

Gemeente Rheden

Verslag dialoog, om te komen tot het beleidskader Energie en Landschap

overzicht van de aangeleverde inbreng door inwoners in de dialoog op de analyse Energie en Landschap, inpassing duurzame energie in het Rhedens landschap en de antwoorden/afwegingen.

Februari 2021

Inhoud

Inleiding	3
Overzicht inbreng en antwoord/afweging	3
1A deelsessie ruimte – groep1 Webinar 16 november 2020	3
1B deelsessie ruimte – groep 2 Webinar 16 november 2020	4
1C deelsessie ruimte – groep 3 Webinar 16 november 2020	5
1D Webinar 9 december 2020 Deelsessie	7
1E deelsessie ruimte – Vragen uit de chat Webinar 16 november 2020	8
2A Webinar 26 november 2020 Deelsessie 2	11
2B Webinar 26 november 2020 Deelsessie 3	12
2D Webinar 26 november 2020 Deelsessie 5	13
2E Webinar 26 november 2020 Vragen uit de chat	13
3A Webinar 9 december 2020 Deelsessie 1	16
3B Webinar 9 december 2020 Deelsessie 3	17
3D Webinar 9 december deelsessie ruimte – groep 5	17
3E Overige vragen uit webinars (16/26 november en 9 december)	17
10-min. gesprek	18
4 zaaknummer.768071	18
05A.Verslag commissie cultuurhistorie –presentatie concept handreiking Energie en Landschap	22
05A.Verslag commissie cultuurhistorie –presentatie Initiatiefgroep Duurzaam Opgewekt Ellecom	24
06 zaaknummer 768071	25
07 zaaknummer 768071	25

08A zaaknummer 768071	27
08B zaaknummer 768071.....	27
09 zaaknummer 79604.....	28
10 Zaaknummer 773975.....	28
11 Zaaknummer 768071	29
12 Zaaknummer 768071.....	30
13 zaaknummer 774338.....	30
14 zaaknummer 775511.....	31
15 Zaaknummer 768071	31
16 Zaaknummer 768071	32
17 Zaaknummer 768071	32
18 Zaaknummer 768071	34
19 Zaaknummer 768071	35
20 Zaaknummer 768071	36
21 Zaaknummer 768071	37
22 Zaaknummer 768071	40
Bijlage	41

Inleiding

In dit verslag staat een overzicht van de aangeleverde inbreng door inwoners die wij hebben opgehaald middels webinars, 10-minuten gesprekken e.a. gesprekken en brieven op de analyse Energie en Landschap, inpassing duurzame energie in het Rhedens landschap en de antwoorden/afwegingen.

Het gaat hierbij om de inbreng die van invloed is op het op te stellen beleidskader Energie en Landschap.

Overzicht inbreng en antwoord/afweging

Bijdrage	Reactie
1A deelsessie ruimte – groep1 Webinar 16 november 2020	
1. Meeste aanwezigen vinden wind moeilijk inpasbaar bij de huidige natuur- en landschapswaarden. Aanwezige uit Spankeren vindt turbines goed te combineren met gebruik van de weide, ziet een mooie tussenoplossing. Zonnevelden: 2 ha zijn makkelijker in te passen maar ook hier neigt men naar alternatieven die kleinschaliger zijn. Bijvoorbeeld op plekken die niet benut worden zoals weg- en spoordijken. 2. Clustering van Wind en Zon is van belang, ook technisch. Zoek naar de plekken waar dat kan in onze gemeente of trek op met bijvoorbeeld Duiven langs de A12. Allen: als inpassing met behoud van landschaps- en natuurwaarden kan is het acceptabel. We zijn toch een bijzondere gemeente met onze natuur en cultuurhistorie. Let wel op slagschaduw (stroboscopieffect) en stapeling van geluidsoverlast (Velp-Zuid). 3. Kleinschalige mogelijkheden voor zon op niet-benutte gronden (spoordijk, restgebieden), grootschalig daar waar de infrastructuur van Liander voldoet, daar waar clustering van zon en wind (eventueel met buurgemeentes) mogelijk is.	1. Dit wordt onderschreven. Toch menen wij dat dat het noodzakelijk is om kleinschalig ruimte te bieden voor windmolens in de landschappelijk minst kwetsbare gebieden. Wij doen dit om zo een bijdrage te kunnen leveren aan de gemeentelijke doelstelling ten aanzien van de landelijke energie opgave. 2. Bij de locatie keuze is gekeken waar kansen liggen om de windmolens onderdeel te laten zijn van een groter, gemeentegrens-overschrijdend cluster. In het beleidskader is aandacht voor de gezondheidseffecten van windmolens. 3. Voor deze plekken is aandacht in het beleidskader. Zie blz. 24 Dubbelgebruik bestaande objecten.

1B deelsessie ruimte – groep 2 Webinar 16 november 2020

1. Beemd windmolens: vrij hoog, dichtbij de woonwijk, impact en slagschade. Er zijn grote zorgen. Gemeente Duiven raakt ook het gebied van Velp. Impact op de leefbaarheid van de wijk van Velp (slagschaduw, minder dan beeld).
2. Strijdpunt: in beeld brengen, wat is de overlast. Kaarten van slagschaduw. Windmolens Rijn en IJssel over de rivier Velperwaarden (geluid, slagschaduw, andere vormen van overlast).
3. Niet tegen, maar geen overlast, slagschaduw in het gebied van Velp-ZO (waarschijnlijk dicht op de rivier).
4. 50 decibel verkeer 2 Velperwaarden (stapeling overlast)
5. In Spankeren hetzelfde gebied (open, veel recreatie). Zorgen om geluid en slagschaduw.
6. Veel overlast al van snelweg, Ikea. Bang voor kaatsen van geluid.
7. Laag Soeren downsite risico's in kaart brengen, upsite potentials (voordelen). Onderkant, energie dat je bespaart, hoeft je ook niet op te wekken.
8. Draagkracht van een gebied
Mega windmolen doet afbreuk aan de kernwaarde (onverlet), maar zoeken naar kleinschalig opwekken kernwaarde landschap.
9. Maak gebruik van de geluidsschermen, deze kun je extra verbreden en verhogen en voorzien van zonnepanelen.
1. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Bij alle locaties zoals deze staan in de analyse is veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving in de afweging. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie. Impact op leefbaarheid is daarbij een belangrijk aspect.
2. Zie afweging bij 1
3. Zie afweging bij 1
4. Zie afweging bij 1
5. Zie afweging bij 1
6. Zie afweging bij 1
7. Zie afweging bij 1
8. De kernwaarden van het landschap zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging van de opgave om in 2040 CO2 neutraal te kunnen zijn. Zoals aangeven in de analyse is het lastig om landschappelijke meerwaarde te creëren met het plaatsen van een enkele windturbine. Echter staat tegenover 1 windmolen van 3 MW, 200 mini-turbines. De impact van een dergelijk aantal mini-turbines is ook groot.
9. Dit voorstel is ook opgenomen in de analyse.

- | | |
|--|--|
| <p>10. Kleinere windmolens, lagere tiphoogte, ander facet bewustzijn koker.</p> <p>11. Zonnepanelen talud A348 en steenfabrieksterrein.</p> <p>12. Het gaat te snel, totaal niet op ideeën van burgers, wat zijn de mogelijkheden, hoe we kunnen participeren dit levert ideeën op, draagvlak e.d. (chat er is geen draagvlak). Gevoel dat het wordt opgelegd.</p> <p>13. Hoe passen deze plannen in het gebiedspaspoort? (graag terugkoppelen)</p> <p>14. Vrees, landschap en bezwaren.</p> <p>15. Wat gebeurt er bij Velp (op locatieniveau). Verdieping graag</p> | <p>10. Kleinere windmolens betekent ook meer windmolens. Dit is een afweging die meegenomen is in het beleidskader. Een windmolen van 3 MW staat gelijk aan 200 mini-turbines.</p> <p>11. Dit voorstel is ook opgenomen in het beleidskader.</p> <p>12. We staan voor de opgave om CO₂ neutraal te zijn in 2040. Hiervoor moeten we nu aan de slag.</p> <p>13. De gebieden in de analyse zijn afgestemd op het beleid conform het gebiedspaspoort Laag-Soeren.</p> <p>14. We zijn ons hiervan bewust. Vandaar dat wij een beleidskader Energie en Landschap opstellen waarin we afspraken maken over de landschappelijke inpassing van grootschalige energie opwek. De kernwaarden van het landschap zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging van de opgave om in 2040 CO₂ neutraal te kunnen zijn.</p> <p>15. Zie afweging bij 1</p> |
|--|--|

1C deelsessie ruimte – groep 3 Webinar 16 november 2020

- | | |
|---|---|
| <p>1. Onderzoek geothermie</p> <p>2. Windmolens moeten in de Havikerwaard geplaatst worden gezien dit het meest vlakke gebied is met de meeste ruimte.</p> <p>3. Dringende suggestie om ook rekening te houden met het geluid van de snelweg en het geluid van de windmolens voor omwonenden.</p> | <p>1. Het beleidskader Energie en landschap gaat over de ruimtelijke inpassing van grootschalige energie opwek. De ruimtelijke impact van geothermie is beperkt en wordt in dit kader niet meegenomen.</p> <p>2. Havikerwaard is, gezien de vanuit de ruimtelijk impact die plaatsing van windmolens heeft op de zichtlijnen vanaf Posbank en rijksbeschermd landgoederen en omdat het niet mogelijk is om windmolens hier onderdeel te laten zijn van een groter cluster, niet opgenomen in het beleidskader als wenselijke locatie.</p> <p>3. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het <u>landschappelijk inpassen</u> van grootschalige opwek. Bij alle locaties zoals deze staan in de analyse is veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving in de afweging Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie.</p> |
|---|---|

4. Onze gemeente is te mooi, hier moeten we alleen bezig met zon en de rest van de op te wekken energie moet via de RES om elders opgewekt te worden.
5. Suggestie: wind en zon langs de IJssel plaatsen.
6. Suggestie; Boeren stimuleren hun daken vol zonnepanelen te leggen.
7. Suggestie; Zon en wind langs de snelweg plaatsen.
8. Dringend verzoek: niet zo vast houden aan de zichtlijnen van de Posbank. Daar staat het in ieder geval ver weg van omwonenden.
9. Dringend verzoek; Toerisme niet boven woongenot plaatsen
10. Vraag en suggestie; Mogen grote windmolens wel op De Beemd?
Suggestie om daar lage windmolens neer te zetten
11. Voorkeur van een inwoner: liever meer lage windmolens dan een paar grote windmolens.
4. Dit wordt onderschreven. Toch menen wij dat dat het noodzakelijk is om kleinschalig ruimte te bieden voor windmolens in de landschappelijk minst kwetsbare gebieden. Wij doen dit om zo een bijdrage te kunnen leveren aan de gemeentelijke doelstelling ten aanzien van de landelijke energie opgave.
5. In de analyse hebben wij het bestaande beleid op het gebied van veiligheid, milieu, ecologie, natuur, landschap en cultuurhistorie gebundeld in de Concept Analyse Energie en Landschap. Deze bundeling van wet- en regelgeving en beleid geeft inzicht in de mogelijkheden en beperkingen voor de inpassing van grootschalige energie opwek in ons landschap. Zo ook de mogelijkheden langs de IJssel.
6. Dit zal zeker worden gedaan. Dit zal niet voldoende zijn om aan de energieopgave te voldoen.
7. Conform antwoord bij 5. Zo ook de mogelijkheden langs de snelweg.
8. Havikerwaard is ,gezien vanuit de ruimtelijk impact die plaatsing van windmolens heeft op de zichtlijnen vanaf Posbank en rijksbeschermd landgoederen en omdat het niet mogelijk is om windmolens hier onderdeel te laten zijn van een groter cluster, niet opgenomen in het beleidskader als wenselijke locatie.
9. Dit is meegewogen in het beleidskader.
10. In de analyse is de ruimte waar windmolens mogelijk zijn in beeld gebracht. Op de Beemd-Velperwaard is (technisch) ruimte voor windmolens. De hoogte van de windmolen gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen bekijken op de specifieke locatie.
11. Kleinere windmolens betekent ook meerder windmolens. Dit is een afweging die meegenomen is in het beleidskader. Een windmolen van 3 MW staat gelijk aan 200 mini-turbines.
12. We staan voor de opgave om CO₂ neutraal te zijn in 2040. Hiervoor moeten we nu aan de slag.

12. Suggestie; Wachten op kernenergie waarop een andere inwoner reageerde dat het bouwen van een kerncentrale 20 jaar duurt en dat we daar niet op kunnen wachten.
13. Suggestie om in die 20 jaar eerst zonnevelden uit te rollen gezien die een looptijd van 20-25 jaar hebben. Dit werd door dezelfde inwoner die voorstelde om op kernenergie te wachten van tafel geveegd, gezien daardoor het bodemleven afsterft. Een andere inwoner ging hier op in door voor te stellen de zonnevelden dan de lucht in te tillen, hier werd verder niet op in gegaan.
14. Over een ding waren de meesten het eens: plaats cultuurhistorie, milieu, uitzicht, landschap etc. niet boven het belang van inwoners. Wij wonen hier en willen hier met plezier blijven wonen.
13. We staan voor de opgave om CO₂ neutraal te zijn in 2040. Hiervoor moeten we nu aan de slag.
14. Opgenomen in het beleidskader is dat zonnevelden in principe tijdelijk zijn en dat een omgevingsvergunning wordt verleend voor een periode van 25 jaar. Hierna geldt een opruimplicht.

1D Webinar 9 december 2020 Deelsessie 1 ruimte

1. **1a.** Wat vindt u van zonnevelden/windmolens in gemeente Rheden? Meeste aanwezigen vinden wind moeilijk inpasbaar bij de huidige natuur- en landschapswaarden. Aanwezige uit Spankeren vindt turbines goed te combineren met gebruik van de weide, ziet een mooie tussenoplossing. Zonnevelden > 2 ha zijn makkelijker in te passen maar ook hier neigt men naar alternatieven die kleinschaliger zijn. Bijvoorbeeld op plekken die niet benut worden zoals weg- en spoordijken.
2. **1b.** Wat is er nodig om zonnevelden/windmolens voor u wel acceptabel te maken? Clustering van Wind en Zon is van belang, ook technisch. Zoek naar de plekken waar dat kan in onze gemeente of trek op met bijvoorbeeld Duiven langs de A12. Allen als inpassing met behoud van landschaps- en natuurwaarden kan is het acceptabel. We zijn toch een bijzondere gemeente met als onze natuur en cultuurhistorie. Let wel op slagschaduw (stroboscopieffect) en stapeling van geluidsoverlast (Velp-Zuid).
3. **1c.** Waar ziet u wel mogelijkheden? En waarom? Kleinschalige mogelijkheden voor zon op niet-benutte gronden (spoordijk, restgebieden), grootschalig daar waar de infrastructuur van Liander
1. Dit wordt onderschreven. Toch menen wij dat dat het noodzakelijk is om kleinschalig ruimte te bieden voor windmolens in de landschappelijk minst kwetsbare gebieden. Wij doen dit om zo een bijdrage te kunnen leveren aan de gemeentelijke doelstelling ten aanzien van de landelijke energie opgave. Bij de locatie keuze is gekeken waar kansen liggen om de windmolens onderdeel te laten zijn van een groter, gemeengrens-overschrijdend cluster. In het beleidskader is aandacht voor de gezondheidseffecten van windmolens.
2. Bij de locatie keuze is gekeken waar kansen liggen om de windmolens onderdeel te laten zijn van een groter, gemeengrens-overschrijdend cluster. In het beleidskader is aandacht voor de gezondheidseffecten van windmolens. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie. Leefbaarheid is daarvan een onderdeel.
3. Dit advies is meegewogen in het beleidskader.

voldoet, daar waar clustering van zon en wind (eventueel met buurgemeentes) mogelijk is.

1E deelsessie ruimte – Vragen uit de chat Webinar 16 november 2020

- | | |
|---|--|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. Hoeveel invloed hebben deze gesprekken op de uiteindelijke besluitvorming? 2. Worden de andere windmolenparken en zonnepanelenparken in andere gemeenten ook betrokken in de projecten van de gemeente Rheden? 3. We zien in de analyse alleen de vertaling van rijks en provinciaal beleid terug. Gemeentelijk beleid nog niet, klopt dat? 4. Ik zie dat de zoekgebieden vooral natuurgebieden zijn, hoe zorgen we dat wij de natuur niet belemmeren en compenseren? 5. Wat maakt dat de windkaart niet zo gedetailleerd zijn als de zon? 6. Waarom wel mogelijkheden voor wind (speelveld wind) en geen zon op de Veluwe? 7. Betekent kleinschalig voor zon, dat er dan maar 1 veld van 2 hectare ingepast kan worden voor een gebied dat als zodanig is aangemerkt? 8. Hoe pas je zonnevelden goed in een gebied dat onder water loopt? (Winterbed voor de IJssel) | <ol style="list-style-type: none"> 1. Het beleidskader dat we uiteindelijk aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorleggen, zal het kader zijn waarin we aangeven welke gebieden we, na overleg met onze inwoners en belanghebbenden, kansrijk achten voor opwek, minder kansrijk of niet kansrijk. De raad neemt op basis hiervan een besluit over de definitieve speelvelden (zoekgebieden) en inpassingsrichtlijnen. Deze vormen het toetsingskader (beleid) voor toekomstige initiatieven. 2. Wij hebben contact met onze buurgemeenten over de plannen daar en stemmen met elkaar af. Gezamenlijk dragen we zorg voor de opgave in onze regio. Dat is vastgelegd in de Regionale Energie Strategie. 3. Nee, het gemeentelijk beleid is ook meegenomen. 4. Dit is precies wat wij in het beleidskader willen gaan vastleggen: Onder welke voorwaarden wij denken dat met behoud van de kernkwaliteiten en/of versterken, grootschalige opwek mogelijk is. En om uit te sluiten waar wij dat op voorhand niet mogelijk achten. 5. Omdat we hier nog meer uitgezocht moet worden in het beleidskader zijn deze verder uitgewerkt. 6. Onlangs is landelijk afgesproken dat de Nationale Parken en Natura 2000 gebieden buiten beschouwing worden gelaten ten aanzien van mogelijke locatie voor zon. Ten aanzien van wind loopt er nu een breed onderzoek voor de Veluwe. Daarom is deze nu in de analyse aangegeven als rood zoekgebied. 7. Nee, in de richtlijnen staat dat alleen velden mogelijk zijn van 2ha. Maximaal 10% van het gebied mag hiervoor worden gebruikt, mits ruimtelijk inpasbaar. 8. Zonnevelden in gebieden die onderlopen vragen om extra voorzieningen. Het is aan de initiatiefnemer om met een goed voorstel te komen. |
|---|--|

- | | |
|--|---|
| <p>9. Wat doet de hoogfrequent geluid van de omvormers met de dieren, insecten, mensen in de omgeving?</p> <p>10. Wordt de ruimte voor de rivieren opgeheven voor de zonneparken en windmolens?</p> <p>11. Vallen de molens nabij de Beemd in de natura 2000?</p> <p>12. Wat maakt dat de gemeente niet kiest voor een zonbeleid op bestaande daken?</p> <p>13. Hoe wordt in het beleidskader de leefomgeving beschermd?</p> | <p>9. Het effect op gezondheid de dieren, insecten, mensen in de omgeving moet locatie gebonden worden onderzocht. Dit onderzoeken is onderdeel van de randvoorwaarden in het beleidskader bij initiatieven.</p> <p>10. Nee, dat wordt niet opgeheven. Hiermee moet rekening worden gehouden bij de realisatie van initiatieven.</p> <p>11. Ja, hier dient aangetoond te worden dat de plaatsing geen significante effect heeft op de beschermde doelsoorten en habitats.</p> <p>12. Op bestaande daken zij zonnepanelen mogelijk. Hiervoor is geen aanvullend beleid nodig om dit mogelijk te maken.</p> <p>13. Het beleidskader Energie en Landschap gaat over de het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek en is bedoeld om straks adequaat antwoord te kunnen geven op verzoeken voor het realiseren van zonnevelden en plaatsen van windturbines. Met inachtneming van wat wij, inwoners, gemeente en andere belanghebbenden, belangrijk vinden. Door juist nu de discussie te voeren over het speelveld en de spelregels kunnen we straks beter sturen op de bescherming van de leefomgeving. In het beleidskader is ten aanzien van leefbaarheid opgenomen dat de gezondheidseffecten ten aanzien van geluid en slagschaduw in beeld moeten worden gebracht. Plaatsing van windmolens mogen geen onevenredige impact hebben op de gezondheid.</p> |
| <p>14. Hoe wordt in het beleidskader de flora en fauna beschermd?</p> | <p>14. Het beleidskader Energie en Landschap gaat over de het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek en is bedoeld om straks adequaat antwoord te kunnen geven op verzoeken voor het realiseren van zonnevelden en plaatsen van windturbines. Met in achtneming van wat wij, inwoners, gemeente en andere belanghebbenden, belangrijk vinden. Door juist nu de discussie te voeren over het speelveld en de spelregels kunnen we straks beter sturen op de bescherming van de flora en fauna.</p> |
| <p>15. De windturbines stuwen de hoog liggende lucht weer naar beneden, met welke luchtvervuiling krijgt men te maken in Velp zuidoost door de vervuilde lucht van de AVR, CO2 opslag, A12, A315.</p> | <p>15. Zie afweging bij 13</p> |

16. Hoe komt het dat een gebied dat in de analyse van de handreiking maar zeker in ander beleid zoals bestemmingplan, gebiedsvisies, cultuurhistorische analyse als WAARDEVOL wordt aangeduid in het zoekgebieden kaart zon en wind als “vooralsnog weinig kansrijk” staat opgenomen?
17. Wat is het effect van reeds aanwezige geluidsoverlast m.b.t de aanwezige snelwegen op uiteindelijke besluitvorming plaatsing windmolens en overlast welke hieruit voort zal gaan komen. Zeker in relatie tot de hoeveelheid burgers welke hier overlast van ondervinden?
18. In Duitsland hanteren ze 1000 meter als minimale afstand van windturbines tot bebouwing. Waarom doen wij dat niet?
19. Ik maak me zorgen over het aanzicht van de windmolens.
20. Ik maak me zorgen over de slagschaduw
21. Je kan als gemeente ook strenger zijn dan de wettelijke regels. Bijvoorbeeld 1000 meter t.o.v. bebouwing.
16. We zijn in deze fase op hoofdlijnen aan het kijken waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van energie opwek. In de gebieden aangeduid als weinig kansrijk zien wij alleen kansen voor kleinschalige opwek (zonnenvelden < 2hec) die zorgvuldig met behoud van de waarde in de gebieden worden ingepast. Vandaar de term weinig kansrijk.
17. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Alle locaties zoals deze zijn in de analyse veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving in de afweging. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie.
18. Wij gaan vooralsnog uit van de Nederlandse wet- en regelgeving. In het beleidskader is ten aanzien van leefbaarheid opgenomen dat de gezondheidseffecten aangaande geluid en slagschaduw in beeld moeten worden gebracht. Plaatsing van windmolens mogen geen onevenredige impact hebben op de gezondheid.
19. De opwekking van duurzame energie zal hoe dan ook grote impact hebben op het landschap. Toch menen wij dat dat het noodzakelijk is om kleinschalig ruimte te bieden voor windmolens in de landschappelijk minst kwetsbare gebieden. Wij doen dit om zo een bijdrage te kunnen leveren aan de gemeentelijke doelstelling ten aanzien van de landelijke energie opgave.
20. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Alle locaties zoals deze zijn in de analyse veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving in de afweging. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie. Impact op leefbaarheid is daarbij een belangrijk aspect.
21. Wij gaan vooralsnog uit van de Nederlandse wet- en regelgeving. In het beleidskader is ten aanzien van leefbaarheid opgenomen dat de gezondheidseffecten aangaande geluid en slagschaduw in beeld moeten

22. In de analyse staat de veiligheidsafstand voor windmolens er niet goed in. Dit moet 5x de masthoogte zijn. Nu staan de cirkels te dicht bij de huizen.
23. Het nastreven van een ambitie is natuurlijk een goede zaak. Echter kan er dan niet gesteld worden dat we dingen “moeten” om de ambitie koste wat kost te halen. Er wordt aangegeven “samen” de keuzes te maken en als blijkt dat de bewoners in onze gemeente de natuur en cultuur dermate belangrijk vinden moet het dus ook mogelijk zijn hier de prioriteit aan te geven.
- worden gebracht. Plaatsing van windmolens mogen geen onevenredige impact hebben op de gezondheid.
22. Bij het opstellen van de analyse zijn de analysekaarten gebruikt van de RES zoals verstrekt vanuit het nationaal programma. Op bladzijde 16 staat een tabel met een overzicht van de harde belemmeringen en bijbehorende veiligheidsafstanden. Hier is voor woonkernen 500m vanaf de gevel uitgangspunt. Voor de molens van 5,6 MW zijn wij nu uitgegaan van 650m.
23. We staan voor de opgave om CO2 neutraal te zijn in 2040. Niets doen is geen optie.

2A Webinar 26 november 2020 Deelsessie 2

- De gemeente moet kijken naar geluidseffecten van de nieuwe hoge windmolens (240 m) en niet schermen met achterhaalde wetgeving.
- Hoe is de onderbouwing gezien de zoekgebieden geselecteerd. De gebieden conflicteren met richtlijnen Provincie. Hoe kan dit?
- Waarom zijn enkele gebieden oranje gekleurd terwijl het beschermd gebied is.
- Waarom geen windmolens langs de snelweg?
- Gezondheid is belangrijker dan natuur en landschap.
- De gemeente heeft veel ambities, duurzaamheid, landbouw, woningbouw etc. De ambities zijn veel te hoog. Maak keuzes en stem het af met de buurgemeenten. Durf een keuze te maken. Waar ga je voor.
- Wij gaan vooralsnog uit van de Nederlandse wet- en regelgeving. In het beleidskader is ten aanzien van leefbaarheid opgenomen dat de gezondheidseffecten aangaande geluid en slagschaduw in beeld moeten worden gebracht. Plaatsing van windmolens mogen geen onevenredige impact hebben op de gezondheid.
- In de analyse staat de onderbouwing van de zoekgebieden. Hierbij is rekening gehouden met de richtlijnen van de Provincie.
- Grootschalige opwek is niet mogelijk in dit gebied maar er zijn wel mogelijkheden voor kleinschalige opwek onder voorwaarden.
- In de analyse is in beeld waar de technische mogelijkheden zijn voor windmolens. Langs de snelweg is dit niet mogelijk.
- Beide is belangrijk. Er is gezocht naar een evenwichtige balans.
- Het beleidskader Energie en Landschap maakt keuzes ten aanzien van de duurzaamheidsopgave.

- | | |
|--|---|
| <ol style="list-style-type: none"> 7. Waarom wordt er alleen maar gekeken naar grote windmolens. Er wordt niet helemaal niet gekeken naar de potentie van kleine windmolens (20 m) die bijvoorbeeld goed op een boerenerf kunnen. 8. De snelweg beter benutten voor bijvoorbeeld PV panelen in geluidsschermen of gebruik maken van de dijken en dijktaalud. 9. Zoekgebied Beemd of Havikerwaard gebruiken voor windmolens. Daar is het al aan de kant van Duiven en er is al last van de snelweg. Ook bedrijventerrein inzetten voor opwek. 10. Worden daken van parkeergarages en terreinen wel in de plannen meegenomen? 11. Er is veel angst voor overlast en slagschaduw van windmolens voor omwonenden. | <ol style="list-style-type: none"> 7. In het beleidskader is ook ruimte voor kleine windmolens bij boerenerven. 8. In het beleidskader zijn deze suggesties waar mogelijk meegenomen onder het kopje dubbelgebruik bestaande objecten. 9. Dit zoekgebied is opgenomen in het speelveld ten aanzien van windmolens. 10. Deze zijn meegenomen in het beleidskader onder het kopje dubbelgebruik bestaande objecten. 11. In het beleidskader is ten aanzien van leefbaarheid opgenomen dat de gezondheidseffecten ten aanzien van geluid en slagschaduw in beeld moeten worden gebracht. Plaatsing van windmolens mogen geen onevenredige impact hebben op de gezondheid. |
|--|---|

2B Webinar 26 november 2020 Deelsessie 3

- | | |
|--|--|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. Tijdens de sessie is er veel aandacht gevraagd voor de onderwerpen veiligheid, geluid en gezondheid. Het onderwerp landschapsbeleving speelde in deze groep minder. 2. Locatiekeuze De Beemd: <ul style="list-style-type: none"> - Er is onrust over de locatiekeuze. Het gebied wordt ervaren als een belangrijk uitloopgebied van Velp met andere potenties dan opwek, bijvoorbeeld natuurontwikkeling; - Zorgen om: de grote impact van windmolens voor Velp-Zuid; - De versterking van huidige overlast door slagschaduw; - De technische haalbaarheid van windmolens en zonnevelden in de uiterwaarden (ruimte voor de rivier?); - De stiltegebieden (windmolens in bos moet je niet willen). | <ol style="list-style-type: none"> 1. In het beleidskader is ten aanzien van leefbaarheid opgenomen dat de gezondheidseffecten ten aanzien van geluid en slagschaduw in beeld moeten worden gebracht. Plaatsing van windmolens mogen geen onevenredige impact hebben op de gezondheid. 2. Deze zorgen zijn meegewogen in de analyse van de zoekgebieden. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie en welke maatregelen en voorwaarden nodig zijn om te komen tot een goede inpassing. |
|--|--|

3. Locatiekeuze Spankeren:

- Belangenvereniging Spankeren maakt zich zorgen en geeft aan de locatie van het zoekgebied zon/wind geen goed idee te vinden;
- Een inwoner geeft aan dat we waarschijnlijk niet onder windmolens uitkomen, maar deze liever niet in Spankeren ziet komen.
- Zorgen om: het verlies van kostbare en schaarse landbouwgrond;
Dezelfde inwoner die dit punt heeft ingebracht, geeft aan wel de noodzaak van de energietransitie te erkennen;
- De invloed van windmolens op de gezondheid van mensen;
- De doelstelling, wordt deze niet hoger gelegd dan gevraagd?

3. Deze zorgen zijn meegewogen in de analyse van de zoekgebieden.

Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie en welke maatregelen en voorwaarden nodig zijn om te komen tot een goede inpassing. In het beleidskader zoeken we naar een juiste balans tussen zon en wind.

2D Webinar 26 november 2020 Deelsessie 5

1. Het idee om in plaats van grote turbines meerdere kleinere windwakkels te gebruiken is ingebracht.
2. Voor wat betreft zonnevelden (> 2 ha) vraagt men zich af hoe dat goed in te passen is (nog liever wind dan zon vanwege minder grondbeslag). Graag benaderen vanuit een gebiedsgerichte ontwikkeling met een plek voor (natte) natuur, circulaire landbouw en opwek.

1. Kleinere windmolens betekent ook meerdere windmolens. Dit is een afweging die meegenomen is in het beleidskader. Een windmolen van 3 MW staat gelijk aan 200 mini-turbines.
2. We zetten in op zon als meest kansrijke vorm van duurzame energie en sluiten aan voor wind bij grens overtijgende clusters waar we kunnen. Andere vormen aan duurzame opwek kunnen hieraan ondersteunend zijn.

2E Webinar 26 november 2020 Vragen uit de chat

1. Wat maakt dat de windkaart niet zo gedetailleerd is als de zon?

1. Er lopen nog een aantal onderzoeken die dadelijk nog meer input gaan leveren. In het beleidskader zullen de gebieden ten aanzien van wind gedetailleerder zijn, net als van zon.

2. Hoe kan het gebied 2 in Spankeren kansrijk is, terwijl het een gebied is met een grote natuurwaarde. Het is bij de provincie ook aangemerkt als natte natuur. Beiden zouden minder kansrijk zijn. Dus niet groen. Hoe kan dit?
3. Hoe komt het dat een gebied dat in de analyse van de handreiking en ook in ander beleid zoals bestemmingplan, gebiedsvisies, cultuurhistorische analyse als waardevol wordt aangeduid en op de kaart met zoekgebieden voor zon en wind als “vooralsnog weinig kansrijk” staat opgenomen?
4. Wie heeft de gebieden bepaald en is dat met de bewoners gedaan?
5. Waarom op de Veluwe wel mogelijkheden voor wind en geen zon?
6. Betekent ‘kleinschalig voor zon’ dat er dan maar 1 veld van 2 hectare ingepast kan worden voor een gebied dat als zodanig is aangemerkt?
7. Wordt er ook rekening gehouden met leefbaarheid?
2. De natuurwaarden zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging, maar sluit voor nu in de analyse niet uit dat windturbines inpasbaar zijn.
3. We zijn in deze fase op hoofdlijnen aan het kijken waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van energie opwek. In de gebieden aangeduid als weinig kansrijk zien wij alleen kansen voor kleinschalige opwek (zonnevelden < 2hec) die zorgvuldig met behoud van de waarde in de gebieden worden ingepast. Vandaar de term weinig kansrijk.
4. In de Analyse staan de kaarten waarop wij het speelveld voor zon en wind aangeven op basis van bestaand beleid. Wij vragen inwoners en belanghebbenden mee te denken over het bepalen van het definitieve speelveld en de inpassingscriteria. Hiervoor hebben wij 3 online dialoogavonden (16/26 november en 9 december) en verschillende tien-minutengesprekken met de wethouder en een ambtenaargehouden. De inbreng hebben wij meegewogen in het beleidskader.
5. Zon in de bosrijke omgeving niet rendabel.
6. Nee, in de richtlijnen staat dat alleen velden mogelijk zijn van 2ha. Maximaal 10% van het gebied mag hiervoor worden gebruikt, mits ruimtelijk inpasbaar.
7. De aspecten ten aanzien van veiligheid en hinder zijn overgenomen van de kaarten die voor de Regionale Energie Strategie (RES), vanuit het nationale programma, zijn gemaakt. We zijn in de huidige fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie. Leefbaarheid is daarvan een onderdeel.

8. Ik zie dat de zoekgebieden vooral natuurgebieden zijn, hoe zorgen we dat wij de natuur niet belemmeren en compenseren?
9. We zien in de analyse alleen de vertaling van rijks en provinciaal beleid terug. Gemeentelijk beleid nog niet, klopt dat?
10. Wat zijn de beperkingen van provinciaal beleid voor het beemdgebied tav windmolens?
11. Hoe wordt in het beleidskader de leefomgeving beschermd?
12. Hoe wordt in het beleidskader de flora en fauna beschermd?
13. Rheden is onderdeel van Nationaal Landschap Veluwe. In de provinciale verordening is bepaald dat alleen activiteiten zijn toegestaan die de kernkwaliteiten behouden of versterken. Hoe gaat dat volgens u lukken met grootschalige opwek zon en wind?
14. In Duitsland hanteren ze 1000 meter als minimale afstand van windturbines tot bebouwing. Waarom doen wij dat niet?
15. Hoe kan een windmolen met een tiphoogte van 250 meter in een kleinschalig gebied worden ingepast?
8. Dit is precies wat wij in het beleidskader willen gaan vastleggen: Onder welke voorwaarden wij denken dat met behoud van de kernkwaliteiten en/of versterken, grootschalige opwek mogelijk is. En om uit te sluiten waar wij dat op voorhand niet mogelijk achten.
9. Nee. Ook gemeentelijk beleid is meegenomen in de analyse. Zoals de omgevingsvisie buitengebied, ons beleid ten aanzien van cultuurhistorie en archeologie.
10. Op dit moment ligt er vooral een beperking ten aanzien van rustgebied ganzen.
11. Het beleidskader Energie en Landschap gaat over de het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Het is bedoeld om straks adequaat antwoord te kunnen geven op verzoeken voor het realiseren van zonnevelden en plaatsen van windturbines. Met inachtneming van wat wij, inwoners, gemeente en andere belanghebbenden, belangrijk vinden. Door juist nu de discussie te voeren over het speelveld en de spelregels kunnen we straks beter sturen op de bescherming van de leefomgeving.
12. Het beleidskader Energie en Landschap gaat over de het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Het is bedoeld om straks adequaat antwoord te kunnen geven op verzoeken voor het realiseren van zonnevelden en plaatsen van windturbines. Met inachtneming van wat wij, inwoners, gemeente en andere belanghebbenden, belangrijk vinden. Door juist nu de discussie te voeren over het speelveld en de spelregels kunnen we straks beter sturen op de bescherming van de flora en fauna.
13. Dit is precies wat wij in het beleidskader willen gaan vastleggen. Onder welke voorwaarden wij denken dat, met behoud van de kernkwaliteiten en/of versterken, grootschalige opwek mogelijk is. En nu uit te sluiten waar wij dat op voorhand niet mogelijk achten.
14. Wij houden ons voor het beleidskader nu aan de bestaande wet- en regelgeving voor het bepalen van het speelveld. Bij initiatieven op specifieke locaties kunnen aanvullende afwegingen worden gemaakt, wanneer wenselijk.
15. Het goed inpassen van windturbines is een lastige opgave in het Rhedens landschap, daar zijn wij ons van bewust. Daarom proberen wij ook aan te

16. Kunnen we niet beter energietuinen, passend en aansluitend bij het Rhedens natuur en cultuurlandschap, gaan maken?
17. Wat is het effect van reeds aanwezige geluidsoverlast m.b.t de aanwezige snelwegen op uiteindelijke besluitvorming over het plaatsen van windmolens? Deze zullen ook overlast veroorzaken.
18. De windturbines stuwen de hoog liggende lucht weer naar beneden. Met welke luchtvervuiling krijgt men te maken in Velp Zuidoost door de vervuilde lucht van de AVR, CO2 opslag, A12, A315
19. Is het niet mogelijk om de geluidsschermen te vernieuwen en te verhogen nabij de snelweg en daarop de zonnepanelen te plaatsen?
20. Hoe pas je zonnevelden goed in een gebied dat onder water loopt? (Winterbed voor de IJssel).
- haken bij planvorming ten aanzien van windturbines met onze buurgemeenten.
16. Zeker een mooie vorm die een bijdrage kan leveren. In specifieke gevallen zal dit een mooie inpassing zijn. Het beleidskader biedt hier ruimte voor.
17. We zijn in deze fase op hoofdlijnen aan het kijken waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Bij alle locaties zoals deze wordt in de analyse veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie en bepalen wat acceptabel is ten aanzien van (geluids)overlast.
18. We zijn in deze fase op hoofdlijnen aan het kijken waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Bij alle locaties zoals deze wordt in de analyse veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie en wordt ook dit aspect meegenomen.
19. Dit voorstel is ook opgenomen in de analyse.
20. Hoe zonnevelden precies moeten worden ingepast is aan de initiatiefnemer in samenspraak met de belanghebbende en omwoners.

3A Webinar 9 december 2020 Deelsessie 1

1. Het landschap verandert voortdurend, waarom nu dan niet met grote windmolens?
2. In hoeverre is het zoekgebied bij Biljoen definitief?
1. Windmolens dragen bij aan de gemeentelijke doelstelling ten aanzien van de landelijke energie opgave.
2. Op basis van de analyse is het speelveld bepaald waarover de webinars zijn gehouden. In het beleidskader is het definitieve speelveld bepaald. Dit blijven echter gebieden waar ruimte wordt geboden voor initiatieven en een daadwerkelijke invulling is daarmee nog niet bepaald.

- | | |
|--|--|
| <p>3. In de GGZ wordt gebruik gemaakt van 'GES scores' (gezondheid effect screening). Misschien kunnen die ook worden gebruikt voor de gezondheidseffecten van windmolens op omwonenden.</p> | <p>3. In het beleidskader is opgenomen dat de gemeente Rheden bij de beoordeling van gezondheidsaspecten uitgaat van de richtlijnen opgesteld door de GGD.</p> |
|--|--|

3B Webinar 9 december 2020 Deelsessie 3

- | | |
|---|---|
| <p>1. Zijn we gemeente voor de bewoner? Of voor bezoeker gemeente? Inzet op genot van bewoners, dat belang voorop zetten. En niet zo zeer op bezoekers van Veluwe. Meer oog voor de gevolgen voor bewoners, niet zo zeer landschappelijk.</p> | <p>1. Deze opmerking is meegewogen bij het opstellen van het beleidskader Energie en Landschap.</p> |
|---|---|

3D Webinar 9 december deelsessie ruimte – groep 5

- | | |
|---|--|
| <p>1. Er is voorkeur voor zonne-energie boven windenergie. Hier speelt het programma Op 1 van gisteren, over windmolens en geluid, een rol.</p> | <p>1. De gezondheidsaspecten spelen een belangrijke rol bij de uiteindelijke uitwerking van plannen rondom windmolens. Toch willen wij op voorhand windmolens als geheel niet uitsluiten in het landschap.</p> |
| <p>2. Waarom moeten de windmolens zo hoog?</p> | <p>2. De hoogte van de windmolens bepaald de capaciteit van de molen. Dus lagere windmolens betekent ook meer windmolens om de zelfde opbrengst te kunnen generen.</p> |
| <p>3. Hoe lang gaat een windmolen mee? En wordt hij dan weer afgebroken?</p> | <p>3. Vergunningen worden voor de duur van 25 jaar verleend. Daarna geldt een opruimplicht.</p> |
| <p>4. Duidelijk liever geen windmolens, en indien wel, volg dan de Duitse afstandsnormen.</p> | <p>4. We gaan uit van nederlandse wet- en regelgeving. In de afweging van de gezondheidsaspecten wordt gewerkt met de richtlijnen van de GGD.</p> |
| <p>5. Inwoners en hun woonplezier zijn belangrijker dan zichtlijnen.</p> | <p>5. De afweging is meegenomen in de keuze van het speelveld. Beide zijn van va de leefkwaliteit in onze gemeente.</p> |

3E Overige vragen uit webinars (16/26 november en 9 december)

- | | |
|--|--|
| <p>1. In de GGZ wordt gebruik gemaakt van 'GES scores' (gezondheid effect screening). Misschien kunnen die ook worden gebruikt voor de gezondheidseffecten van windmolens op omwonenden.</p> | <p>1. In het beleidskader zijn de GGZ richtlijnen overgenomen.</p> |
| <p>2. In hoeverre is het zoekgebied bij Biljoen definitief?</p> | |

3. Geef als gemeente het goede voorbeeld, zoals bv met het gemeentehuis.
4. Hoeveel windmolens zijn nodig in Rheden?
2. In het beleidskader zullen de gebieden nogmaals gewogen worden en een definitieve keuze worden gemaakt voor het speelveld, dat door de raad wordt vastgesteld.
3. Ja, de gemeente is bezig met de ontwikkeling van een duurzaam nieuw gemeentehuis.
4. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Aantallen zijn hier niet aan verbonden.

10-min. gesprek

Nog geen input relevante extra input geleverd voor de afwegingsnota

4 zaaknummer.768071

Toelichting bij de zoekruimtekaart Wind

- Algemene opmerking: De kaarten zoals in de analyse staat zijn geen definitieve kaarten met de integrale beleidskeuzes voor zoekgebieden wind en zon. Deze kaarten vormen slechts een basis als opmaat naar kaarten in het definitieve beleidskader. Bij het opstellen van de definitieve beleidskeuzekaarten met speelveld voor zon en wind is er een integrale beleidsafweging gemaakt waarin naast landschap, cultuurhistorie en natuur en andere factoren meespelen.
1. Extra aangebrachte elementen op de kaart.
 - a. De Havikerwaard is grotendeels Natura2000 gebied, dit is nu opgenomen.
 - b. De Beemd is ook een Natura2000 gebied, dit is nu opgenomen.
 - c. Een stuk aan de zuidwestkant van de Ellecomse polder was nog ongemarkeerd, dat is nu blauw gearceerd om de cultuurhistorische beperkingen (zichtlijnen en panorama's) aan te geven, zoals weergegeven op de deelkaart "landschappelijk en cultuurhistorisch waardevol". Ook op bladzijde 28 van de (concept)analyse wordt uitgebreid beschreven waarom windturbines in de
 1. Zoekruimtekaart Wind uit de Concept Analyse Energie en Landschap (versie 3 september) is niet bedoeld om alle beleidskeuzes t.a.v. windturbines weer te geven. De kaart is bedoeld om het speelveld met de aanwezige beperkingen helder te maken. De kaart geeft slechts de categorieën en gebieden weer waar beperkingen gelden vanuit techniek, veiligheid en milieu en vanuit Rijksbeleid en/of wetgeving of vanuit Provinciaal beleid en/of wetgeving. Beperkingen vanuit het gemeentelijk beleid zijn niet verwerkt in deze kaart. Als we de uiteindelijke Zoekruimtekaart Wind volledig willen maken, met daarin alle beperkingen, ook die uit gemeentelijk beleid, dan is het juist dat de hier voorgestelde blauw gearceerde delen in deze kaart dienen te worden opgenomen als beperking vanuit landschap en cultuurhistorie. Deze

Ellecomse polder en de Havikerwaard niet wenselijk zijn vanwege de zichtlijnen en panorama's met grote cultuurhistorische waarden. In de cultuurhistorische case Ellecom wordt helder beschreven welke panorama's en zichtlijnen van waarde zijn en daarmee niet verstoord mogen worden door windturbines. In de omgevingsvisie Buitengebied geeft de gemeente dit ook aan.

2. Nog ontbrekende elementen op de kaart
 - a. De onder 1c. genoemde cultuurhistorische beperkingen gelden ook voor de gehele Havikerwaard (zichtlijnen vanuit o.a. Ellecom, Doesburg, Biljoen en de Posbank). Dit is nu nog niet blauw gearceerd aangegeven, maar dient in de eindversie wel zo weergegeven te worden. Ook dient (als basis daarvoor) op de deelkaart "landschappelijk en cultuurhistorisch waardevol" in de (concept)analyse op bladzijde 21 de gehele Havikwaard geel gemarkeerd te worden.
 - b. De Ellecomse polder is een GO gebied. Dit betekent een bescherming van o.a. beschermde diersoorten die ook daadwerkelijk voorkomen, waaronder een aanzienlijk aantal vogels en vleermuizen. In de ecologische case Ellecomse polder worden deze soorten en hun habitats genoemd. Dit zijn o.a. diverse uilensoorten, roofvogelsoorten, kritische soorten die bij de droge dooradering van het cultuur- landschap horen, diverse soorten ganzen, zeearend, 5 vleermuizensoorten, de zee arend en mogelijk de wespandief. Omdat dit nogal stringente beperkingen zijn voor realisatie van windturbines dienen deze op de kaart vermeld te worden.
 - c. De onder 2b. genoemde beperkingen vanwege GO aanduiding gelden ook voor zeer grote delen van de Havikerwaard. Dit dient ook op de eindkaart aangegeven te worden.
 - d. Wat nog ontbreekt zijn de stapeleffecten van meerdere beperkingen. Deze zijn nergens aangegeven en zijn wel van belang voor inwoners en project- ontwikkelaars. Zo zijn voor de Havikerwaard beperkingen vanuit veiligheid en milieu, Natura2000, ganzenrustgebied, Nationaal landschap, GO gebied, GNN gebied, landschappelijk en

komen voort uit ons gemeentelijke erfgoedbeleid zoals verwoord in de Erfgoednota 2017-2021 en de Omgevingsvisie Buitengebied 2019. Dit geldt dan overigens niet alleen voor de hier blauw gearceerde gebieden, dat geldt dan voor meer gebieden binnen de gemeentegrenzen.

2. Van initiatiefnemers op het gebied van duurzame energie opwek wordt een nadere uitwerking en onderbouwing verwacht naar de haalbaarheid voor de plannen. Zie hiervoor de algemene randvoorwaarden in het beleidskader.
 - a. Mee eens, klopt vanuit gemeentelijk beleid. Zie ook antwoord bij afweging 1.
 - b. Zie ook antwoord bij afweging 1.
 - c. Zie ook antwoord bij afweging 1.
 - d. De stapeleffecten is een de aspecten die bij een initiatief verder moet worden uitgewerkt.

cultureel waardevol, winterbergingsgebied van toepassing. Voor alle gebieden op de kaart dient inzichtelijk te worden welke combinatie van stapeleffecten er zijn

3. Nog te corrigeren elementen op de kaart
 - a. De veiligheidsafstanden naar woonkernen voor windturbines bedragen 5x de masthoogte (zie (concept)analyse Veenstra bladzijde 9). Voor 5,6MW turbines is dat 5x165m=825m. Op de Zoekruimtekaart is duidelijk te zien dat deze afstand tot de bebouwing hier niet gehaald wordt. Dit dient gecorrigeerd te worden. Daarmee is het bijvoorbeeld niet toegestaan om een 5,6MW turbine in de oksel van de A348 te plaatsen. Dit is voor projectontwikkelaars en inwoners van belang om te weten.
 - b. De Onderzoeksgebiedenkaart dient gebaseerd te zijn op de Zoekruimtekaart en daarmee dezelfde beperkingen te laten zien.
 - c. De zichtlijnen dienen nog gecorrigeerd en gecompleteerd te worden

Toelichting bij de Zoekruimtekaart Zon

1. Extra aangebrachte/gecorrigeerde elementen op de kaart
 - a. In de Ellecomse polder zijn cultuurhistorische beperkingen (kleinschalig en open landschap, zichtlijnen vanaf buitenplaatsen en de steilrand, e.d.) van toepassing op de “kernweides”. Deze zijn van dermate groot belang dat deze onder de classificatie “niet wenselijk” vallen en daarmee grijs gearceerd zijn. In de cultuurhistorische case Ellecom is dit nader beschreven, zie bijlage 3. Ook blijkt dit uit het gemeentelijke beleid tot dusver (o.a. herstel zichtlijnen in gebiedsvisie Avegoor, De Friedhof als waardevol ensemble

3. ..
 - a. Bij het opstellen van de analyse zijn de analysekaarten gebruikt van de RES zoals verstrekt vanuit het nationaal programma. Op bladzijde 16 staat een tabel met een overzicht van de harde belemmeringen en bijbehorende veiligheidsafstanden. Hier is voor woonkernen 500m vanaf de gevel uitgangspunt. Voor de molens van 5,6 MW zijn wij nu uitgegaan van 650m.
 - b. Zie ook antwoord bij afweging 1.
 - c. Zie ook antwoord bij afweging 1.

1. In het beleidskader bepalen wij op hoofdlijnen de mogelijkheden en onmogelijkheden in beeld brengen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. De detaillering waar u nu om vraagt gaat verder dan wij nu nodig achten voor het opstellen van het beleidskader.
 - a. Het weglaten van de Ellecomse polder is meegewogen in de keuze van de definitieve kaart. De Ellecomse polder is nog steeds oranje gekleurd. Er is een extra toevoeging gemaakt in de tekst ten aanzien van de kwetsbaarheid van het gebied en daarmee is terughoudendheid gevraagd voor dit gebied. Nadere uitwerking is gevraagd van de initiatiefnemer. De historische analyse als opgesteld door uw initiatiefgroep is als bijlage toegevoegd aan het beleidskader en dient als inbreng bij de nadere uitwerking,

en doorzichten naar de polder ook, gemeentelijke wens tot herstel panorama Bergstein bij 'megastal' plannen).

b. In de Ellecomse polder zijn twee percelen in bezit van inwoners, direct aansluitend aan het dorp aan de zuidostrand. De eigenaren hebben aangegeven deze percelen ook als niet gewenst (of eigenlijk als niet mogelijk) te willen opnemen. Deze zijn grijs gearceerd. Ook Twickel en Middachten hebben per brief al gereageerd dat zij geen kansen zien voor grootschalige zonnevelden in de Ellecomse Polder. De randen van polder bieden nog genoeg ruimte voor goed ingepaste, kleinschalige zonnevelden.

c. De classificatie is onduidelijk, geeft daardoor teveel interpretatieruimte en potentiële discussie en is gecorrigeerd in "kansrijk", "weinig kansrijk" en "niet wenselijk". Hierbij heeft de classificatie "niet wenselijk" de ondertoon van niet mogelijk.

2. Nog ontbrekende elementen op de kaart

a. De Ellecomse polder is ook een winterbed voor de IJssel (RWS). Dit dient aangegeven te worden, omdat dit een behoorlijke beperking kan vormen (samen met te behouden zichtlijnen en panorama's) als een zonneveld op hoogte gebouwd dient te worden. Het water kan ca. 1,5-2m hoog komen in de polder.

b. Daarnaast is er geregeld sprake van kwelwater in de Ellecomse polder, de oksel A348, het gebied bij Hof te Dieren en in de Middachterbroeken. Dit kwelwater ontstaat als het Waterschap het gemaal in de polder stil zet t.b.v. dijkbescherming. Het water kan dan ca. 1,5-2m hoog komen. Deze beperking is in de ecologische case Ellecomse polder nader beschreven, zie bijlage 4. Dit dient aangegeven te worden, omdat dit een behoorlijke beperking kan vormen (samen met te behouden zichtlijnen en panorama's) als een zonneveld op hoogte gebouwd dient te worden.

c. De Ellecomse polder is een GO gebied. Dit betekent een bescherming van o.a. beschermde diersoorten die ook daadwerkelijk voorkomen, waaronder een aanzienlijk aantal vogels en vleermuizen. In de ecologische case Ellecomse polder worden deze soorten en hun

b. Het eigendom is geen overweging bij het bepalen van het speelveld. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Bij het uitwerken van initiatieven speelt eigendom vanzelfsprekend een belangrijke rol.

c. In het beleidskader is dit verder uitgewerkt en duidelijk gemaakt.

2a. Dit is juist en dit geldt voor zowel de Ellecomse polder als de Havikerwaard en de overige buitendijkse gebieden. Het klopt dat dit een beperking oplevert voor de realisatie van zonnevelden.

2b. Dit is juist. Het klopt dat dit een beperking oplevert voor de realisatie van zonnevelden.

2c. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Bij alle locaties zoals deze staan in de analyse is veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving in de

habitats genoemd, zie bijlage 4. Dit zijn o.a. diverse uilensoorten, roofvogelsoorten, kritische soorten die bij de droge dooradering van het cultuur-landschap horen, diverse soorten ganzen, zeearend, 5 vleermuissoorten, de zee arend, mogelijk de wespandief en bedreigde rode lijst-zoogdieren, zoals de ringslang en hazelworm. Omdat dit nogal stringente beperkingen zijn voor realisatie van zonnevelden, dienen deze op de eindkaart vermeld te worden.

d. De onder 2c. genoemde beperkingen vanwege GO aanduiding gelden ook voor zeer grote delen van de Havikerwaard. Dit dient ook op de eindkaart aangegeven te worden.

e. Wat nog ontbreekt zijn de stapeleffecten van meerdere beperkingen. Deze zijn nergens aangegeven en zijn wel van belang voor inwoners en project- ontwikkelaars. Zo zijn voor de Ellecomse polder beperkingen vanuit GNN gebieden, Nationaal landschap, winterbed van de IJssel, GO gebied, landschappelijk en cultureel waardevol, kwelwatergebied van toepassing. Voor alle gebieden op de kaart dient inzichtelijk te worden welke combinatie van stapeleffecten er zijn.

3. Nog te corrigeren elementen op de kaart

a. De titel van de kaart dient veranderd te worden in Zoekruimte Zon.

b. De Onderzoeksgebiedenkaart dient gebaseerd te zijn op de Zoekruimtekaart en daarmee dezelfde beperkingen te laten zien

afweging Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie.

2d. Dit is meegenomen in de kaart in het beleidskader.

2e. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Bij alle locaties zoals deze staan in de analyse is veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving in de afweging. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie

3. De Analyse is niet meer aangepast. Alle opmerking zijn meegewogen bij de uitwerking en afweging van het beleidskader.

05A. Verslag commissie cultuurhistorie –presentatie concept handreiking Energie en Landschap

De commissie geeft de volgende opmerkingen mee:

1. Er zijn zoekgebieden benoemd die op grond van de analyse waren uitgesloten. Dat staat op gespannen voet met het in de presentatie gehanteerde uitgangspunt 'kwaliteit gaat voor kwantiteit'.

1. Dit wordt onderschreven. Toch menen wij dat dat het noodzakelijk is om kleinschalig ruimte te bieden voor windmolens en zonnevelden in de landschappelijk minst kwetsbare gebieden. Wij doen dit om zo een bijdrage te kunnen leveren aan de gemeentelijke doelstelling ten aanzien van de landelijke energie opgave.

2. Het is wenselijk om in het stuk aanvulling op de invulling van locaties toe te voegen (geef duidelijke randvoorwaarden/standaarden over bijv. tussenruimte, biodiversiteit, op niveau van het veld). Benoem in dat kader ook duidelijk wat met kleinschalig bedoeld wordt, om te voorkomen dat een gebied toch helemaal vol gelegd wordt met zonnepanelen.
3. Elke inpassing is eigenlijk lastig te verdedigen, mogelijk biedt het voor sommige gebieden kansen, maar of dat ook gelijk een meerwaarde is moet blijken. Zorg om die reden voor een beheerplan bij initiatieven, om de kwaliteit die vooraf bij een initiatief gevraagd wordt ook in de toekomst, als de zonnevelden weer verdwijnen, te waarborgen.
4. Als er kansen liggen ga dan uit van dubbelgebruik. Nederland heeft maar beperkt ruimte, plaats zonnepanelen daarom zoveel mogelijk op bestaande en nieuwe bebouwing (onderzoek of integratie bij nieuwbouw verplicht gesteld kan worden), of maak gebruik van bijvoorbeeld bestaande geluidsschermen of elementen.
5. Houdt niet alleen vast aan het zoeken naar locaties voor zon- en windenergie, maar blijf ook zoeken naar alternatieve oplossingen, bijvoorbeeld water (De IJssel) of biomassa (bijvoorbeeld opnemen in warmtevisie; evt. aanbieden aan andere verwerker als een centrale in de gemeente niet wenselijk/mogelijk is).
6. Snelwegen moeten geen aantrekker worden van initiatieven.
7. Relateren aan de ondergrond lijkt, gelet op het kleinschalige landschap van Rheden, voor met name windturbines niet haalbaar. Zoek ook naar andere opties.
8. Probeer de oranje gebieden nog verder te verfijnen. Deze zijn nu best groot aangegeven. Om aan te geven hoeveel hiervan gebruikt mag worden lijkt een duidelijkere begrenzing nodig. Veel kleine gebieden samen kunnen ook een grote impact hebben en mogelijk tot verrommeling in het landschap leiden. Het zijn in principe allemaal
2. Deze opmerkingen zijn meegenomen en uitgewerkt in het beleidskader Energie en Landschap.
3. Deze opmerkingen zijn meegenomen en uitgewerkt in het beleidskader Energie en Landschap en het beleidskader samen energie opwekken.
4. Deze opmerkingen zijn meegenomen en uitgewerkt in het beleidskader Energie en Landschap
5. In het beleidskader Energie en Landschap is opgenomen dat we blijven zoeken naar en stimuleren van innovatieve oplossingen.
6. In het beleidskader is opgenomen dat zonnepanelen kunnen worden geïntegreerd met geluidsschermen of het talud van de A348.
7. Dit wordt onderschreven. Toch menen wij dat dat het noodzakelijk is om kleinschalig ruimte te bieden voor windmolens in de landschappelijk minst kwetsbare gebieden. Wij doen dit om zo een bijdrage te kunnen leveren aan de gemeentelijke doelstelling ten aanzien van de landelijke energie opgave.
8. Het weglaten van de Ellecomse polder is meegewogen in de keuze van de definitieve kaart. De Ellecomse polder is nog steeds oranje gekleurd. Er is een extra toevoeging gemaakt in de tekst ten aanzien van de kwetsbaarheid van het gebied en daarmee is terughoudendheid gevraagd voor dit gebied. Nadere uitwerking is gevraagd van de initiatiefnemer. De historische analyse als opgesteld door uw initiatiefgroep is als bijlage

waardevolle verbindingzones, waar sterke motieven nodig zijn voor ontwikkelingen.

9. Probeer de opgave niet alleen per gemeente te bekijken, maar samen met andere gemeentes. Bundelen leidt meestal tot betere inpassing. Dit wordt ook door de rijksbouwmeesters aangegeven.
10. Benoem ook kleine kansen, bijvoorbeeld vanuit cultuurhistorie. Onderzoek of op landgoederen een nieuwe tijdlaag passend kan worden toegevoegd.
11. Neem suggesties voor andere vormen van opwekking op in het rapport.
12. De commissie geeft aan dat zij vindt dat de Ellecomse Polder en de kern van Ellecom een beschermd dorpsgezicht zou moeten zijn. Vanuit die optiek (cultuurhistorie) zijn zonnevelden in de Ellecomse Polder niet wenselijk.

toegevoegd aan het beleidskader en dient als inbreng bij de nadere uitwerking,

9. Wij hebben contact met onze buurgemeenten over de plannen daar en stemmen met elkaar af. Gezamenlijk dragen we zorg voor de opgave in onze regio. Dat is vastgelegd in de Regionale Energie Strategie
10. Dit aspect valt onder het creëren van meerwaarde bij het realiseren van zonnevelden.
11. Het beleidskader Energie en landschap gaat over waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Andere vormen van energie opwek worden zeker niet uitgesloten maar niet binnen dit kader verder onderzocht.
12. In het beleidskader is nogmaals benadrukt dat het gaat om kwetsbaar gebied en dat terughoudendheid is gewenst. Maar is nog niet geheel uitgesloten, maatwerk is noodzakelijk.

05A. Verslag commissie cultuurhistorie –presentatie Initiatiefgroep Duurzaam Opgewekt Ellecom

1. De commissie spreekt haar waardering uit over het stuk waarin de historie en kwaliteiten zorgvuldig in beeld zijn gebracht. De studie onderstreept nogmaals de kwaliteiten van het gebied, de conclusies uit de waardestelling worden door de commissie unaniem onderschreven. De voorzitter wenst de initiatiefgroep succes met het vervolg.
2. De commissie geeft verder aan dat het aan college en raad is om vervolgens een afweging te maken over de aanwijzing van gebieden waar zonnevelden en windmolens kunnen komen.
3. Naar aanleiding van het rapport meldt de commissie dat in het verleden is onderzocht of Ellecom geen rijksbeschermd

Zie hierboven staande afwegingen op advies commissie cultuurhistorie.

dorpsgezicht zou moeten worden. Daar heeft het rijk toen niet voor gekozen omdat bij die aanwijzing naar de periode 1850-1940 werd gekeken; de oude kern met de polder van Ellecom is ouder. Gezien de kwaliteiten die in het rapport worden beschreven, geeft de commissie het college in overweging de aanwijzing als gemeentelijk beschermd dorpsgezicht te onderzoeken.

06 zaaknummer 768071

- | | |
|--|---|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. Indien de gemeente Rheden de Velperwaarden als locatie voor de bouw van windturbines - serieus zou overwegen. Dan zal ik, namens de Vogelwerkgroep Arnhem, er te zijner tijd voor pleiten bij het gemeentebestuur om van de bouw van windturbines in de Velperwaarden af te zien. | <ol style="list-style-type: none"> 1. Aansluitend bij het infrastructurele en industriële landschap van de A12 is een opstelling van enkele windturbines ruimtelijk verdedigbaar. Echter zien wij ook de beperkingen vanuit het provinciaal beleid. Bij initiatieven zal een nadere uitwerking worden gevraagd om aan te haalbaarheid aan te tonen |
|--|---|

07 zaaknummer 768071

- | | |
|--|--|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. Wij maken ons zorgen over de verrommeling van het landschap en onze natuurgebieden. 2. Het plaatsen van windmolens en het aanleggen van zonnevelden die relatief veel ruimte in beslag nemen, maakt ons landschap (nog) industriële, minder mooi en minder natuurlijk. 3. Zonnevelden gaan ten koste van de bodemkwaliteit. 4. Het opofferen van landbouwgrond aan zon- en windmolens leidt tot vernietiging van tropische regenwouden elders. | <ol style="list-style-type: none"> 1. Deze zorg wordt door de gemeente onderschreven. Toch menen wij dat dat het noodzakelijk is om ruimte te bieden voor windmolens en zonnevelden in de landschappelijk minst kwetsbare gebieden. Wij doen dit om zo een bijdrage te kunnen leveren aan de gemeentelijke doelstelling ten aanzien van de landelijke energie opgave. 2. De opwekking van duurzame energie zal hoe dan ook grote impact hebben op het landschap. Toch menen wij dat dat het noodzakelijk is om kleinschalig ruimte te bieden voor windmolens in de landschappelijk minst kwetsbare gebieden. Wij doen dit om zo een bijdrage te kunnen leveren aan de gemeentelijke doelstelling ten aanzien van de landelijke energie opgave 3. In het beleidskader zijn daarom randvoorwaarden opgenomen ten aanzien van de bodemgesteldheid. 4. Bij het realiseren van een zonneveld wordt van de initiatiefnemer gevraagd meerwaarde te creëren door te investeren in de kwaliteit van het landschap en wordt aansluiting gezocht bij de gebiedsgerichte |
|--|--|

- doelstellingen uit de omgevingsvisie. Dubbelgebruik van locaties voor zonnepanelen en daaronder het kweken van gewassen is daarvan een voorbeeld.
5. Het opruimen van windmolens en zonnevelden is tot op heden een onmogelijke klus.
 6. Uit onderzoek komt naar voren dat de gevolgen voor de vogelpopulatie en insecten groot zijn bij het plaatsen van windmolens.
 7. Zonnevelden zijn schadelijk in Natura 200-netwerken of Nationale Natuurnetwerken
 8. Er is weinig onderzoek gedaan naar de opwarming van zonnevelden.
 9. Uitgeputte grond neemt slecht water op.
 10. Bewoners willen voorkomen dat de leefkwaliteit en gezondheid door het plaatsen van windmolens verslechterd.
 5. Opgenomen in het beleidskader is dat zonnevelden in principe tijdelijk zijn en dat een omgevingsvergunning wordt verleend voor een periode van 25 jaar. Hierna geldt een opruimplicht.
 6. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Hierbij wordt op hoofdlijnen gekeken naar de mogelijk en onmogelijkheden voor flora en fauna. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie en kunnen aanvullend maatregelen zoals het tijdelijk stil zetten van windmolens worden bepaald.
 7. Deze netwerken sluiten zonnevelden niet uit. Maar stellen wel voorwaarden aan de inpassing van de zonnevelden. Deze voorwaarden zullen in samenspraak met direct betrokken worden bepaald bij het uitwerken van initiatieven.
 8. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. De opwarming van zonnevelden speelt daarbij geen rol. Dit onderwerp kan ter sprake komen bij de afweging en inpassing van initiatieven.
 9. We proberen zonnevelden zo goed mogelijk in te passen in het landschap. Ten aanzien van de bodemgesteldheid randvoorwaarden opgenomen in het beleidskader.
 10. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Bij alle locaties zoals deze staan in de analyse is veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving in de afweging Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie. Impact op leefbaarheid is daarbij een belangrijk aspect. Deze worden dan

ook verder onderzocht bij initiatieven. Hierbij zijn de richtlijnen van de GGD richtinggevend.

08A zaaknummer 768071

- | | |
|---|--|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. Gemeente moet rekening houden met de gezondheidsrisico's bij het plaatsen van windmolens.
 2. Windmolens zijn volgens de stedenbouwkundigen van de gemeente in te passen in de natuur. | <ol style="list-style-type: none"> 1. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het <u>landschappelijk inpassen</u> van grootschalige opwek. Bij alle locaties zoals deze wordt in de analyse veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving in de afweging. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie. Impact op leefbaarheid is daarbij een belangrijk aspect. Deze worden dan ook verder onderzocht bij initiatieven. Hierbij zijn de richtlijnen van de GGD richtinggevend. 2. Zoals aangegeven in de analyse is het lastig om landschappelijke meerwaarde te creëren met het plaatsen van een windturbine. De kernwaarden van het landschap zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging van de opgave om in 2040 CO2 neutraal te kunnen zijn. Windmolens dragen bij aan de gemeentelijke doelstelling ten aanzien van de landelijke energie opgave. |
|---|--|

08B zaaknummer 768071

- | | |
|---|--|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. De gemeente plaatst zonder problemen windmolens van 240m.
 2. Zichtlijnen van de landgoederen en bewoners zijn niet belangrijk genoeg. | <ol style="list-style-type: none"> 1. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het <u>landschappelijk inpassen</u> van grootschalige opwek. Het al dan plaatsen van windmolens en daaraan verbonden voorwaarden worden per locatie specifiek verder uitgewerkt in samenspraak met belanghebbende en de initiatiefnemer. 2. Het beleidskader Energie en Landschap gaat over de het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek en is bedoeld om straks adequaat antwoord te kunnen geven op verzoeken voor het realiseren van zonnevelden en plaatsen van windturbines. Met in achtneming van wat wij, inwoners, gemeente en andere belanghebbenden, belangrijk vinden. |
|---|--|

3. De beschermde wespandief en bewoner in Spankeren tellen niet meer mee.

Hierin zijn ook argumenten meegewogen ten aanzien van leefbaarheid, erfgoed e.d. In de analyse staat hierover meer.

3. In de afwegingen bij het bepalen van het speelveld zijn deze aspecten meegewogen.

09 zaaknummer 79604

1. Omdat het op bepaalde plekken te druk is, wil de gemeente verbindingen versterken tussen natuurgebieden, landgoederen, dopen en IJssel. En laat ons gebied nu net hiervoor ideaal zijn! Dat bevuult u dan toch niet met het plaatsen van windmolens?
2. Wij vragen ons af of de gemeente wel degelijk onderzoek heeft gedaan naar de effecten van dit plan, maar ook naar de overige opties.
3. U houdt geen rekening met de hogere windmolens van 240m.
4. Er zijn in de medische literatuur veel onderzoeken naar de schade aan leefbaarheid en gezondheidsklachten door geluidsoverlast, slagschaduw etc. Is hier onderzoek naar gedaan?

1. Het beleidskader Energie en Landschap gaat over de het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek en is bedoeld om straks adequaat antwoord te kunnen geven op verzoeken voor het realiseren van zonnevelden en plaatsen van windturbines. Met inachtneming van wat wij, inwoners, gemeente en andere belanghebbenden, belangrijk vinden. Hierin zijn ook argumenten meegewogen ten aanzien van recreatie en toerisme.
2. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen naar waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. In het beleidskader wordt ten aanzien van leefbaarheid opgenomen dat de gezondheidseffecten ten aanzien van geluid en slagschaduw in beeld moeten worden gebracht bij een initiatief. Plaatsing van windmolens mogen geen onevenredige impact hebben op de gezondheid.
3. Windmolens van 240 m hoog zijn de windmolens aangeduid in het beleidskader als 5,6 MW. Ook hier is rekening mee gehouden.
4. Wij gaan vooralsnog uit van de Nederlandse wet- en regelgeving. . In het beleidskader is ten aanzien van leefbaarheid opgenomen dat de gezondheidseffecten ten aanzien van geluid en slagschaduw in beeld moeten worden gebracht. Plaatsing van windmolens mogen geen onevenredige impact hebben op de gezondheid. De richtlijnen van de GGD zijn daarin voor ons leidend.

10 Zaaknummer 773975

- | | |
|--|--|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. Zon-energieopwekking – aan de rand van het dorp Velp
De weilanden en de akker ten westen van landgoed Biljoen en weiland ten westen en zuiden van Overhagen: de omgeving van het kerngebied Biljoen worden in gekwalificeerd als ‘weinig kansrijk’ voor zonnevelden. In onze optiek verdienen die gebieden echter de kwalificatie ‘niet kansrijk’. 2. De Beemd - zon
Ook ligt een opgave voor zonne-energie in het bod voor de RES op het gebied Velperwaarden (De Beemd). Het zou daarbij om enkele tientallen hectares kunnen gaan. Dit lijkt ons buiten proporties gelet op het landschap. 3. De Beemd – wind.
Wat betreft zoeklocaties voor grootschalige energieopwekking met windmolens benoemt u het zoekgebied ‘De Beemd’. Gezien de nabijheid van bedrijven op de Beemd en bewoning in de kom van ons dorp kunnen eventuele windmolens alleen op maximale afstand van bebouwing een plek vinden. Daarbij rijst de vraag naar de afweging van ‘landschapsschaal en leefbaarheid’ versus ‘efficiëntie’ (energieopwekking, zowel als kapitaalinput) van een windpark. Ook hier komt bij ons de vraag naar de al genoemde natuurdoelstelling op.
Ten slotte rijst bij ons de vraag naar het realiteitsgehalte van een wingebied voor energie in het winterbed van de IJssel. Hoe kan daar een windpark of zonneveld hoogwaterbestendig en duurzaam worden aangelegd? | <ol style="list-style-type: none"> 1. In het beleidskader is nogmaals benadrukt dat het gaat om kwetsbaar gebied en dat terughoudendheid is gewenst. Maar is nog niet geheel uitgesloten, maatwerk is noodzakelijk. 2. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het <u>landschappelijk inpassen</u> van grootschalige opwek. Bij alle locaties zoals deze staan in de analyse is veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving in de afweging Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie 3. Door een opstelling dicht bij de A12 kan aangesloten worden op de plannen voor de opstelling van windturbines bij Arnhem, Westervoort en Duiven, waardoor hiermee een zekere mate van clustering ontstaat. |
|--|--|

11 Zaaknummer 768071

- | | |
|---|---|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. Ik wil de gemeente vragen het gebied de Beemd-Velperwaard uit te sluiten voor windmolens. De natuur is kwetsbaar en inwoners zullen veel overlast ondervinden. | <ol style="list-style-type: none"> 1. We zijn ons hiervan bewust. Vandaar dat wij een beleidskader Energie en Landschap opstellen waarin we afspraken maken over de landschappelijke inpassing van grootschalige energie opwek. De kernwaarden van het |
|---|---|

landschap zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging van de opgave om in 2040 CO2 neutraal te kunnen zijn. Bij alle locaties zoals deze staan in de analyse is veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving in de afweging. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie. Impact op leefbaarheid is daarbij een belangrijk.

12 Zaaknummer 768071

- | | |
|---|--|
| <p>1. Ik maak mij zorgen over de effecten die winmolens bij Spankeren hebben op de gezondheid van de inwoners. Houdt de gemeente hier wel rekening mee?</p> | <p>1. We zijn ons hiervan bewust. Vandaar dat wij een beleidskader Energie en Landschap opstellen waarin we afspraken maken over de landschappelijke inpassing van grootschalige energie opwek. De kernwaarden van het landschap zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging van de opgave om in 2040 CO2 neutraal te kunnen zijn. Bij alle locaties zoals deze staan in de analyse is veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving in de afweging. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie. Impact op leefbaarheid en natuur is daarbij belangrijke aspect.</p> |
|---|--|

13 zaaknummer 774338

Geen windmolens in het Soerens Broek

- | | |
|---|--|
| <p>1. De Natuur is daar te waardevol</p> | <p>1. We zijn ons hiervan bewust. Vandaar dat wij een beleidskader Energie en Landschap opstellen waarin we afspraken maken over de landschappelijke inpassing van grootschalige energie opwek. De kernwaarden van het landschap zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging van de opgave om in 2040 CO2 neutraal te kunnen zijn.</p> |
| <p>2. De Molens komen te dicht op de woningen</p> | <p>2. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het <u>landschappelijk inpassen</u> van grootschalige opwek. Bij alle locaties zoals deze staan in de analyse is veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving in de</p> |

afweging. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie. Impact op leefbaarheid is daarbij een belangrijk aspect.

14 zaaknummer 775511

Geen windmolens in het Soerens Broek

- | | |
|--|---|
| <p>1. De Natuur is daar te waardevol?</p> <p>2. Wie is de projectontwikkelaar van de windmolens?</p> <p>3. Wie is de eigenaar van de windmolens?</p> | <p>1. We zijn ons hiervan juist bewust. Vandaar dat wij een beleidskader Energie en Landschap opstellen waarin we afspraken maken over de landschappelijke inpassing van grootschalige energie opwek. De kernwaarden van het landschap zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging van de opgave om in 2040 CO2 neutraal te kunnen zijn.</p> <p>2. Wij zijn op dit moment bezig met het opstellen van het beleidskader Energie en landschap, wij hebben nog geen project ten aanzien van windmolens in behandeling.</p> <p>3. Zie hierboven</p> |
|--|---|

15 Zaaknummer 768071

- | | |
|---|---|
| <p>1. Vanwege de kwetsbaarheid van de natuur en onaanvaardbare overlast voor de inwoners van vraag om het gebied de Beemd-Velperwaarden uit te sluiten als onderzoeksgebied voor windenergie.</p> | <p>1. We zijn ons hiervan juist bewust. Vandaar dat wij een beleidskader Energie en Landschap opstellen waarin we afspraken maken over de landschappelijke inpassing van grootschalige energie opwek. De kernwaarden van het landschap zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging van de opgave om in 2040 CO2 neutraal te kunnen zijn. Bij alle locaties zoals deze staan in de analyse is veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving in de afweging. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie. Impact op leefbaarheid is daarbij een belangrijk aspect.</p> |
|---|---|

16 Zaaknummer 768071

- | | |
|--|---|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. Ik woon in dit unieke gebied. Er is hier in de afgelopen jaren veel natuurgebied ontwikkeld, waarvan bewoners, wandelaars, fietsers en anderen enorm van genieten. Een gebied met een hoge recreatiewaarde. Maar de gemeente Rheden beschouwd dit gebied, ver weg van De Steeg en Velp, als een plek waar zonder problemen molens geplaatst kunnen worden. Mooi in een uithoek! 2. Dit beleid leidt absoluut tot vermindering van gebruik en genieten van dit open gebied door verlies van rust, ruimte en natuurbeleving. 3. Tevens zal voor de omwonenden en de bewoners van Dieren en Spankeren het woongenot in belangrijke mate teniet worden gedaan. De leefbaarheid vermindert door slagschaduwen, constant laag frequent geluid en knipperende lichten. Invloed op gezondheid, maar ook voor de dieren die in dit gebied leven door geluid en trillingen. Vogels verdwijnen, maar ook bijvoorbeeld de in dit gebied levende reptielen vluchten voor dit geluid. 4. Wat is dan nog het bestaansrecht van het steeds mooier wordende Soerense Broek. | <ol style="list-style-type: none"> 1. We zijn ons bewust van de landschappelijke kwaliteiten in onze gehele gemeente. Vandaar dat wij een beleidskader Energie en Landschap opstellen waarin we afspraken maken over de landschappelijke inpassing van grootschalige energie opwek. De kernwaarden van het landschap zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging van de opgave om in 2040 CO2 neutraal te kunnen zijn. 2. Bij alle locaties zoals deze staan in de analyse is veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving in de afweging. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie. Impact op leefbaarheid is daarbij een belangrijk aspect. 3. Zie beantwoording hier boven. 4. De kernwaarden van het landschap zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging en vormen een belangrijk aspect in de planvorming rondom een initiatief . |
|--|---|

17 Zaaknummer 768071

- | | |
|---|---|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. Windmolens horen niet thuis in onze groene gemeente Rheden. Een zonnepark kan er nog net mee door. Deze geven geen geluidsoverlast of slagschaduw. Al blijft het zonde van de mooie groene weilanden. Al het leven verdwijnt op deze percelen. Liever meer daken bedekken met zonnepanelen of inzetten op waterstof/watermolens. | <ol style="list-style-type: none"> 1. Ons streven is om in 2040 maar liefst 50% te besparen op ons energieverbruik. De volgende stap is duurzame energie. Naast wind en zon kijken we ook naar andere duurzame energietechnieken, zoals aardwarmte en restwarmte van de industrie. In het klimaatakkoord hebben we met elkaar afgesproken dat we de uitstoot van CO2 met 49% verminderen in 2030 ten opzichte van 1990. Daarvoor is het nodig dat we zo snel als mogelijk onze fossiele brandstoffen vervangen door duurzame alternatieven zoals zon en wind. Dit zijn bewezen technieken voor |
|---|---|

- grootschalige opwek. Op iets kleinere schaal volgen de komende jaren ook de andere, hierboven genoemde technieken. De verwachting is dat de komende jaren de andere technieken ook grootschalig uitgerold kunnen worden en we dus niet vooral inzetten op zon en wind. Voor de langere termijn, dus na 2030, kunnen nieuwe technologieën wel mogelijkheden bieden. Als in de aankomende jaren goede nieuwe technologieën ontwikkeld worden, zullen we die een plek geven in het beleid.
2. De bouwlocatie voor de windmolens zijn niet opgenomen in de RES. Neem hiervan nota raad van de gemeente Rheden !
 2. De RES is op dit moment bezig met de het eerste regionale energie bod. Hierin zijn inderdaad de winmolens locaties in onze gemeente (nog) niet meegenomen, omdat hier nog geen concrete plannen liggen. Dit geldt overigens ook voor het cluster aangegeven Rheden/Westervoort/Zevenaar alleen is daarvoor al wel gekozen deze verder te onderzoeken. Omdat hier voor bij de gemeente Westervoort/ Zevenaar al concrete ideeën zijn.
 3. Te dicht op bebouwing. De windmolens geven hinderlijke geluidsoverlast en slagschaduw. Handteer dezelfde normen als Duitsland waar reeds meerdere molens staan en men door scha en schande wijs is geworden. Afstand bebouwing 10x de hoogte van de te bouwen windmolen.
 3. Wij gaan vooralsnog uit van de huidige wet- en regelgeving. Wel hebben we in het concept beleidskader opgenomen dat de gezondheidseffecten ten aanzien van geluid en slagschaduw door de initiatiefnemer in beeld moeten worden gebracht. Plaatsing van windmolens mag geen onevenredige impact op de gezondheid hebben, Hierbij gaat de gemeente uit van de richtlijnen als opgesteld door de GGD.
 4. Vernieling/ontsiering/verstoring van een recent aangelegd natuurterrein door Natuurmonumenten aan de Broeksdijk te Spankeren.
 4. De kernwaarden van het landschap zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging en vormen een belangrijk aspect in de planvorming rondom een initiatief.
 5. Te weinig opbrengst ten aanzien van kosten en overlast. Bovendien windschaduw door het Veluwe Massief waardoor opbrengst marginaal wordt. Daarom niet opgenomen in RES bouwlocaties.
 5. Zie antwoord bij vraag 2
 6. Er goede alternatieven zijn. Zonne-energie, waterstof en watermolens.
 6. Zie antwoord bij vraag 1
 7. Regeren is vooruitzien gemeenteraad !!!! Na vijftien jaar zijn de molens afgeschreven. De eigenaren (vaak buitenlandse) hebben dan miljoenen euro's aan Nederlandse subsidie in hun zak gestoken en wij zitten met opruimkosten. Waar laten wij dit afval. Het is niet recyclebaar..... net als het asbest op 1 grote hoop ??? .Wij als
 7. Wanneer een initiatief wordt ontwikkeld zullen hierover met de eigenaar afspraken worden gemaakt en in een overeenkomst worden vastgelegd.

burger willen geen cent ontvangen als zoethoudertje door deze horizonvervuilers. Deze klimaatmaatregelen laten als erfenis voor onze kinderen 1 grote puinhoop achter !

18 Zaaknummer 768071

- | | |
|--|--|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. Windmolens in Rheden zijn niet wenselijk. Er is te weinig wind voor windmolens in Rheden.
 2. Windmolens gaan ten koste van natuur/landschapsbelang.
 3. Windmolens zorgt voor gezondheidsschade
 4. Windenergie staat op hold onder invloed van de wespandief. Desondanks geeft de wethouder aan in een persbericht 'er expliciet niet voor te kiezen het zoekgebied Spankeren voor windenergie helemaal uit te sluiten voor de verdere toekomst'. Wat De Beemd betreft kan ik hem wel volgen. Daar wordt in de RES gekeken naar een mogelijke cluster met meerdere gemeenten. Voor mij zijn windmolens in de rest van onze mooie gemeente 'not done' i.v.m. landschappelijke- en natuurwaarden, in brede zin.
 5. Het wordt m.i. hoog tijd nu wel serieus te gaan kijken naar de mogelijkheden en ontwikkeling van bijv. waterstof, waterenergie en | <ol style="list-style-type: none"> 1. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het <u>landschappelijk inpassen</u> van grootschalige opwek. Uit onderzoek is gebleken dat hoewel het rendement minder is dan op andere plaatsen in Nederland deze nog steeds voldoende is.
 2. We zijn ons bewust van de landschappelijke kwaliteiten in onze gehele gemeente. Vandaar dat wij een beleidskader Energie en Landschap opstellen waarin we afspraken maken over de landschappelijke inpassing van grootschalige energie opwek. De kernwaarden van het landschap zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging van de opgave om in 2040 CO2 neutraal te kunnen zijn.
 3. Wij gaan vooralsnog uit van de huidige wet- en regelgeving. Wel hebben we in het ontwerpbeleidskader opgenomen dat de gezondheidseffecten ten aanzien van geluid en slagschaduw door de initiatiefnemer in beeld moeten worden gebracht. Plaatsing van windmolens mag geen onevenredige impact op de gezondheid hebben, Hierbij gaat de gemeente uit van de richtlijnen als opgesteld door de GGD.
 4. Verzoeken tot grootschalige energieopwekking middels wind worden nog twee jaar aangehouden waarbij uitgegaan wordt dat over twee jaar meer zicht is op de mogelijkheden en gevolgen van windmolens rondom de Veluwe. Met het vaststellen van RES 2.0 ziet het college een nieuw moment om hierover te besluiten. Grootschalig energie opwek met wind en/of in combinatie met zon wordt nu niet expliciet uitgesloten.
 5. Ons streven is om in 2040 maar liefst 50% te besparen op ons energieverbruik. De volgende stap is duurzame energie. Naast wind en zon kijken we ook naar andere duurzame energietechnieken, zoals |
|--|--|

kernenergie. Gedurende het laatste jaar geopperde alternatieven die achteloos terzijde werden gelegd.

aardwarmte en restwarmte van de industrie. In het klimaatakkoord hebben we met elkaar afgesproken dat we de uitstoot van CO₂ met 49% verminderen in 2030 ten opzichte van 1990. Daarvoor is het nodig dat we zo snel als mogelijk onze fossiele brandstoffen vervangen door duurzame alternatieven zoals zon en wind. Dit zijn bewezen technieken voor grootschalige opwek. Op iets kleinere schaal volgen de komende jaren ook de andere, hierboven genoemde technieken. De verwachting is dat de komende jaren de andere technieken ook grootschalig uitgerold kunnen worden en we dus niet vooral inzetten op zon en wind. Voor de langere termijn, dus na 2030, kunnen nieuwe technologieën wel mogelijkheden bieden. Als in de aankomende jaren goede nieuwe technologieën ontwikkeld worden, zullen we die een plek geven in het beleid.

19 Zaaknummer 768071

Wij maken ernstig bezwaar te maken tegen deze plannen voor windmolens in het Soerense Broek:

1. De natuur is hier kwetsbaar
 2. Het gaat ten kosten van het woongenot. De leefbaarheid vermindert sterk door slagschaduw, constant laag frequent geluid en knipperende lichten. Invloed op onze gezondheid, maar ook op die van dieren die in dit gebied leven door geluid en trillingen
1. We zijn ons bewust van de landschappelijke kwaliteiten in onze gehele gemeente. Vandaar dat wij een beleidskader Energie en Landschap opstellen waarin we afspraken maken over de landschappelijke inpassing van grootschalige energie opwek. De kernwaarden van het landschap zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging van de opgave om in 2040 CO₂ neutraal te kunnen zijn.
 2. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen naar waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Wij gaan vooralsnog uit van de Nederlandse wet- en regelgeving. In het beleidskader wordt ten aanzien van leefbaarheid opgenomen dat de gezondheidseffecten ten aanzien van geluid en slagschaduw in beeld moeten worden gebracht bij een initiatief. Plaatsing van windmolens mogen geen onevenredige impact hebben op de gezondheid. De richtlijnen van de GGD zijn daarin voor ons leidend.

20 Zaaknummer 768071

Naar aanleiding van de geplande plaatsing van windmolens in de Velperwaarden vragen wij u de volgende punten mee te nemen bij de uiteindelijke besluitvorming:

1. Windturbines doen helaas in veel gevallen afbreuk aan het landschap en vormen een gevaar voor vogels en vleermuizen. Zoals u weet zijn de Velperwaarden als Natura 2000-gebied belangrijk voor vogels en is de IJsselvallei bovendien een migratieroute voor onder meer de meervleermuis. De overgang van het rivierengebied naar het Veluwemasief is een uniek landschap waar zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Om die reden zijn wij van mening dat uit onderzoek onomstotelijk moet blijken dat er (in combinatie met reeds aanwezige windturbines in de directe omgeving) geen ecologische schade optreedt bij de plaatsing. Dat er incidenteel een dier tegen een windturbines vliegt is één ding, dat er schade optreedt aan (lokale) populaties die voorkomen had kunnen worden door een betere locatiekeuze elders (binnen de RES), is een ander. Wij delen daarom de zorg met betrekking tot de wespendif, maar net zo zeer de zorg van mensen in Velp-Zuid die overlast vrezen voor licht en geluid effecten.
2. Daarnaast zijn wij van mening dat windturbines op omstreden of gevoelige locaties een tijdelijke oplossing moeten zijn totdat andere energiebronnen beschikbaar zijn. Daarom is het van belang dat bij de plaatsing van de windturbines ook nagedacht moet worden over de periode dat deze noodzakelijk zijn. Met andere woorden, eenmaal geplaatst, moeten windturbines geen permanent verschijnsel zijn, maar 'slechts' een tijdelijk middel. De bestemming, vergunning, ontheffing en dergelijke moeten daarom in de tijd begrensd zijn, bijvoorbeeld 15 of 20 jaar, waarna opnieuw een afweging over verlenging moet worden gemaakt. Daarmee is ook de visuele impact op ons mooie landschap tijdelijk en daarmee acceptabel(er).
1. We zijn ons bewust van de landschappelijke kwaliteiten in onze gehele gemeente. Vandaar dat wij een beleidskader Energie en Landschap opstellen waarin we afspraken maken over de landschappelijke inpassing van grootschalige energie opwek. De kernwaarden van het landschap zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging van de opgave om in 2040 CO2 neutraal te kunnen zijn. Verzoeken tot grootschalige energieopwekking middels wind worden nog twee jaar aangehouden waarbij uitgegaan wordt dat over twee jaar meer zicht is op de mogelijkheden en gevolgen van windmolens rondom de Veluwe. Met het vaststellen van RES 2.0 ziet het college een nieuw moment om hierover te besluiten. Grootschalig energie opwek met wind en/of in combinatie met zon wordt nu niet expliciet uitgesloten. In het beleidskader wordt ten aanzien van leefbaarheid opgenomen dat de gezondheidseffecten ten aanzien van geluid en slagschaduw in beeld moeten worden gebracht bij een initiatief. Plaatsing van windmolens mogen geen onevenredige impact hebben op de gezondheid. De richtlijnen van de GGD zijn daarin voor ons leidend.
2. Opgenomen in het beleidskader is dat zonnevelden en windmolens in principe tijdelijk zijn en dat een omgevingsvergunning wordt verleend voor een periode van 25 jaar. Hierna geldt een opruimplicht.

3. Wij roepen de gemeente Rheden dan ook op om laten zien op welke alternatieve wijzen zij zoekt naar het winnen van energie uit duurzame bronnen.
4. Het moet ook duidelijk zijn dat de energie benut wordt door inwoners van Velp en niet bijvoorbeeld door nieuwe energiegebruikers zoals datacenters en dergelijke. Het eigendom dient dan ook bij de Velpse burgers te liggen en niet bij bedrijven waarover geen zeggenschap meer bestaat. Voor het draagvlak onder Velpenaren is het belangrijk dat dit concreet in beeld wordt gebracht zodat bewoners kunnen zien wat er met de opbrengst gebeurt en waar de 'winst' wordt geboekt. Dat is anders dweilen met de kraan open en laat de nadelen lokaal aanwezig terwijl er geen voordelen aan te wijzen zijn. Het 'leveren aan het netwerk'-argument is dan niet voldoende.
5. Tot slot willen wij meegeven dat het inzetten van zonneweides op wat nu 'grasfalt' is, weidegebieden (of maisakkers) met extreem lage biodiversiteit, onze voorkeur heeft ten opzichte van windturbines zolang er bijvoorbeeld 10 á 20% van de oppervlakte wordt gebruikt voor insectenrijke vegetatie(stroken). Wellicht met een wat lagere energie opbrengst, maar het is een route om zowel energie te winnen, stikstofruimte voor bouw te creëren en de biodiversiteit te verhogen. Bovendien krijgt de agrarisch ondernemer een eerlijke (pacht)prijs voor een eerlijk product.
3. Onderhavig beleidskader gaat over waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Dit kader sluit alternatieve bronnen voor energie niet uit. In het beleidskader Energie en Landschap is opgenomen dat we blijven zoeken naar en stimuleren van innovatieve oplossingen.
4. In het beleidskader Samen Energie Opwekken worden handvatten en een toetsingskader gegeven voor zowel proces- als financiële participatie.
5. In het beleidskader is opgenomen: Verhouding techniek-groen. De landschappelijke inpassing dient robuust te zijn: Een initiatief benut maximaal 70% van het grondoppervlak voor zonnepanelen en daarmee samenhangende technische bouwwerken: de 'techniek'. Een initiatief benut minimaal 30% van het grondoppervlak voor landschappelijke inpassing en multifunctioneel ruimtegebruik: het 'groen'. Het groen versterkt de bestaande gebiedskenmerken.

21 Zaaknummer 768071

1. Als uitgangspunt bij het weergeven van beperkingen t.a.v plaatsing van windturbines is in de analyse E&L uitgegaan van sterk verouderde normen en regels.
1. Wij gaan vooralsnog uit van de Nederlandse wet- en regelgeving. In het beleidskader wordt ten aanzien van leefbaarheid opgenomen dat de gezondheidseffecten ten aanzien van geluid en slagschaduw in beeld moeten worden gebracht bij een initiatief. Plaatsing van windmolens mogen geen onevenredige impact hebben op de gezondheid. De richtlijnen van de GGD zijn daarin voor ons leidend.

2. Bij de weergave van het ruimtebeslag van windturbines wordt aangegeven dat de turbines bereikbaar dienen te zijn door middel van een onderhoudspad (eufemistische uitdrukking voor een asfaltweg met breedte 5 m!) en zal er ook ondergrondse infrastructuur nodig zijn voor de levering van van de opgewekte energie aan het net. In de Analyse E&L wordt voor de Velperwaarden geen inzicht gegeven voor de gevolgen van de enorme ingrepen van de inrichting van de turbine-opstelplaatsen, de infrastructuur van wegen en leidingen en de werken die nodig zijn om de opstuwing bij hoogwater te compenseren. Wij verwachten een zeer negatieve invloed op de kwetsbare natuur en verstoring van de verdere natuurontwikkeling . (blz 10)
3. Aangegeven wordt in de Analyse E&L dat bij het steeds grotere formaat van de turbines het steeds lastiger wordt om nog aansluiting te vinden bij landschappelijke structuren van een vergelijkbare schaal. Het grote formaat van windturbines maakt ook dat ze van verre zichtbaar zijn. In de Analyse E&L wordt veel aandacht geschonken aan de zichtbaarheid die is waar te nemen van verre afstand. Dat is zeer waarschijnlijk ook de reden dat de visualisaties die in de Analyse E&L zijn opgenomen alle van verre afstand opgesteld zijn , c.q. beleefd kunnen worden. In de Analyse E&L wordt de impact en de beleving op korte afstand volledig genegeerd. De beleving vanuit de woonomgeving en de beleving in het gebied zelf ontbreken daardoor in de analyse. Dit heeft als resultaat dat voor de ontwikkeling van beleid voor windturbines in de Velperwaarden te gemakkelijk geen rekening gehouden wordt met de enorme negatieve visuele beleving van de windturbines vanuit de stedelijke omgeving Velp. Bovendien zal de beleving in het natuurgebied zelf , de fietsers en de wandelaars (o.a. over het struinpad in de Velperwaarden) en de recreanten aan de IJssel (
2. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen naar waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Bij nader uitwerking van initiatieven zullen verder beperkingen en mogelijkheden in beeld moeten worden gebracht en afgewogen door initiatiefnemer, gemeente en direct betrokkenen.
3. Met de locatie De Beemd-Velperwaarden wordt aansluiting gezocht bij het infrastructurele en industriële landschap langs de A12. Door een opstelling dicht bij de A12 kan aangesloten kunnen worden op de plannen voor opstellingen van windturbines bij Arnhem, Westervoort en Duiven, waardoor hiermee een zekere mate van clustering ontstaat die in de RES verder wordt uitgewerkt.

welbekende “bankje van Velp”) zeer negatief worden.

4. Bij de bepaling van het speelveld voor windenergie (blz 16 ev) is sprake van een sterke overschatting van de technische ruimte. De aangegeven gebieden in de Velperwaarden zijn te groot c.q onmogelijk. Er is geen rekening gehouden met de ligging van twee hoofdtransport- leidingen voor afvalwater vanuit Arnhem en Velp naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie in Duiven. Tenslotte is onvoldoende beschermingsruimte in acht genomen tot de regionale hoofdtransportgasleiding die door de Velperwaarden loopt. Onze conclusie is dat de technische ruimte veel te groot is aangegeven. Plaatsing van windturbines zo dicht op de hoofdtransportgasleiding en op de hoofdtransportriool leidingen zijn zeer riskant.
5. De gehele Velperwaarden zijn uiterwaardengebied, de uiterwaarden zijn de verbindingszones voor flora en fauna langs de rivieren en verbonden met o.a natuur op de Veluwe. De ecologische verbindingszone en de functie daarvan komt in de Analyse E&L niet aan bod.
6. Op grond van het beschrevene over de landschappelijk en cultuurhistorisch kwaliteiten zou in de Analyse E&L voor de Velperwaarden direct al de conclusie getrokken kunnen worden dat plaatsing van windturbines niet inpasbaar is. In de Analyse E&L wordt de onmogelijkheid van inpassing niet goed afgerond.
7. Op blz 26 van de Analyse E&L wordt de conclusie getrokken dat op de lange termijn, na nader onderzoek en afstemming met betrokken partijen , in de Velperwaarden plaats zou kunnen zijn, voor een eventuele mogelijkheid voor wind. Wij zijn zeer verbaasd over dit voorstel dat uit de analyse zou moeten volgen. Geen van de
4. Zie beantwoording bij punt 1. Gebruikt zijn de analyse kaarten RES zoals verstrekt vanuit het nationaal programma. zie <https://www.regionale-energiestrategie.nl/bibliotheek/b+elektriciteit/analysekaarten++factsheet/s/1568843.aspx>. Hierin zijn alle harde belemmeringen meegenomen.
5. We zijn ons bewust van de landschappelijke kwaliteiten in onze gehele gemeente. Vandaar dat wij een beleidskader Energie en Landschap opstellen waarin we afspraken maken over de landschappelijke inpassing van grootschalige energie opwek. De kernwaarden van het landschap zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging van de opgave om in 2040 CO2 neutraal te kunnen zijn.
6. We zijn in deze fase aan het kijken op hoofdlijnen naar waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen voor het landschappelijk inpassen van grootschalige opwek. Bij nader uitwerking van initiatieven zullen verder beperkingen en mogelijkheden in beeld moeten worden gebracht en afgewogen door initiatiefnemer, gemeente en direct betrokkenen.
7. Er zijn nog geen concrete plannen. De RES gaat de komende jaren het cluster Rheden/Westervoort/Zevenaar verder onderzoeken.

genoemde gemeenten hebben intenties om in of bij de uiterwaarden windturbines te(laten) bouwen.

8. Voor onze opmerkingen over de mogelijkheden voor opwek van zonne-energie verwijzen wij graag naar de brief aan U van de Stichting Behoud Karakter Velp van 22 januari 2021. Wij onderschrijven de brief geheel.

8. Zie beantwoording brief 10

22 Zaaknummer 768071

1. In onze mooie gemeente horen geen 200 meter plus hoge windmolens bij. Voor het milieu moet alles wijken zelfs de natuur.

1. We zijn ons hiervan bewust. Vandaar dat wij een beleidskader Energie en Landschap opstellen waarin we afspraken maken over de landschappelijke inpassing van grootschalige energie opwek. De kernwaarden van het landschap zijn belangrijk en worden daarom meegewogen in de totale afweging van de opgave om in 2040 CO2 neutraal te kunnen zijn. Bij alle locaties zoals deze staan in de analyse is veiligheid en milieu meegenomen conform de wet- en regelgeving in de afweging. Wanneer initiatieven worden ingediend gaan we samen met initiatiefnemer en direct betrokkenen kijken naar de specifieke locatie. Impact op leefbaarheid is daarbij een belangrijk.

Bijlage

Verslag webinar 16 november 2020 - deelsessie Projectparticipatie – groep 1

Aanleiding:	Ontwikkeling Beleidskader Energie
Datum:	16 november 2020
Deelsessie:	Ruimte
Groep:	1
Aanwezigen:	[REDACTED]
●	[REDACTED]
●	[REDACTED]
●	[REDACTED]
●	[REDACTED]
●	[REDACTED]
Voorzitter:	[REDACTED]
Notulist:	[REDACTED]

Het gesprek is zeer open gevoerd, losjes gebaseerd op de vooraf opgestelde vragen, met als doel op te halen welke ideeën de inwoners hebben mbt projectparticipatie.

Kern van wat is ‘blijven hangen’ van de dialoog:

Er is behoefte aan duidelijkheid (bijv. beleidsparticipatie ↔ projectparticipatie, wie zijn belanghebbenden, rol en invloed bewoners).

- Zorg dat inwoners/de omgeving zo vroeg mogelijk worden betrokken zowel bij de vraag ‘waar’ als ‘hoe’. Zo vroeg mogelijk is in ieder geval als er nog geen definitieve locatiekeuze en inrichting is gemaakt.
- Kijk naar de samenhang met wat in de Omgevingswet wordt gezegd over participatie.
- Wie zijn de belanghebbenden?
- Wat wordt met gelijkwaardig bedoeld?
- Zorg dat inwoners die het dichtst bij een zonneveld/windmolens wonen ook de meeste invloed hebben. Zorg dus dat er een eerlijke weging van belangen plaatsvindt en hoe dichterbij je woont (en dus nadeel ondervindt) hoe zwaarder je stem meeweegt.
- Hoe kan iedereen uit de omgeving profiteren (dus niet alleen als je er financieel warmpjes bijzit en je het je kan veroorloven om financieel te participeren)
- Maak onderscheid tussen het betrekken van mensen bij proces/ontwerp en verdeling opbrengsten.
- Zoek belangengroepen en wijkraden in een vroegtijdig stadium op, maar let er wel op dat ze er zijn voor de inwoners en geen ambassadeurs zijn: geen verlengstuk van de gemeente of initiatiefnemers.
- Zorg voor duidelijke richtlijnen per gebied (vooraf de hoe vraag per gebied/per dorp invullen).

- Leg duidelijk de uitgangspunten/spelregels in het beleidskader vast, zowel voor financiële participatie als de participatie bij de ruimtelijke inpassing.
- Leg duidelijk vast hoe mensen moeten worden betrokken.
- Houd rekening met wat er uit de RES komt.
- Zorg dat ook mensen die niet mee kunnen investeren wel mee profiteren.
- Geef als gemeente het goede voorbeeld, zoals bv met het gemeentehuis.

Verslag – webinar 16 november 2020 - deelsessie ruimte – groep 2

[illegible]

1. Wat vindt u van van zonnevelden/windmolens in gemeente Rheden?

Reactie aanwezig: ...

Martijn: Beemd windmolens: vrij hoog, dichtbij de woonwijk, impact en slagschade grote zorgen. Gemeente Duiven raken ook het gebied van Velp. Impact op de leefbaarheid van de wijk van Velp (slagschaduw, minder dan beeld).

Jeroen: strijdpunt, **in beeld brengen, wat de overlast is**. Kaarten van slagschaduw. Windmolens Rijn en IJssel → over de rivier Velperwaarden (geluid, slagschaduw, andere vormen van overlast). Niet tegen, maar geen overlast, slagschaduw in het gebied van Velp-ZO (waarschijnlijk dicht op de rivier).

50 decibel verkeer → Velperwaarden (stapeling)

Harmen: in Spankeren hetzelfde gebied (open, veel recreatie). Zorgen om geluid en slagschaduw. Pure Energy, te gemakkelijk voor de gemeente, er doorheen drukken.

Annelie: veel overlast al van snelweg, Ikea. Bang voor kaatsen van geluid.

Egbert: elke 3 decibel (ervaring als verdubbeling, geluid). Laag Soeren downsite risico's in kaart brengen, upsite potentiels (voordelen). **Onderkant, energie dat je bespaart, hoeft je ook niet op te wekken.**

Wat betekent dit concreet? Kan Soerens Belang hierin iets in betekenen?
(ecologie, duurzame landbouw en natuur)

Kaarten → visie daarop...

Egbert: draagkracht van een gebied

Mega windmolen afbreuk kernwaarde (onverlet), maar zoeken naar kleinschalig opwekken kernwaarde landschap, grote stappen snel thuis 2 windmolens,

Martijn: veel geluidsoverlast, geluidsschermen, extra verbreden en verhogen en zonnepanelen...
Gedeelte zonnepark verkleinen (Kans)

Jeroen: kleinere windmolen, lagere tiphoogte, ander facet bewustzijn koker. Vertegenwoordiging van bedrijven e.d.

Annelie: zonnepanelen talud A348 en steenfabrieksterrein.

Harmen: het gaat te snel, totaal niet op ideeën van burgers, wat zijn de mogelijkheden, hoe we kunnen participeren → dit levert ideeën op, draagvlak e.d. (chat er is geen draagvlak). Gevoel dat het wordt opgelegd.

Frederike: hoe passen deze plannen in het gebiedspaspoort? (graag terugkoppelen)

Egbert: Frederike kan informatie verstrekken. Een cijfer bekend, inwoners bekend, wat wij moeten opwekken, besparen.

Niels Paree: vrees, landschap en bezwaren.

Jeroen: wij zijn geen groep. Wat gebeurt er bij Velp (op locatieniveau). Verdieping graag
2. Presentatie 1^e energiecafe, onderzoek van een bureau alle energiecijfers

Frans Scholten: bezwaren zijn er zeker, we moeten mee in het presenteerblaadje van de gemeente

1a. Wat is er nodig om zonnevelden/windmolens voor u wel acceptabel te maken?

Reactie aanwezigen: ...

1b. Waar ziet u wel mogelijkheden? En waarom?

Reactie aanwezigen: ...

2. Laatste 5 minuten, als afsluiting mensen in 1 zin laten zeggen wat ze de gemeente willen meegeven voor het Beleidskader dat wordt opgesteld:

- m.b.t. de zoekgebieden / evt. mogelijke locaties
- m.b.t. de eisen die we als gemeente gaan stellen aan initiatiefnemers

Reactie aanwezigen: ...

3. Reactie op stellingen (optioneel)

a. Duurzame energie moet zorgvuldige ingepast worden in de bestaande landschapskwaliteiten.

We passen nieuwe duurzame energie toe met respect voor de bijzondere waarden van het landschap, maar met het besef dat de energie-opgave een onvermijdbaar nieuwe dimensie aan het landschap geeft.

- Stelling: soms gaat duurzaamheid boven landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteit;

- Leg duidelijk de uitgangspunten/spelregels in het beleidskader vast, zowel voor financiële participatie als de participatie bij de ruimtelijke inpassing.
- Leg duidelijk vast hoe mensen moeten worden betrokken.
- Houd rekening met wat er uit de RES komt.
- Zorg dat ook mensen die niet mee kunnen investeren wel mee profiteren.
- Geef als gemeente het goede voorbeeld, zoals bv met het gemeentehuis.

Verslag – webinar 16 november 2020 - deelsessie ruimte – groep 3

[illegible]

Samenvatting

Op de vraag of de aanwezigen het wilden hebben over wind en zon of kwamen om informatie te vergaren was het unanieme antwoord; zon en wind. De discussie begon redelijk fel en inhoudelijk nadat de eerste stoom er af was werd het constructief. De volgende punten zijn aan bod gekomen;

- Onderzoek geothermie
- Windmolens moeten in de havikerwaard geplaatst worden gezien dit het meest vlakke gebied is met de meeste ruimte
- Dringende suggestie om ook rekening te houden met het geluid van de snelweg en het geluid van de windmolens voor omwonende
- Ook werd er geopperd; Onze gemeente is te mooi, hier moeten we alleen bezig met zon en de rest van de op te wekken energie moet via de RES om elders opgewekt te worden.
- Suggestie; Wind en zon langs de IJssel plaatsen
- Suggestie; Boeren stimuleren hun daken vol zonnepanelen te leggen
- Suggestie; Zon en wind langs de snelweg plaatsen
- Dringend verzoek; Niet zo vast houden aan de zichtlijnen van de postbank daar staat het in ieder geval ver weg van omwonende
- Dringend verzoek; Toerisme niet boven woongenot plaatsen
- Vraag en suggestie; Mogen grote windmolens wel op de beemd? Suggestie om daar lage windmolens neer te zetten
- Voorkeur van een inwoner; Liever meer lage windmolens dan een paar grote windmolens
- Suggestie; Wachten op kern energie waarop een andere inwoner reageerde dat he bouwen van een kerncentrale 20 jaar duurt en dat we daar niet op kunnen wachten.

Suggestie om in die 20 jaar eerst zonnevelden uit te rollen gezien die een looptijd van 20-25 jaar hebben werd door dezelfde inwoner die voorstelde om op kern energie te wachten van tafel geveegd gezien daardoor het bodem leven afsterft. Een andere inwoner ging hier op in door voor te stellen de zonnevelden dan de lucht in te tillen, hier werd verder niet op in gegaan.

- Verwijt dat wij niet bezig zijn met de opslag van al deze energie, een andere inwoner reageerde daarop dat dat geen taak is voor de gemeente maar een landelijke taak.

Over een ding waren de meeste van het eens; plaats cultuurhistorie, milieu, uitzicht, landschap etc. niet boven het belang van inwoners. Wij wonen hier en willen hier met plezier blijven wonen.

Verslag – webinar 16 november 2020 - deelsessie ruimte – groep 1

[illegible]

1a. Wat vindt u van van zonnevelden/windmolens in gemeente Rheden?

Meeste aanwezigen vinden wind moeilijk inpasbaar bij de huidige natuur- en landschapswaarden. Aanwezige uit Spankeren vindt turbines goed te combineren met gebruik van de weide, ziet een mooie tussenoplossing. Zonnevelden > 2 ha zijn makkelijker in te passen maar ook hier neigt men naar alternatieven die kleinschaliger zijn. Bijvoorbeeld op plekken die niet benut worden zoals wegen spoordijken.

1b. Wat is er nodig om zonnevelden/windmolens voor u wel acceptabel te maken?

Clustering van Wind en Zon is van belang, ook technisch. Zoek naar de plekken waar dat kan in onze gemeente of trek op met bijvoorbeeld Duiven langs de A12. Allen als inpassing met behoud van landschaps- en natuurwaarden kan is het acceptabel. We zijn toch een bijzondere gemeente met als onze natuur en cultuurhistorie. Let wel op slagschaduw (stroboscopieffect) en stapeling van geluidsoverlast (Velp-Zuid).

1c. Waar ziet u wel mogelijkheden? En waarom?

Kleinschalige mogelijkheden voor zon op niet-benutte gronden (spoordijk, restgebieden), grootschalig daar waar de infrastructuur van Liander voldoet, daar waar clustering van zon en wind (eventueel met buurgemeentes) mogelijk is.

Laatste 5 minuten, als afsluiting mensen in 1 zin laten zeggen wat ze de gemeente willen meegeven voor het Beleidskader dat wordt opgesteld:

Het is een weeffout in het klimaatakkoord dat iedere gemeente haar eigen energie moet opwekken. Laten we vooral ook regionaal kijken waar we met elkaar zaken kunnen uitruilen, zonnevelden met veeteeltreductie, onze bijdrage op een ander manier verwezenlijken (maar welke?). Maak de opgave duidelijker, de urgentie van het probleem en dat we ons steentje moeten bijdragen. Regel de inspraak beter dan bij eerdere grote projecten (Hart voor Dieren en Kanaalzone). Beperk de energieconsumptie, ook van bedrijven die zich hier willen vestigen.

Windmolens en zonneparken 16 november

Vragen:

- Krijgen wij een kopie van deze presentatie?
- Er kunnen maar maximaal 150 mensen meedoen. Dat is maar een fractie van het totaal aantal inwoners. Hoe wordt de rest betrokken?
- Hoeveel invloed hebben deze gesprekken op de uiteindelijke besluitvorming?
- Worden de visualisaties die wij hebben gemaakt vanuit Velp Zuid vanavond ook gedeeld?
- Baseren we de keuzes op de vigerende beleidsstukken? En is dat dan ook bindend?
- Waarop is het gebaseerd dat we grootschalige opwek wind en zon nodig hebben?
 - Wat maakt dat we de daken niet vol kunnen leggen met pv panelen en een goede opslag van energie.
- Hoe worden de bewoners geïnformeerd?
- Hoeveel CO2 heeft het hele proces van A-Z en hoeveel gaat men besparen?
- En waarom kunnen we niet CO2 neutraal zijn met kleinschalige opwek?
- Worden de andere windmolenparken en zonnepanelenparken in andere gemeenten ook betrokken in de projecten van de gemeente Rheden?
- We zien in de analyse alleen de vertaling van rijks en provinciaal beleid terug. Gemeentelijk beleid nog niet, klopt dat?
- Ik zie dat de zoekgebieden vooral natuurgebieden zijn, hoe zorgen we dat wij de natuur niet belemmeren en compenseren?
- Wat maakt dat de windkaart niet zo gedetailleerd zijn als de zon?
- Waarom wel mogelijkheden voor wind (4, speelveld wind) en geen zon op de Veluwe?
- Wat zijn de beperkingen van provinciaal beleid? Voor het beemdgebied voor de windmolens.
- Een ambitie om in 2040 CO2 neutraal te zijn betekent dus dat dit geen gegeven is. Nu er een uitgebreide analyse van de gemeente is gemaakt kun je concluderen dat dit doel niet haalbaar is, ieder geval in de komende 20 jaar. Zal deze ambitie worden bijgesteld?
- Betekent kleinschalig voor zon, dat er dan maar 1 veld van 2 hectare ingepast kan worden voor een gebied dat als zodanig is aangemerkt?
- Hoe pas je zonnevelden goed in een gebied dat onder water loopt? (Winterbed voor de IJssel)
- Wat doet de hoogfrequent geluid van de omvormers met de dieren, insecten, mensen in de omgeving?
- Wordt de ruimte voor de rivieren opgeheven voor de zonneparken en windmolens?
- Vallen de molens nabij de Beemd in de natura 2000?
- Wat maakt dat de gemeente niet kiest voor een zonbeleid op bestaande daken?
- Hoe zit het met de subsidies van plannen van Pure Energie?
- Hoe wordt in het beleidskader de leefomgeving beschermd?
- Hoe wordt in het beleidskader de flora en fauna beschermd?

- Op de februari bijeenkomst is ook gesproken over de mogelijkheden voor geothermie. Waren toen nog onzeker, maar zou worden onderzocht. Kan geothermie een bijdrage leveren?
- Huidige wet- en regelgeving in NL is vaak gemarginaliseerd juist voor vanwege het feit dat we zo weinig ruimte hebben. Kan het voorzorgsprincipe hier leidend zijn?
- Waarom niet vol inzetten op zonnepanelen op daken en ook op daken van industrie, scholen, supermarkten etc.
- Komen de verdiensten uit wind en zon terug naar de bewoners?
- De windturbines stuwen de hoog liggende lucht weer naar beneden, met welke luchtvervuiling krijgt men te maken in Velp zuidoost door de vervuilde lucht van de AVR, CO2 opslag, A12, A315
- Is er milieuschade bij het plaatsen van windmolens of bij plaatsen van zonnenvelden?
- Hoe komt het dat een gebied dat in de analyse van de handreiking maar zeker i ander beleid zoals bestemmingplan, gebiedsvisies, cultuurhistorische analyse als WAARDEVOL wordt aangeduid in het zoekgebieden kaart zon en wind als “vooralsnog weinig kansrijk” staat opgenomen?
- Stel dat de winturbines er komen. Hoe worden bewoners gecompenseerd van de overlast? En hoe worden bewoners gecompenseerd voor de dalende huizen prijs?
- Wat is het effect van reeds aanwezige geluidsoverlast m.b.t de aanwezige snelwegen op uiteindelijke besluitvorming plaatsing windmolens en overlast welke hieruit voort zal gaan komen. Zeker in relatie tot de hoeveelheid burgers welke hier overlast van ondervinden?
- Hoe monitort de gemeente de 1,5% jaarlijkse trend van vermindering energieverbruik?
- In Duitsland hanteren ze 1000 meter als minimale afstand van windturbines tot bebouwing. Waarom doen wij dat niet?
- Worden de analyses die zijn gedaan gedeeld?
- Waarom wordt Delft niet ingezet om de spoor-optie te onderzoeken?
- Wat maakt dat de gemeente het probleemstuk niet deelt met de inwoners zodat mensen kunnen meedenken?
- Is het niet mogelijk om de geluidsschermen te vernieuwen en te verhogen nabij de snelweg en daarop de zonnepanelen te plaatsen?

Opmerkingen:

- We missen de communicatie naar de bewoners toe.
- ECN-rapport: als we alle plannen uitvoeren gaan we in 2050 nog steeds maar 15% van de energiebehoefte met zonne- windenergie gedekt. En daarvoor moet je wel het halve land vol zetten/volleggen.
- We missen de legenda
- Wat nou als olie en gasbedrijven heel goed weten hoe ze klimaatverandering moeten oplossen, maar gewoon achterover hangen en wachten tot iemand anders de rekening betaald?
- Ik maak me zorgen over het aanzicht van de windmolens
- Ik maak me zorgen over de slagschaduw

- Als de gemeente de grens opzoekt van wet- en regelgeving. Dan is het gevolg dat de windmolens in de winter veel uitmoeten i.v.m. slagschaduw.
- Nog maar een jaar geleden was biomassa heel belangrijk en kernenergie taboe. Die situatie is nu heel anders. Is het niet verstandig om deze landelijke discussies af te wachten voor er onomkeerbare besluiten worden genomen. Wel al vol inzetten op isolatie, zonnepanelen op daken
- Je kan als gemeente ook strenger zijn dan de wettelijke regels. Bijvoorbeeld 1000 meter t.o.v. bebouwing
- In de analyse staat de veiligheidsafstand voor windmolens er niet goed in. Dit moet 5x de masthoogte zijn. Nu staan de cirkels te dicht bij de huizen.
- In het beleidskader moet worden opgenomen dat per initiatief een MER wordt gemaakt.
- Ik heb begrepen dat de plannen vanuit de Clean Tech regio wat windenergie betreft erg ambitieus zijn. Stel dat er 2 in Spankeren worden geplaatst en die in de gemeente Brummen in de buurt (of aangrenzend aan die) van de Rhedens windmolens. Dan is er dus geen zicht op 2 molens, maar op 4 tot 6.
- Het nastreven van een ambitie is natuurlijk een goede zaak. Echter kan er dan niet gesteld worden dat we dingen “moeten” om de ambitie koste wat kost te halen. Er wordt aangegeven “samen” de keuzes te maken en als blijkt dat de bewoners in onze gemeente de natuur en cultuur dermate belangrijk vinden moet het dus ook mogelijk zijn hier de prioriteit aan te geven.
- In de raad volgt men het coalitieakkoord. Zie begroting 2021.
- Uit de analyse: Het gehele grondgebied van gemeente Rheden maakt deel uit van het Nationaal Landschap Veluwe. Het heeft een bijzondere waarde. Hoe worden de kernkwaliteiten van deze gebieden behouden en verder ontwikkeld? Een regel in de provinciale verordening stelt: activiteiten worden alleen toegestaan die kernkwaliteiten behouden of versterken.
- Laagfrequent geluid van windmolens is zeer schadelijk, vergeet de omvormers niet van de zonnepanelen en de laagfrequente geluiden van de hybride warmtepompen in de wijk
- Graag ontvang ik de presentatie over de energievoorziening van gem Rheden uit het eerste energiecafé in De Steeg, begin 2018. Extern bureau presenteerde alle cijfers. Daar moeten we, tot 2030 2040, 2050 ook naar kijken, en ons niet blindstaren op zon, wind grootschalige opwek, ruimtevragen etc.
- Het probleem is nl ons gigantisch hoge finale- energieverbruik. En daar kan, moet men in Rheden ook iets mee. Daarbij heb ik de vraag, hoe wordt gebruikscategorie industrie, diensten transport benaderd/wat speelt daar? Hoe dragen die bij aan de 1,5% bespreking op giraal energieverbruik per jaar? (Gaat niet alleen over stroom en gas)
- Dank voor deze gelegenheid. Goed begin, Succes met de uitwerking en zie de samenvatting met belangstelling straks tegemoet.
- Grootschalig inzetten op energiebesparing met kleinschalige high Tech opwek in onze gemeente?
- Indien Rheden energie via wind wil opwekken dan lijkt het mij verstandiger te participeren in een windmolenpark op zee! Daar is het rendement van de molen hoger dan hier achter het Veluwe massief.

- Als zij dit ook voor de zon langs het spoort zouden kunnen oplossen, heeft de hele wereld daar profijt van.
- Neemt u de burgers serieus! De zoekgebieden en uitgangspunten zijn sinds 17 feb niet gewijzigd. Gezien alle input die er door verschillende instanties etc. geleverd is, moeten die kaarten aanpassingen vertonen straks. Anders is er geen enkele sprake van participatie. Participatie is namelijk niet nogmaals uitleggen dat het nodig is maar gezamenlijk zoeken naar de beste oplossing.
- Ik mis de kennisoverdracht naar de bewoners toe zodat bewoners zelf ook met initiatieven kunnen komen. Er moeten vast wel analyses zijn gemaakt met hoeveel energie we kunnen opwekken op daken.
-

Notulen 26 november – deelsessie Ruimte

- De gemeente moet kijken naar geluidseffecten van de nieuwe hoge windmolens (240 m) en niet schermen met achterhaalde wetgeving
- Hoe is de onderbouwing hoe de zoekgebieden zijn geselecteerd. De gebieden conflicteren met richtlijnen Provincie. Hoe kan dit?
- Op zee worden er 500-1000 windmolens geplaatst. Waarom gaan wij zoveel gedoe aan voor 3 windmolens in het gebied van Rheden?!
- Waarom zijn enkele gebieden oranje gekleurd terwijl het beschermd gebied is.
Antwoord Maarten: grootschalige opwek is niet mogelijk in dit gebied maar er zijn wel mogelijkheden voor kleinschalige opwek onder voorwaarden. Natura 2000 sluiten geen gebieden uit. Er is een lappendeken aan regelgeving en dat vraagt om zorgvuldig zoeken.
- Wel of geen windmolen op de postbank. Een is er voor- dat liever dan bij mij in de buurt. Een ander is fel tegen omdat het niet mooi is.
- Waarom geen windmolens langs de snelweg?
- Gezondheid is belangrijker dan natuur en landschap.
- De gemeente heeft veel ambities, duurzaamheid, landbouw, woningbouw etc. De ambities zijn veel te hoog. Maak keuzes en stem het af met de buurgemeenten. Durf een keuze te maken. Waar ga je voor.
- Waarom wordt er alleen maar gekeken naar grote windmolens. Er wordt niet helemaal niet gekeken naar de potentie van kleine windmolens (20 m) die bijvoorbeeld goed op een boerenerf kunnen.
- De snelweg beter benutten voor bijvoorbeeld PV panelen in geluidsschermen of gebruik maken van de dijken en dijktaalud.
- Zoekgebied Beemd of Havikerwaard gebruiken voor windmolens. Daar is het al aan de kant van Duiven en er is al last van de snelweg. Ook bedrijventerrein inzetten voor opwek.
- Worden daken van parkeergarages en terreinen wel in de plannen meegenomen?
- Er is veel angst voor overlast en slagschaduw van windmolens voor omwonenden.
- De gemeente wil 2040 energieneutraal zijn waarom is er niet een meer afwachtende houding? Deze gemeente is niet geschikt voor GO. We doen al veel omdat er veel groen is, dat is CO2 opname.
- De opbrengst van wind in dit gebied is laag. Waarom zetten we de windmolens niet in een windrijk gebied (groningen/drenthe)
- Wat gebeurt er met energie uit de IJssel. Wordt daar wel naar gekeken?

Verslag – webinar 26 november 2020 - deelsessie ruimte – groep 3

Aanleiding:	Ontwikkeling Beleidskader Energie en Landschap
Datum:	26 november 2020
Deelsessie:	Ruimte
Groep:	3
Aanwezigen:	[Redacted]
•	[Redacted]
•	[Redacted]
•	[Redacted]
•	[Redacted]
•	[Redacted]
•	[Redacted]
•	[Redacted]
•	[Redacted]
•	[Redacted]
•	[Redacted]
•	[Redacted]

Wat vindt u van zonnevelden/windmolens in gemeente Rheden?

Algemeen

Tijdens de sessie is er veel aandacht gevraagd voor de onderwerpen veiligheid, geluid en gezondheid. Het onderwerp landschapsbeleving speelde in deze groep minder.

Velp

In groep 3 zaten twee inwoners uit Velp waaronder een vertegenwoordiger van de belangengroep Velp-Zuidoost. De inwoners gaven aan zich zorgen te maken over het zoekgebied de Beemd-Velperwaarden. Hierover zijn de volgende aandachtspunten genoemd:

- **Locatiekeuze:**

- er is onrust over de locatiekeuze.
Het gebied wordt ervaren als een belangrijk uitloopgebied van Velp met andere potenties dan opwek, bijvoorbeeld natuurontwikkeling;

De vertegenwoordiger van de belangengroep Velp Zuid-Oost geeft aan niet tegen de opwek van duurzame energie te zijn. De groep denkt graag mee over oplossingen.

- **Zorgen om:**

- de grote impact van windmolens voor Velp-Zuid;
- de versterking van huidige overlast door slagschaduw;
- de technische haalbaarheid van windmolens en zonnevelden in de uiterwaarden (ruimte voor de rivier?);
- de stiltegebieden (windmolens in bos moet je niet willen).

- **Behoeft aan:**

- zorgvuldige participatie
De vertegenwoordiger van belangengroep Velp Zuid-Oost geeft aan dat

er in de eerste webinar onvoldoende ruimte was voor een goed gesprek ("gevoel van weggeblazen worden");

- inzicht in de gevolgen van de warmtetransitie voor de energieopgave (wat als huishoudens massaal overgaan op de warmtepomp?);
- het samen optrekken met buurgemeenten;
- meer aandacht voor het bedrijfsleven, wat kunnen zij betekenen? (aanpak is nu vooral op inwoners gericht);
- kritische aanpak van de vraagkant (80% van de energiebehoefte is van particulieren).

- **Alternatieven:**

- denk ook na over de opslag van energie;
- kijk verder dan alleen wind en zon;
- spreid het aantal molens in gemeente;
- voorkeur voor kleinere windturbines (en dan meer);

De belangengroep ziet potentie in de Havikerwaard voor windenergie.

Spankeren

In groep 3 zaten twee inwoners uit Spankeren waaronder een vertegenwoordiger van de belangenvereniging Spankeren. De inwoners gaven aan zich zorgen te maken over het zoekgebied. De volgende aandachtspunten zijn genoemd:

- **Locatiekeuze:**

- Belangenvereniging Spankeren maakt zich zorgen en geeft aan de locatie van het zoekgebied zon/wind geen goed idee te vinden;

Een inwoner geeft aan dat we waarschijnlijk niet onder windmolens uitkomen, maar deze liever niet in Spankeren ziet komen.

De vertegenwoordiger van de belangenvereniging beseft zich dat er wel heel veel energie nodig is. Als we alle daken vol leggen, is er nog tekort.

- **Zorgen om:**

- het verlies van kostbare en schaarse landbouwgrond;
Dezelfde inwoner die dit punt heeft ingebracht, geeft aan wel de noodzaak van de energietransitie te erkennen;
- de invloed van windmolens op de gezondheid van mensen;
- de doelstelling, wordt deze niet hoger gelegd dan gevraagd?

- **Behoeftes aan:**

- niet besproken.

- **Alternatieven:**

- Suggestie inwoner: leg eerst de daken vol;
- Suggestie inwoner: wind op Veluwe, misschien toch niet zo'n gek idee;
- Kijk ook naar alternatieven (niet alleen windmolens);
- Kijk ook naar mogelijkheden buiten de gemeente.

Ellecom

In groep 3 zat één inwoner uit Ellecom. Hij heeft de volgende punten ingebracht:

- **Locatiekeuze:**
 - niet besproken.
- **Zorgen om:**
 - het hoge tempo van de energietransitie in relatie met technologische ontwikkelingen;
 - waar gaat deze opgave ten kosten van?;
 - kostbaar grondverlies (voorkeur voor wind);

Inwoner geeft aan positief tegenover de energietransitie te staan en wil graag meedenken. Hij is zich er van bewust dat er concessies moeten worden gedaan.

- **Behoeftte aan:**
 - informatie over de toekomst, wat gaat er gebeuren?;
 - informatie over de omvang van de opgave (volstaan 10 grote windmolens?);
 - het bewaken van de Rhedense maat.
- **Alternatieven:**
 - geluidsschermen langs wegen;
 - benutten van daken met zonnepanelen;
 - wacht op nieuwe technieken (niet alles in één keer bepalen).

Rheden

In groep 3 zaten twee inwoners uit Rheden uit één huishouden. Zij hebben de volgende punten ingebracht:

- **Locatiekeuze:**
 - niet besproken.
- **Zorgen om:**
 - verlies van kostbare grond;
 - de kwaliteit van projecten (we moeten er later geen spijt van krijgen);
- **Behoeftte aan:**
 - niet besproken.
- **Alternatieven:**
 - voorkeur om klein te beginnen (bijvoorbeeld benutten van parkeerplaatsen);
 - meervoudig gebruik van landschap;
 - turbines in water.

Verslag – webinar 26 november 2020 - deelsessie 5

Aanleiding:	Ontwikkeling Beleidskader Energie			
Datum:	26 november 2020			
Deelsessie:	Partipatie			
Groep:				
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]			
[Redacted]	[Redacted]			

Het was de bedoeling dat we het zouden hebben over participatie in een project maar bij de deelnemers heerste blijkbaar een ander idee. Lea de Vries bleek raadslid Peter Paul Geelen te zijn, dus zaten we met vier van de gemeente en twee inwoners. Hieronder kort een impressie.

De twee inwoners weerspiegelden goed een tweetal meningen waartussen de meeste andere inwoners zich zullen bewegen. De ene (uit Velp Zuid) vindt dat het tijd wordt dat wij in Nederland (en dus ook in Rheden) ons eigen energieverbruik eens goed onder de loep nemen en onze verantwoordelijkheid nemen voor de gevolgen daarvan voor het klimaat. Ook als dat betekent dat er windmolens in Velp worden geplaatst. Het is wel erg gemakkelijk om de oplossing voor je energieprobleem te verplaatsen naar een plek waar je het zelf niet ziet. Dan is de urgentie om je gedrag aan te passen ook minder aanwezig.

De ander (uit Spankeren) vraagt zich af waarom wij per sé het beste jongetje van de klas willen zijn (dat zijn we overigens bij lange na niet) en het volle Nederland nog verder vol zetten voor de energie opwek. Ze heeft het idee dat wij hier in het oosten de energie voor de randstad moeten opwekken (dit werd weersproken door de inwoner uit Velp) en heeft vooral veel moeite met de mogelijke gezondheidseffecten van de grote turbines.

Het idee om in plaats van grote turbines meerdere kleinere windwokkels te gebruiken is ingebracht. Dat kan een (klein) deel van de oplossing zijn. Ook het vergroten van de minimale afstand tot woningen zou een deel van de oplossing kunnen zijn.

Voor wat betreft zonnevelden (> 2 ha) vraagt men zich af hoe dat goed in te passen is (nog liever wld dan zon vanwege minder grondbeslag). Graag benaderen vanuit een gebiedsgerichte ontwikkeling met een plek voor (natte) natuur, circulaire landbouw en opwek.

Bundeling vragen vanuit de chat bij webinar 26 november

Kaarten/Analyses

- Waar staan de kleuren in de kaarten voor?
- Kan ik de kaarten ook als GIS-bestanden ontvangen?
- Wat maakt dat de windkaart niet zo gedetailleerd zijn als de zon?
- Hoe kan het gebied 2 in spankeren kansrijk zijn terwijl het gebied is met een grote natuurwaarde. Het is bij de provincie ook aangemerkt als natte natuur. Beiden zouden minder kansrijk zijn. Dus niet groen. Hoe kan dit?
- Hoe komt het dat een gebied dat in de analyse van de handreiking maar zeker i ander beleid zoals bestemmingplan, gebiedsvisies, cultuurhistorische analyse als WAARDEVOL wordt aangeduid in het zoekgebieden kaart zon en wind als “vooralsnog weinig kansrijk” staat opgenomen?
- Worden de analyses die zijn gedaan gedeeld?

Invloed/communicatie inwoners

- Wie heeft de gebieden bepaald en is dat met de bewoners gedaan?
- Wordt men ook per brief geïnformeerd zoals ook bij het zwembad in Velp? Een windmolenpark wat eventueel slagschaduw op dit bad kan leveren en de omliggende wijk is ook wel iets waar de inwoners in geïnteresseerd zijn maar wellicht niet goed van op de hoogte.
- Er kunnen maar maximaal 150 mensen meedoen. Dat is maar een fractie van het totaal aantal inwoners. Hoe wordt de rest betrokken?
- Hoe worden de bewoners geïnformeerd?
- Hoeveel invloed hebben deze gesprekken op de uiteindelijke besluitvorming?
- Waarom wel mogelijkheden voor wind (4, speelveld wind) en geen zon op de Veluwe?
- Betekend kleinschalig voor zon, dat er dan maar 1 veld van 2 hectare ingepast kan worden voor een gebied dat als zodanig is aangemerkt?
- Komen de verdiensten uit wind en zon terug naar de bewoners?

Kaders en beleid

- Er zijn veel kaders gesteld, natuur etc. is er ook rekening gehouden met leefbaarheid?
- Ik zie dat de zoekgebieden vooral natuurgebieden zijn, hoe zorgen we dat wij de natuur niet belemmeren en compenseren?
- Wordt met de deelnemers gecommuniceerd wanneer het concept beleidskader ter inzage ligt?
- Beleidskader kent een bezwaartraject?
- Baseren we de keuzes op de vigerende beleidsstukken? En is dat dan ook bindend?
- We zien in de analyse alleen de vertaling van rijks en provinciaal beleid terug. Gemeentelijk beleid nog niet, klopt dat?

- Wat zijn de beperkingen van provinciaal beleid? Voor het beemdgebied voor de windmolens.
- Wat maakt dat de gemeente niet kiest voor een zonbeleid op bestaande daken?
- Hoe wordt in het beleidskader de leefomgeving beschermd?
- Hoe wordt in het beleidskader de flora en fauna beschermd?
- Rheden is onderdeel van Nationaal Landschap Veluwe. In de provinciale verordening is bepaald dat alleen activiteiten zijn toegestaan die de kernkwaliteiten behouden of versterken. Hoe gaat dat vervolgens u lukken met grootschalige opwek zon en wind?
- Huidige wet- en regelgeving in NL is vaak gemarginaliseerd juist voor vanwege het feit dat we zo weinig ruimte hebben. Kan het voorzorgsprincipe hier leidend zijn?

Milieu

- Vallen de molens nabij de Beemd in de natura 2000?
- Is er milieuschade bij het plaatsen van windmolens of bij plaatsen van zonnepanelen?
- Maakt iemand een verslag van deze bijeenkomst
- Kunnen we inschrijven op een nieuwsbrief?
- Krijgen wij een kopie van deze presentatie?
- Worden de visualisaties die wij hebben gemaakt vanuit Velp Zuid vanavond ook gedeeld?

Overig

- Worden de andere windmolenparken en zonnepanelenparken in andere gemeenten ook betrokken in de projecten van de gemeente Rheden?
- Wanneer is het moment om met de buurgemeenten af te stemmen? (Marjo Knapen)
- Wordt de ruimte voor de rivieren opgeheven voor de zonneparken en windmolens?
- In Duitsland hanteren ze 1000 meter als minimale afstand van windturbines tot bebouwing. Waarom doen wij dat niet?
- Hoe denkt mevrouw Hoorn een windmolen met een tiphoogte van 250m in een kleinschalig gebied in te passen?
- Een ambitie om in 2040 CO2 neutraal te zijn betekend dus dat dit geen gegeven is. Nu er een uitgebreide analyse van de gemeente is gemaakt kun je concluderen dat dit doel niet haalbaar is, ieder geval in de komende 20 jaar. Zal deze ambitie worden bijgesteld?
- gaan jullie ook actief opzoek naar initiatiefnemers?
- Kunnen we niet beter energietuinen passend en aansluitend bij het Rhedens natuur en cultuurlandschap gaan maken?
 - Energietuinen.nl: combinatie van opwekken via PV, natuur, recreatie en educatie.

ZORGEN

- Wat doet de hoogfrequent geluid van de omvormers met de dieren, insecten, mensen in de omgeving?
- Stel dat de windturbines er komen. Hoe worden bewoners gecompenseerd van de overlast? En hoe worden bewoners gecompenseerd voor de dalende huizen prijs?

- Wat is het effect van reeds aanwezige geluidsoverlast m.b.t de aanwezige snelwegen op uiteindelijke besluitvorming plaatsing windmolens en overlast welke hieruit voort zal gaan komen. Zeker in relatie tot de hoeveelheid burgers welke hier overlast van ondervinden?
- De windturbines stuwen de hoog liggende lucht weer naar beneden, met welke luchtvervuiling krijgt men te maken in Velp zuidoost door de vervuilde lucht van de AVR, CO2 opslag, A12, A315

Technische vragen

- Hoeveel energie moet de gemeente opwekken
- Hoeveel van dat totaal ligt bij bewoners en hoeveel bij bedrijven?
- Om hoeveel zonnepanelen en windmolens gaat het?
- Wat is de opgave dan precies, hoeveel KW moet de gemeente bijdragen?
- Hoeveel CO2 heeft het hele proces van A-Z en hoeveel gaat men besparen?
- En waarom kunnen we niet CO2 neutraal zijn met kleinschalige opwek?
- Op de februari bijeenkomst is ook gesproken over de mogelijkheden voor geothermie. Waren toen nog onzeker, maar zou worden onderzocht. Kan geothermie een bijdrage leveren?
- Waarom wordt Delft niet ingezet om de spoor-optie te onderzoeken?
- Dient een windmolen van 5,6MW niet aangesloten te worden op het onderstation i.p.v. een middenspanningsruimte? Waardoor de kabellengte ook een belangrijke rol speelt?
- Hoe monitort de gemeente de 1,5% jaarlijkse trend van vermindering energieverbruik?

Zonne energie

- Is het niet mogelijk om de geluidsschermen te vernieuwen en te verhogen nabij de snelweg en daarop de zonnepanelen te plaatsen?
- In de dorpskern ligt veel potentieel: veel particuliere daken, zou je dat niet als project kunnen inzetten? In plaats van een weiland vol te leggen met zonnepanelen?
- Kunt u aangeven waar we als bewoners dan terecht kunnen voor die zonnepanelen op daken? Geeft de gemeenteadvies? Gezamenlijke inkoop? Daar heb ik wel behoefte aan.
- Hoe pas je zonnevelden goed in een gebied dat onder water loopt? (Winterbed voor de IJssel)
- Waarom niet vol inzetten op zonnepanelen op daken en ook op daken van industrie, scholen, supermarkten etc.
- Hoeveel m3 parkeerplaatsen hebben wij in de gemeente Rheden? Denkende aan dubbel gebruiken van ruimte.
- Waarop is het gebaseerd dat we grootschalige opwek wind en zon nodig hebben?
 - Wat maakt dat we de daken niet vol kunnen leggen met pv panelen en een goede opslag van energie.

Overig

- Hoe zit het met de subsidies van plannen van Pure Energie?

- Wat maakt dat de gemeente het probleemstuk niet deelt met de inwoners zodat mensen kunnen meedenken?

Besparen

- Vol inzetten de komende jaren op energiebesparingen wonen, werken en mobiliteit, kleinschalig opwekken en pas dan in veel later stadium als nodig (opnieuw) verder discussiëren over mega windmolens in Rheden? Met energie besparen valt veel meer CO2 uitstoot en fossiel brandstof te besparen dan met windmolen, warmtepompen en elektrische auto's.
- Lopen we niet het risico dat ons 'geloof' in technologie oplossingen (salvation) ons afleid van het kernprobleem: ons grote verbruik van energie? Als ik alleen al kijk naar mijn eigen directe en indirecte gebruik van energie... poe... hee...
 - Leg ook de nadruk op zelfvoorzienend per woning/wijk: hoe kunnen we besparen en hoe kunnen we gezamenlijk zelf opwekken?
- Mate van urgentie bepalen. Volgorde: vol inzetten de komende jaren op energiebesparing wonen, werken en mobiliteit, kleinschalig opwekken en pas in een later stadium als nodig de mega windmolens?

Verslag webinar 9 december 2020 groep 1

Deelsessie Samen energie opwekken (Projectparticipatie)

[illegible]

Ook bij deze sessie bleek er veel behoefte aan informatie over de energietransitie in Rheden. Vooral over de hoeveelheid energie die opgewekt moet worden, het planvormingsproces en de zoeklocaties.

Met betrekking tot projectparticipatie:

- Gebruik voor projectparticipatie de ervaring met de windmolens bij de Pleij in Arnhem als voorbeeld.
- Informeer bij een initiatief direct omwonenden per brief.
- Mbt zoekgebied de Beemd: maak gebruik van bekende cijfers, hoe zit het met het RES bod, gemeente beantwoord vragen van bewoners(groep) niet.
- Hoe zit het met de waardevermindering van mijn huis als er windmolens in de buurt komen?
- Ik wil niet (financieel) participeren in een windmolenproject waar ik tegen ben.
- Het landschap verandert voortdurend, waarom nu dan niet met grote windmolens?

- Hoeveel windmolens zijn nodig in Rheden?
- Maak een schets wat inwoners kunnen verwachten.
- In hoeverre is het zoekgebied bij Biljoen definitief?
- Laat bewoners zoveel mogelijk zelf organiseren.
- Zorg dat de baten zoveel mogelijk bij de omwonenden terecht komen.
- Wat betekent 'Participatie'?
- Maak de website over de energietransitie in Rheden interactief.
- Kijk naar de uitzending over geluidhinder van windmolens (8-12-2020, NPO, 18.15 uur).
- In de GGZ wordt gebruik gemaakt van 'GES scores' (gezondheid effect screening). Misschien kunnen die ook worden gebruikt voor de gezondheidseffecten van windmolens op omwonenden.

Verslag – webinar 9 december 2020 - deelsessie ruimte – groep

Aanleiding:	Ontwikkeling Beleidskader Energie	
Datum:	9 december 2020	
Deelsessie:	Ruimte	
Groep:	●	●
■■■■■	■■■■■ ■■■■■ ■■■■■■	●
	■■■ ■■■■ ■■■■	
	■■■ ■■■■ ■■■■	
	■■■■■ ■■■■ ■■■■	
	■■■■■ ■■■■ ■■■■	
	■■■ ■■■■ ■■■■	
	■■■ ■■■■ ■■■■	
	■■■ ■■■■ ■■■■	
	■■■ ■■■■ ■■■■	
■■■■■	■■■■■■■■■■■■■■■■■■■■	●
■■■■■	■■■■■■■■■■■■■■■■■■■■	

1a. Wat vindt u van van zonnevelden/windmolens in gemeente Rheden?

Uitdaging is groot, wel doen Not in my back yard is begrijpelijk, maar moet niet leidend zijn in keuze
Gezondheid is belangrijkste aspect:

Daken: eerst alle daken vol leggen, dan pas verder zoeken

Niet in natuurgebieden waar geïnvesteerd is

Zichtlijnen belangrijk, maar niet voor bezoekers/toeristen

Eerst zon: dit is minder belastend dan wind

Wind als laatste dus.

1b. Wat is er nodig om zonnevelden/windmolens voor u wel acceptabel te maken?

1c. Waar ziet u wel mogelijkheden? En waarom?

Laatste 5 minuten, als afsluiting mensen in 1 zin laten zeggen wat ze de gemeente willen meegeven voor het Beleidskader dat wordt opgesteld:

■■■■■■■■■■ Beemd, Velp-Zuid

Zijn we gemeente voor de bewoner? Of voor bezoeker gemeente?

Inzet op genot van bewoners, dat belang voorop zetten. En niet zo zeer op bezoekers van Veluwe.

Meer oog voor de gevolgen voor bewoners, niet zo zeer landschappelijk.

Het uiterlijk van...

●

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■ woont in Leuvenheim. Tuin grenst aan broekdijk. 600 m. afstand windmolen.

Gemeente Brummen inwoner, niet van Rheden. Wil niet in dat natuurgebied!

Liever niet windmolens. Wil absoluut geen windmolens, ivm mooi natuurgebied. Vleermuizen, vogels. Doodzonde.

Zonnepanelen op daken is oké, maar geen weilanden daarvoor gebruiken.

●

Woonachtig in Spankeren.

Ophalen aan wat er tot nu aan info is.

Heeft in Dieren-Zuid gewoond, klimaat actief Dieren, aantal bijeenkomsten bijgewoond.

Zonenveld de Bocht in Dieren, wil ze aan gaan deelnemen.

Organisaties, of daar ook mee in gesprek gegaan wordt? Is haar vraag.

Om alle daken zoveel mogelijk vol te leggen.

Ze weet niet wat de verhouding wind/zon is. Windmolen, belasting aan geluid, zichtvervuiling. Ze is er geen voorstander van, maar is zoekende.

We staan met z'n allen voor een enorme uitdaging, niet in weerstand schieten.

●

Spankeren.

Vlabbij de Moerdijk.

Gezondheidsrisico's aan windmolens, maken zich daar zorgen over. Geld in natuurgebied gestoken, lijkt daarom geen goed idee om daar windmolens te kiezen.

Zij verkiezen liever voor zonnepanelen. Beter uit het zich te werken. Windmolens zie je altijd.

Gezondheidsrisico's.

●

Relatiemanager, Liander.

Hij houdt voornamelijk in de gaten, welke impact de zonnepanelen en windmolens hebben op hun netwerk. Wat is de rol van Liander? Om de investeringen zo laag mogelijk te houden.

Slim aansluiten, zodat de maatschappelijke investeringen zo laag mogelijk blijven.

●

Tegenbod, zonder te kijken naar landschappelijke inpassing? Kun je daar wat meer over vertellen? Vraag komt later aan bod.

Conceptbod, hele regio Arnhem, Nijmegen.

1,68 TW uur

Perspectief van de netwerkbeheerder is inzichtelijk gemaakt.

Dit moet eerst besproken worden in de stuurgroepen en de werkgroepen van de

Energiestrategie. Binnenkort komt een persbericht, terug te lezen op de website

Liander, kijkt puur waar de capaciteit ligt. Gezamenlijk op 1 aansluiting laten draaien.

●

Hoeverre is het mogelijk tot uitruil?

Bepaalde gebieden

RES wordt bepaalde capaciteit aan toebedeeld? In hoeverre kan er met buurregio's uitruil.

Andre zegt, dat uitruil vooral plaats binnen de regio's Arnhem, Duiven, Westervoort etc. Met elkaar moeten we een aanbod doen richting de overheid.

Is er een soort landelijke groep die dat soort ontwikkelingen die alle veranderingen bij houdt?

Ja die zijn er.

●

maakt zich zorgen over dat er nu nog onderzoeken lopen, waarvan we nog geen resultaten hebben. Goed onderzoek is ook van belang....

Verslag – webinar 9 december 2020 - deelsessie ruimte – groep

Aanleiding:	Ontwikkeling Beleidskader Energie	
Datum:	9 december 2020	
Deelsessie:	Ruimte	
Groep:	5	
Aanwezigen:		0
		0

1a. Wat vindt u van van zonnevelden/windmolens in gemeente Rheden?

Voorstelronde. Iedereen maakt zich eigenlijk wel zorgen over eventuele opwek in het gebied waar ze wonen.

- Er is voorkeur voor zonne-energie boven windenergie. Hier speelt het programma Op 1 van gisteren, over windmolens en geluid, ook wel een rol.
- Gemeente Rheden moet voorkomen dat wij de lasten gaan dragen en er van buitenaf wordt geprofiteerd (voorbeeld windmolens Wieringenmeer) In hoeverre gaat de gemeente hier rekening mee houden, ook bij vestigingsbeleid bedrijven en hun energiebehoefte..
- Dit proces is gericht op windmolens en zonne-energie. Energiebesparing is ook belangrijk.
- Meerderheid heeft toch liever ook geen kerncentrale in de gemeente.
- Belangrijk om te kijken naar de nieuwste ontwikkelingen, voordat er windmolens geplaatst worden. Hou de toekomst in de gaten ivm met nieuwe initiatieven, ontwikkelingen alternatieve energie. Laten we nog even wachten.
- We hebben eigenlijk geen tijd meer om te wachten, al te lang gewacht. Dus ja, het is vervelend maar we zullen wel wat moeten.
- Ook inzetten op bewustwording van de bewoners binnen de gemeente Rheden voor energiebesparing.

Vragen:

Hoe komt de gemeente aan de berekeningen in de presentatie?

Waarom moeten de windmolens zo hoog?

Hoe lang gaat een windmolen mee? En wordt hij dan weer afgebroken?

Waarom geen waterturbines in de IJssel? Zoals in Doesburg?

Gaan we het redden met alleen zonne-energie? In de winter niet veel opbrengst.

Laatste 5 minuten, als afsluiting mensen in 1 zin laten zeggen wat ze de gemeente willen meegeven voor het Beleidskader dat wordt opgesteld:

Duidelijk liever geen windmolens, en indien wel, volg dan de Duitse afstandsnormen.

Meer inzetten op zonne-energie.

Dit gebied heeft ook beperkingen voor de alternatieven.

Inwoners en hun woonplezier zijn belangrijker dan zichtlijnen,

Laten we vooral ook denken in mogelijkheden.

Communicatie over dit soort meetings kan wel beter.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Gemeente Rheden
t.a.v. dhr. D. Klomberg en Mevrouw K. Hoorn
Postbus 9110
6994ZJ DE STEEG

Ellecom, 16 november 2020

Betreft: Review (concept)analyse Handreiking E&L Gemeente Rheden

Als initiatiefgroep Duurzaam Opgewekt Ellecom hebben we van u de (concept)analyse Energie & Landschap van 3 september jl. ontvangen. Ons is verteld dat deze inmiddels op onderdelen alweer aangepast is. En dat er al enige tijd een (concept)beleidskader E&L ligt, waarvan de analyse de onderbouwing zal vormen. Helaas hebben wij tot op heden noch de aangepaste analyse noch het beleidskader mogen ontvangen. Wij hopen – en gaan er eerlijk gezegd vanuit – dat wij binnenkort beide stukken nog ontvangen, zodat wij aan uw uitnodiging tot participatie op goede wijze invulling kunnen geven.

Voor nu geven wij in deze brief met bijlagen onze reactie op genoemde analyse van 3 september; het enige document waar wij op *kunnen* reageren. De conclusies van de review zijn weergegeven in de vorm van aangepaste Zoekruimtekaarten voor Wind en Zon met een toelichting, zie bijlage 1 en 2. Onze Zoekruimtekaarten zijn nog niet volledig. In de toelichting bij de kaarten staat beschreven waarom er elementen aan de kaarten zijn toegevoegd, welke elementen nog aan de kaarten toegevoegd dienen te worden en welke elementen nog niet goed zijn weergegeven. Ter verdere onderbouwing zijn een Cultuurhistorische case van Ellecom, een Ecologische case van de Ellecomse polder en een scan van het vigerende gemeentelijke beleid bijgesloten.

Algemene indruk van de (concept)analyse Energie & Landschap:

De analyse van Veenstra landschapsarchitecten is een goed leesbaar document, met daarin een duidelijke beeldschets van mogelijkheden en implicaties voor Wind en Zon binnen de gemeentegrenzen. De paragrafen “technische aspecten” en “landschappelijke aspecten” bevatten waardevolle (kwantitatieve) informatie, waardoor het beeld voor zowel Wind als Zon verhelderd wordt. Vooral de impressiefoto’s in de paragrafen “landschappelijke aspecten” laten goed zien wat de effecten zullen zijn bij realisatie.

In de paragrafen “speelveld” worden harde beperkingen en mogelijke belemmeringen genoemd. Hoewel wij ons wel kunnen vinden in de conclusies voor Wind en Zon, zoals weergegeven op bladzijden 21 en 41, moet ons wel van het hart dat wij verbaasd zijn over het feit dat de gemeente uitsluitend het beleid van *hogere* overheden als beperking ziet. Terwijl het vigerende gemeentelijke beleid ook duidelijk richting geeft aan de mogelijkheden en onmogelijkheden in de betreffende zoekgebieden. In de verschillende beleidsdocumenten is een grote continuïteit in de nagestreefde doelen aanwijsbaar. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de gebiedsvisie Avegoor, het bestemmingsplan Ellecom 2015, de structuurvisie Kleine Kernen uit 2016, de Erfgoednota (2017) en in de Omgevingsvisie Buitengebied (2019) duidelijk dat de gemeente streeft naar het behoud en de rehabilitatie van buitenplaatsen. En dat is

ongetwijfeld weer het gevolg van de ondertekening van de intentieverklaring Nieuw Gelders Arcadië door de gemeente, alweer in 2009. De ondertekening en de doelen die daaruit voortvloeien hebben grote implicaties voor de contour van het zoekgebied voor zon in de Ellecomse Polder en voor de mogelijkheid om windmolens te plaatsen. Dat tonen we aan met de genoemde Cultuurhistorische case, die voor het grootste gedeelte gebaseerd is op onderzoek dat ten behoeve of als gevolg van genoemd gemeentelijk beleid is opgesteld.

Maar terug naar de analyse: waar de (concept)analyse zijn logica verliest is de vertaling van de deelkaarten naar de Zoekruimtekaarten. Deze kaarten tonen de gebieden waar eventueel realisatie kan plaatsvinden. Voor zowel de kaart voor Wind (pag. 22) als voor die voor Zon (pag. 45) geldt dat niet alle beperkingen zijn meegenomen, zoals bijvoorbeeld die uit het gemeentelijk beleid, maar ook beperkingen die uit de analyse zelf naar voren komen (bijv. zichtlijnen van (voormalige) buitenplaatsen en de gave dorpsrand van Ellecom).

Dit leidt ertoe dat er meer mogelijkheden voor realisatie lijken te zijn, dan dat er in werkelijkheid zijn. Dit veroorzaakt niet alleen veel maatschappelijke onrust, het wekt ook onjuiste verwachtingen bij projectontwikkelaars. Die zullen straks hun plannen niet gerealiseerd zien en zich net als de inwoners misleid voelen door deze gemeentelijke kaarten. Om deze redenen is het essentieel, in dit stadium van het opstellen van het beleidskader, de Zoekruimtekaarten juist weer te geven.

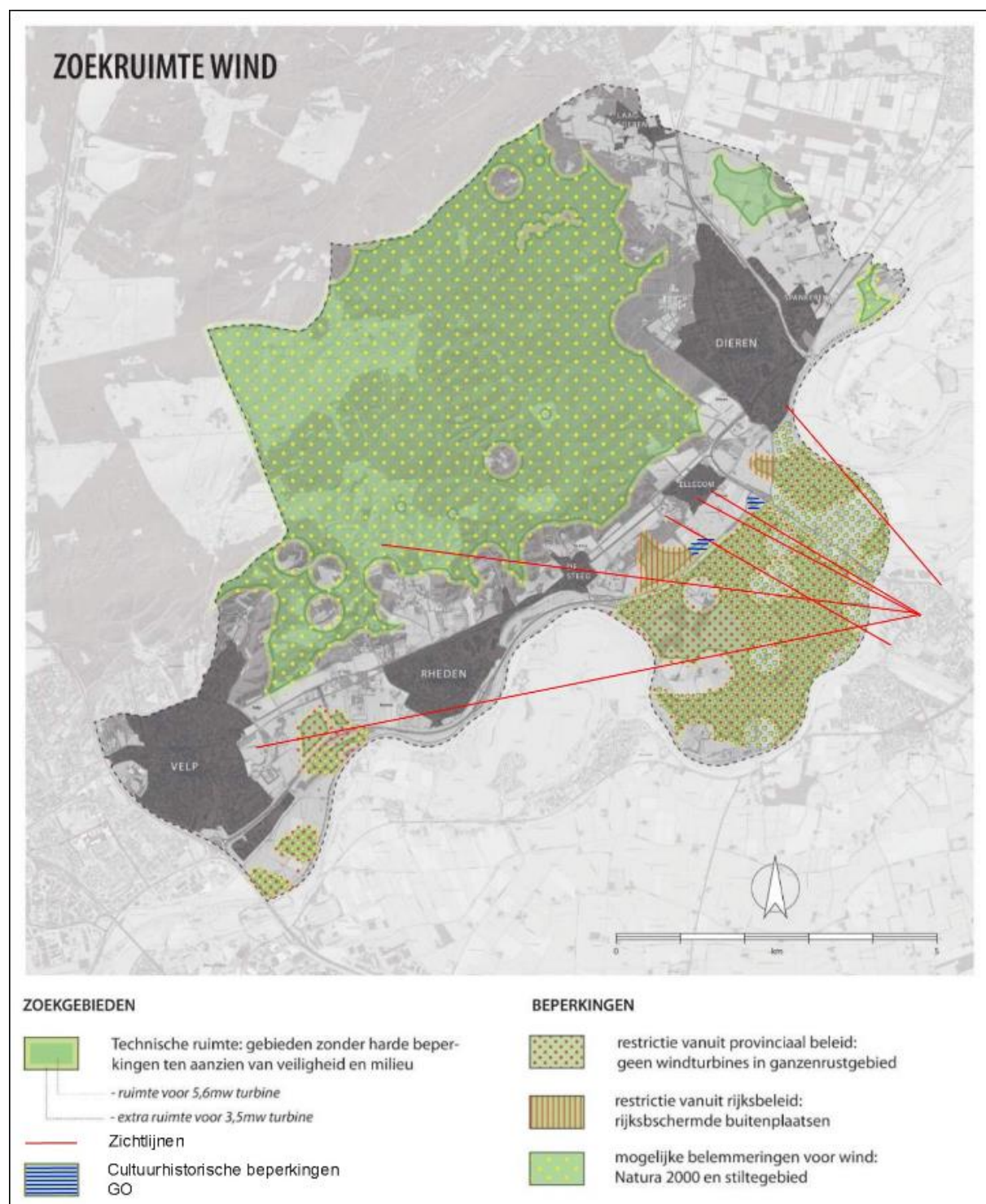
De wethouder en de projectleider van het beleidskader hebben in diverse presentaties aangegeven dat ze participatie door inwoners belangrijk vinden en serieus nemen. Dit houdt in dat goed onderbouwde inhoudelijke punten worden meegenomen in de eindversie van het beleidskader E&L. Wij gaan er dan ook vanuit dat onze goed beargumenteerde aanvullingen en correcties op de Zoekruimtekaarten worden verwerkt in deze eindversie. En dat we – zoals gezegd – voor die tijd nog gevraagd worden om te reageren op het beleidskader zelf.

Met vriendelijke groet,


**Initiatiefgroep Duurzaam Opgewekt
Ellecom**

Bijlage 1: Aangepaste Zoekruimtekaart Wind met toelichting
Bijlage 2: Aangepaste Zoekruimtekaart Zon met toelichting
Bijlage 3: Cultuurhistorische waardering Ellecom
Bijlage 4: Ecologische case Ellecomse polder
Bijlage 5: Zonneveld irt beleid Rheden

Bijlage 1: Aangepaste Zoekruimtekaart Wind met toelichting



Toelichting bij de Zoekruimtekaart Wind

1. Extra aangebrachte elementen op de kaart

- a. De Havikerwaard is grotendeels Natura2000 gebied, dit is nu opgenomen.
- b. De Beemd is ook een Natura2000 gebied, dit is nu opgenomen.
- c. Een stuk aan de zuidwestkant van de Ellecomse polder was nog ongemarkeerd, dat is nu blauw gearceerd om de cultuurhistorische beperkingen (zichtlijnen en panorama's) aan te geven, zoals weergegeven op de deelkaart "landschappelijk en cultuurhistorisch waardevol". Ook op bladzijde 28 van de (concept)analyse wordt uitgebreid beschreven waarom windturbines in de Ellecomse polder en de Havikerwaard niet wenselijk zijn vanwege de zichtlijnen en panorama's met grote cultuurhistorische waarden. In de cultuurhistorische case Ellecom wordt helder beschreven welke panorama's en zichtlijnen van waarde zijn en daarmee niet verstoord mogen worden door windturbines. In de omgevingsvisie Buitengebied geeft de gemeente dit ook aan.

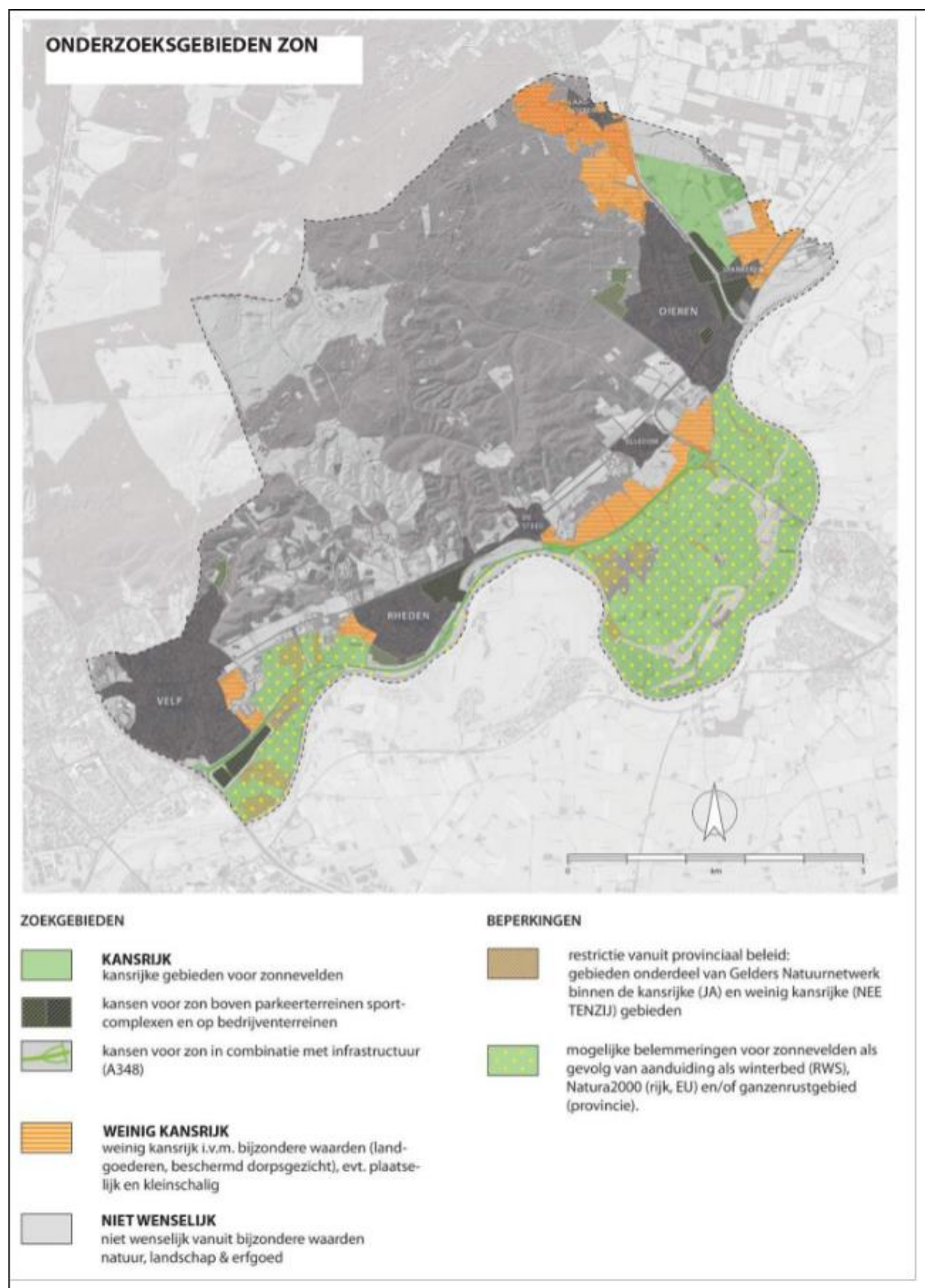
2. Nog ontbrekende elementen op de kaart

- a. De onder 1c. genoemde cultuurhistorische beperkingen gelden ook voor de gehele Havikerwaard (zichtlijnen vanuit o.a. Ellecom, Doesburg, Biljoen en de Posbank). Dit is nu nog niet blauw gearceerd aangegeven, maar dient in de eindversie wel zo weergegeven te worden. Ook dient (als basis daarvoor) op de deelkaart "landschappelijk en cultuurhistorisch waardevol" in de (concept)analyse op bladzijde 21 de gehele Havikwaard geel gemarkeerd te worden.
- b. De Ellecomse polder is een GO gebied. Dit betekent een bescherming van o.a. beschermde diersoorten die ook daadwerkelijk voorkomen, waaronder een aanzienlijk aantal vogels en vleermuizen. In de ecologische case ellecomse polder worden deze soorten en hun habitats genoemd. Dit zijn o.a. diverse uilensoorten, roofvogelsoorten, kritische soorten die bij de droge dooradering van het cultuur-landschap horen, diverse soorten ganzen, zeearend, 5 vleermuizensoorten, de zee arend en mogelijk de wespandief. Omdat dit nogal stringente beperkingen zijn voor realisatie van windturbines dienen deze op de kaart vermeld te worden.
- c. De onder 2b. genoemde beperkingen vanwege GO aanduiding gelden ook voor zeer grote delen van de Havikerwaard. Dit dient ook op de eindkaart aangegeven te worden.
- d. Wat nog ontbreekt zijn de stapeleffecten van meerdere beperkingen. Deze zijn nergens aangegeven en zijn wel van belang voor inwoners en project-ontwikkelaars. Zo zijn voor de Havikerwaard beperkingen vanuit veiligheid en milieu, Natura2000, ganzenrustgebied, Nationaal landschap, GO gebied, GNN gebied, landschappelijk en cultureel waardevol, winterbergingsgebied van toepassing. Voor alle gebieden op de kaart dient inzichtelijk te worden welke combinatie van stapeleffecten er zijn.

3. Nog te corrigeren elementen op de kaart

- a. De veiligheidsafstanden naar woonkernen voor windturbines bedragen 5x de masthoogte (zie (concept)analyse Veenstra bladzijde 9). Voor 5,6MW turbines is dat $5 \times 165\text{m} = 825\text{m}$. Op de Zoekruimtekaart is duidelijk te zien dat deze afstand tot de bebouwing hier niet gehaald wordt. Dit dient gecorrigeerd te worden. Daarmee is het bijvoorbeeld niet toegestaan om een 5,6MW turbine in de oksel van de A348 te plaatsen. Dit is voor projectontwikkelaars en inwoners van belang om te weten.
- b. De Onderzoeksgebiedenkaart dient gebaseerd te zijn op de Zoekruimtekaart en daarmee dezelfde beperkingen te laten zien.
- c. De zichtlijnen dienen nog gecorrigeerd en gecompleteerd te worden.

Bijlage 2: Aangepaste Zoekruimtekaart Zon met toelichting



Toelichting bij de Zoekruimtekaart Zon

1. Extra aangebrachte/gecorrigeerde elementen op de kaart

- a. In de Ellecomse polder zijn cultuurhistorische beperkingen (kleinschalig en open landschap, zichtlijnen vanaf buitenplaatsen en de steilrand, e.d.) van toepassing op de “kernweides”. Deze zijn van dermate groot belang dat deze onder de classificatie “niet wenselijk” vallen en daarmee grijs gearceerd zijn. In de cultuurhistorische case Ellecom is dit nader beschreven, zie bijlage 3.
Ook blijkt dit uit het gemeentelijke beleid tot dusver (o.a. herstel zichtlijnen in gebiedsvisie Avegoor, De Friedhof als waardevol ensemble en doorzichten naar de polder ook, gemeentelijke wens tot herstel panorama Bergstein bij ‘megastal’ plannen).
- b. In de Ellecomse polder zijn twee percelen in bezit van inwoners, direct aansluitend aan het dorp aan de zuidostrand. De eigenaren hebben aangegeven deze percelen ook als niet gewenst (of eigenlijk als niet mogelijk) te willen opnemen. Deze zijn grijs gearceerd. Ook Twickel en Middachten hebben per brief al gereageerd dat zij geen kansen zien voor grootschalige zonnevelden in de Ellecomse Polder. De randen van polder bieden nog genoeg ruimte voor goed ingepaste, kleinschalige zonnevelden.
- c. De classificatie is onduidelijk, geeft daardoor teveel interpretatieruimte en potentiële discussie en is gecorrigeerd in “kansrijk”, “weinig kansrijk” en “niet wenselijk”. Hierbij heeft de classificatie “niet wenselijk” de ondertoon van niet mogelijk.

2. Nog ontbrekende elementen op de kaart

- a. De Ellecomse polder is ook een winterbed voor de IJssel (RWS). Dit dient aangegeven te worden, omdat dit een behoorlijke beperking kan vormen (samen met te behouden zichtlijnen en panorama’s) als een zonneveld op hoogte gebouwd dient te worden. Het water kan ca. 1,5-2m hoog komen in de polder.
- b. Daarnaast is er geregeld sprake van kwelwater in de Ellecomse polder, de oksel A348, het gebied bij Hof te Dieren en in de Middachterbroeken. Dit kwelwater ontstaat als het Waterschap het gemaal in de polder stil zet t.b.v. dijkbescherming. Het water kan dan ca. 1,5-2m hoog komen. Deze beperking is in de ecologische case Ellecomse polder nader beschreven, zie bijlage 4. Dit dient aangegeven te worden, omdat dit een behoorlijke beperking kan vormen (samen met te behouden zichtlijnen en panorama’s) als een zonneveld op hoogte gebouwd dient te worden.
- c. De Ellecomse polder is een GO gebied. Dit betekent een bescherming van o.a. beschermde diersoorten die ook daadwerkelijk voorkomen, waaronder een aanzienlijk aantal vogels en vleermuizen. In de ecologische case Ellecomse polder worden deze soorten en hun habitats genoemd, zie bijlage 4. Dit zijn o.a. diverse uilensoorten, roofvogelsoorten, kritische soorten die bij de droge dooradering van het cultuur-landschap horen, diverse soorten ganzen, zeearend, 5 vleermuizensoorten, de zee arend, mogelijk de wespandief en bedreigde rode lijst-zoogdieren, zoals de ringslang en hazelworm. Omdat dit nogal stringente beperkingen zijn voor realisatie van zonnevelden, dienen deze op de eindkaart vermeld te worden.
- d. De onder 2c. genoemde beperkingen vanwege GO aanduiding gelden ook voor zeer grote delen van de Havikerwaard. Dit dient ook op de eindkaart aangegeven te worden.
- e. Wat nog ontbreekt zijn de stapeleffecten van meerdere beperkingen. Deze zijn nergens aangegeven en zijn wel van belang voor inwoners en project-ontwikkelaars. Zo zijn voor de Ellecomse polder beperkingen vanuit GNN gebieden,

Nationaal landschap, winterbed van de ijssel, GO gebied, landschappelijk en cultureel waardevol, kwelwatergebied van toepassing. Voor alle gebieden op de kaart dient inzichtelijk te worden welke combinatie van stapелеffecten er zijn.

3. Nog te corrigeren elementen op de kaart

- a. De titel van de kaart dient veranderd te worden in Zoekruimte Zon.
- b. De Onderzoeksgebiedenkaart dient gebaseerd te zijn op de Zoekruimtekaart en daarmee dezelfde beperkingen te laten zien.

Besloten vergadering Commissie Cultuurhistorie Rheden-Rozendaal | 29 september 2020 .

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

3. Concept-handreiking Energie en Landschap

Mevrouw Hoorn geeft een presentatie over de concept-handreiking.

De vraag aan de commissie is aan te geven wat ze wil meegeven in aanloop naar het definitieve stuk. Over de inhoud gaat de gemeente nog in gesprek met de inwoners, college en raad.

De opdracht is om te kijken hoe zon en wind landschappelijk kunnen worden ingepast, met name in het buitengebied van de gemeente. De gemeente heeft als doel om in 2040 energieneutraal te zijn. Vanuit deze klimaatopgave moeten keuzes gemaakt worden, waarbij een afweging tussen beleidskaders gemaakt wordt.

Er wordt al gekeken naar:

1. Besparing en bewustwording van energiegebruik.
2. Energie opwekken binnen bebouwde kom (zonnepanelen). Het beleid voor de beschermde dorpsgezichten is met het oog hierop al eerder aangepast.

Deze stappen geven nog onvoldoende resultaat, daarom moet ook in het buitengebied naar oplossingen gezocht worden.

In de handreiking worden zoekgebieden aangegeven. Deze zijn bepaald op basis van diverse kaders: landschap, milieu, natuur, erfgoed, cultuurhistorie, ecologie e.d. Deze leiden tot mogelijkheden c.q. beperkingen. De opgave qua opwek is hierbij niet van invloed (geweest), kwaliteit gaat voor kwantiteit. Rheden heeft een buitengebied met veel waarden waar we zuinig op moeten zijn. De uitvoering hangt af van initiatiefnemers, de gemeente gaat niet zelf ontwikkelen.

De focus ligt nu nog vooral op zonnevelden. Er loopt nog een discussie of windmolens, hoewel meer zichtbaar, misschien toch niet een beter alternatief zijn i.v.m. het kleinere ruimtebeslag.

Het plan is ook zoveel mogelijk gebruik te maken van initiatieven die al lopen (bijv. rivierklimaatpark).

Er is ook altijd ruimte voor innovatie, zoals de zonnepanelen op de Priesnitzhoeve (beschermde dorpsgezicht Laag-Soeren).

Aspect wind

Er is eerst gekeken waar het volgens geldende restricties niet kan, een contramale geeft dan gebieden waar dan mogelijkheden zijn. Hier zijn weer andere kaders van de gemeente en andere overheden overheen gelegd. Ook is goed gekeken wat ons landschap eigenlijk is, de gemeente Rheden heeft bijvoorbeeld geen landschap waar je clusters van molens kunt plaatsen (dijken e.d.).

Dit heeft voor Rheden tot vier zoekgebieden geleid: gebieden met mogelijkheden, zonder restricties of waar het als het dan toch moet wel moet kunnen. Los daarvan worden kleine windmolens op een boerenerf (vergelijkbaar met silo's e.d.) als passend gezien.

Het Soerens Broek is eigenlijk de enige locatie waar mogelijkheden zijn zonder restricties. Ruimtelijk gezien en vanuit cultuurhistorie zijn er wel bedenkingen, maar deze locatie blijft een optie. Mogelijk kan dit ontwikkeld worden samen met buurgemeente Brummen, ophangen aan het orthogonale grid van het boslandschap (landschapsstructuur).

Bij De Beemd (Duiven) staat al een aantal windmolens. Er wordt al onderzocht of hier nog meer aan toegevoegd kan worden. Ook vanuit Arnhem ligt er een plan (Konings Pleij) voor windmolens. Vanuit het industriële beeld van deze gebieden worden hier ook mogelijkheden gezien.

Voor de Veluwe loopt een onderzoek Veluwebreed (wind boven bos), niet alleen voor Rheden, maar alle gemeentes rondom de Veluwe. Door de grootschaligheid is de Veluwe eigenlijk de enige optie, maar de wespindief belemmert de mogelijkheden. Ook bekabeling vormt een belemmering.

De Havikerwaard behoort vanuit cultuurhistorie, met de zichtlijnen vanuit de landgoederen op de toren van Doesburg, in principe niet tot de zoekgebieden.

Er blijven dus eigenlijk drie zoekgebieden over. Vanwege de schaal en maat zijn windmolens landschappelijk eigenlijk niet in te passen in de gemeente Rheden, maar de opgave ligt er en in deze drie gebieden wordt de impact het minst geacht.

In de handreiking worden de voorwaarden geformuleerd, bijvoorbeeld compensatiemaatregelen.

Aspect zon

Hiervoor is, net als bij de zoekgebieden voor wind, gekeken naar de kaders en zijn zoekgebieden bepaald. Dit heeft tot drie gebieden met mogelijkheden geleid:

- JA gebieden; hier zijn mogelijkheden (agrarische gebieden, sportvelden, bedrijventerreinen, parkeerterreinen, infrastructuur en kop A348)
- NEE, TENZIJ gebieden (landgoederen, kleinschalig - kleiner dan 2ha - misschien wel wat mogelijk, wel zorgvuldig ingepast (oude landschapsstructuren)
- NEE gebieden; vanuit wetgeving wel mogelijk maar vanwege o.a. ligging nabij Veluwe en uiterwaarden en diverse zichtlijnen in Rheden geen optie.

In de algemene voorwaarden zijn inpassingscriteria geformuleerd, de gebiedskwaliteiten uit de omgevingsvisie zijn hier ook in betrokken. Per gebied zijn criteria en inrichtingsprincipes geformuleerd. Het beleidskader vormt het kader voor initiatiefnemers, bij initiatieven is ook altijd participatie nodig. Over de uitwerking van een initiatief wordt tijdens het vergunningstraject nader geadviseerd.

Reactie CC

De commissie spreekt haar waardering uit voor de grondige analyse.

Er is echter sprake van een principiële tegenstrijdigheid in het stuk. Uit de analyse blijkt dat er zeer weinig mogelijkheden zijn. Vervolgens worden eerder in de analyse uitgesloten gebieden in het beleidskader toch aangewezen als zoekgebied. Kijk of een deelconclusie de stap van de analyse naar het beleidskader kan verduidelijken. Geef aan waarom bepaalde keuzes gemaakt (moeten) worden en hoe deze hebben geleid tot de aangegeven zoekgebieden.

De opgave is eigenlijk ook bovengemeentelijk. Dit gebied is niet alleen voor de inwoners en direct aangrenzende gemeentes bijzonder, maar trekt jaarlijks ook veel toeristen. Neem dit ook mee in de afwegingen.

De commissie geeft de volgende opmerkingen mee:

- *Er zijn zoekgebieden benoemd die op grond van de analyse waren uitgesloten. Dat staat op gespannen voet met het in de presentatie gehanteerde uitgangspunt 'kwaliteit gaat voor kwantiteit'.*

- *Het is wenselijk om in het stuk aanvulling op de invulling van locaties toe te voegen (geef duidelijke randvoorwaarden/standaarden over bijv. tussenruimte, biodiversiteit, op niveau van het veld). Benoem in dat kader ook duidelijk wat met kleinschalig bedoeld wordt, om te voorkomen dat een gebied toch helemaal vol gelegd wordt met zonnepanelen.*
- *Elke inpassing is eigenlijk lastig te verdedigen, mogelijk biedt het voor sommige gebieden kansen, maar of dat ook gelijk een meerwaarde is moet blijken. Zorg om die reden voor een beheerplan bij initiatieven, om de kwaliteit die vooraf bij een initiatief gevraagd wordt ook in de toekomst, als de zonnevelden weer verdwijnen, te waarborgen.*
- *Als er kansen liggen ga dan uit van dubbelgebruik. Nederland heeft maar beperkt ruimte, plaats zonnepanelen daarom zoveel mogelijk op bestaande en nieuwe bebouwing (onderzoek of integratie bij nieuwbouw verplicht gesteld kan worden), of maak gebruik van bijvoorbeeld bestaande geluidsschermen of elementen.*
- *Houdt niet alleen vast aan het zoeken naar locaties voor zon- en windenergie, maar blijf ook zoeken naar alternatieve oplossingen, bijvoorbeeld water (De IJssel) of biomassa (bijvoorbeeld opnemen in warmtevisie; evt. aanbieden aan andere verwerker als een centrale in de gemeente niet wenselijk/mogelijk is).*
- *Snelwegen moeten geen aantrekker worden van initiatieven.*
- *Relateren aan de ondergrond lijkt, gelet op het kleinschalige landschap van Rheden, voor met name windturbines niet haalbaar. Zoek ook naar andere opties.*
- *Probeer de oranje gebieden nog verder te verfijnen. Deze zijn nu best groot aangegeven. Om aan te geven hoeveel hiervan gebruikt mag worden lijkt een duidelijkere begrenzing nodig. Veel kleine gebieden samen kunnen ook een grote impact hebben en mogelijk tot verrommeling in het landschap leiden. Het zijn in principe allemaal waardevolle verbindingzones, waar sterke motieven nodig zijn voor ontwikkelingen.*
- *Probeer de opgave niet alleen per gemeente te bekijken, maar samen met andere gemeentes. Bundelen leidt meestal tot betere inpassing. Dit wordt ook door de rijksbouwmeesters aangegeven.*
- *Benoem ook kleine kansen, bijvoorbeeld vanuit cultuurhistorie. Onderzoek of op landgoederen een nieuwe tijdlaag passend kan worden toegevoegd.*
- *Neem suggesties voor andere vormen van opwekking op in het rapport.*

Mevrouw Hoorn geeft nog aan dat de RES misschien nog mogelijkheden biedt en dat andere opties (zoals water) waarschijnlijk beter zijn voor deze gemeente.

De voorzitter wenst mevrouw Hoorn en mevrouw Van de Hulsbeek succes met het vervolg. De commissie ontvangt graag nog een terugkoppeling.

Naar aanleiding van dit onderwerp herhaalt de commissie nogmaals dat de Ellecomse Polder en historische kern van Ellecom eigenlijk aangewezen moet worden als beschermd dorpsgezicht en om die reden eigenlijk geen zoekgebied kunnen zijn.

[Redacted signature block]

[REDACTED]

[REDACTED]

1. Opening

[REDACTED] opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

- *Cultuurhistorische Waardering Dorpsrand en Polder Ellecom van Initiatiefgroep Duurzaam Opgewekt Ellecom.*

De initiatiefgroep vraagt de commissie of zij de conclusies uit haar waardestelling onderschrijft. De commissie heeft het verzoek en de waardestelling voorafgaand aan de vergadering toegestuurd gekregen. Namens de initiatiefgroep zijn mevr. Van der Meijden en dhr. Van Berlo aanwezig. De commissie spreekt haar waardering uit over het stuk waarin de historie en kwaliteiten zorgvuldig in beeld zijn gebracht. De studie onderstreept nogmaals de kwaliteiten van het gebied, de conclusies uit de waardestelling worden door de commissie unaniem onderschreven. De voorzitter wenst de initiatiefgroep succes met het vervolg.

De commissie geeft verder aan dat het aan college en raad is om vervolgens een afweging te maken over de aanwijzing van gebieden waar zonnevelden en windmolens kunnen komen.

Naar aanleiding van het rapport meldt de commissie dat in het verleden is onderzocht of Ellecom geen rijksbeschermd dorpsgezicht zou moeten worden. Daar heeft het rijk toen niet voor gekozen omdat bij die aanwijzing naar de periode 1850-1940 werd gekeken; de oude kern met de polder van Ellecom is ouder. Gezien de kwaliteiten die in het rapport worden beschreven, geeft de commissie het college in overweging de aanwijzing als gemeentelijk beschermd dorpsgezicht te onderzoeken.

[REDACTED]
[REDACTED]

Aan: Gemeente Rheden
T.a.v. mevr. van Grunsven, ecooloog

Beste mevr. van Grunsven,

Afgelopen december verscheen er een stuk in de Gelderlander over de mogelijke bouw van windturbines in de de Velperwaarden. Zie de bijlage.

In de recente Concept Analyse Energie en Landschap van gemeente Rheden wordt de Velperwaard in navolging van Provincie Gelderland aangemerkt als ganzenrustgebied en niet geschikt bevonden als lokatie voor windturbines.

Het bevreemd en verontrust mij dat de gemeente Rheden de Velperwaarden desondanks zou overwegen als lokatie voor de bouw van windturbines - althans dat suggereert het stuk in de Gelderlander. Ik kan mij niet voorstellen dat de gemeente dit thans serieus zou overwegen.

Daarom richt ik mij op u voor de nadere beeldvorming. Ik hoop dat u mij nader kan informeren want op de site van de gemeente vind ik geen nadere details in de raadsverslagen.

Voor de goede orde, de Velperwaarden is Natura 2000 gebied en thans worden verschillende delen daarvan door Natuurmonumenten omgevormd tot natuurgebied en natuurinclusief landbouwgebied in aanvulling op het reeds bestaande gebied van Natuurmonumenten langs de A12. De Velperwaarden is ook belangrijk als foerageergebied voor winterganzen zoals ik aangaf in de aanvulling van de Vogelwerkgroep Arnhem op het biodiversiteitsplan van de gemeente. 's Winters kunnen tot enkele duizenden Kolganzen en Grauwe ganzen overdag foerageren in de uiterwaard (persoonlijke waarneming).

Ook de Kievit foerageert periodiek in grote groepen (honderden) op grasland en akkers in de Velperwaarden buiten het broedseizoen.

In tijden van hoogwater en overstroming van de uiterwaard foerageren tot ruim duizend meeuwen op het ondergelopen grasland (persoonlijke waarneming).

Ter aanvulling wijs ik er nog op dat er een belangrijke trekroute door de Velperwaarden loopt voor vele honderden meeuwen die in het herfst- en winterhalfjaar heen en weer pendelen tussen de Rhederlaag (slaapplaats) en de stad Arnhem en omliggende gebieden (persoonlijke waarneming).

Derhalve vinden er ontelbare vliegbewegingen van diverse vogelsoorten plaats en veelal op een hoogte binnen de draaicirkel van de wieken van windturbines.

Pro memorie, indien dit een serieuze overweging van gemeente Rheden zou zijn dan zal ik, namens de Vogelwerkgroep Arnhem, er te zijner tijd voor pleiten bij het gemeentebestuur om van de bouw van windturbines in de Velperwaarden af te zien.

Bij voorbaat dank voor uw reactie.

Met vriendelijke groeten,

[REDACTED]

Adviseur vogelbescherming Vogelwerkgroep Arnhem en omstreken

6-12-2020

Rheden Rationeel Factsheet

Windmolens en zonnevelden, de feiten
over de gevolgen



RHEDEN RATIONEEL

Over klimaataanpak in de gemeente Rheden

Feiten voor fabels

- voor ons landschap
- voor onze natuur
- voor ons klimaat
- voor onze leefomgeving
- voor onze toekomst



Inhoud

Inleiding.....	2
Landschap en beleving.....	2
Natuur en milieu	3
Gezondheid en welzijn.....	4
Financiën	5
Wetgeving	8
Klimaatalarm	8
Alternatieven	10
Kernenergie.....	10
Vastleggen CO2	12
Isolatie.....	12
Consuminderen.....	12
Rheden Rationeel.....	13



Inleiding

Rheden Rationeel heeft de feiten op een rijtje gezet over verschillende aspecten van zonnevelden en windmolens. We hebben geprobeerd om elk feit te onderbouwen met een referentie in een voetnoot.

We hopen u hiermee te steunen bij het beoordelen van het door ingehuurd consultants geschreven papieren plan dat de “Regionale Energie Strategie” wordt genoemd. Het plan dat tot stand kwam na een “handreiking” of “inspiratiegids” uit Den Haag en talloze “stakeholderoverleggen”, “energie ateliers” en vergaderingen van de stuurgroep. Het plan vloeit voort uit het Klimaatakkoord, dat vergaande gevolgen heeft voor onze leefomgeving, het landschap, de natuur en onze toekomst.

Een algemene beschouwing over zon en wind heeft Rheden Rationeel u al eerder toegezonden en gepubliceerd op haar website.¹

Landschap en beleving

Veel mensen maken zich zorgen om het landschap: over het verdwijnen van landschapselementen, openheid, vergezichten, bomen, vogels en insecten én over alle nieuwe toevoegingen aan het landschap. Deze “verrommeling” van het landschap door woningbouw en aanleg van bedrijfsterreinen, recentelijk ook door de sterke toename van beeldbepalende grote datacenters en distributiecentra in het landelijk gebied, tezamen met het verdwijnen van karakteristieke sloten, bomen en houtwallen ten gevolge van schaalvergroting en efficiencyverhoging in de landbouw is al langer gaande dan de energietransitie en er is al veel over geschreven.

Enkele onderzoeken die hierover rapporteren:

- Het rapport “Zorg voor landschap. Naar een landschapsinclusief omgevingsbeleid” van het Planbureau voor de Leefomgeving² geeft een goed overzicht van de ontwikkelingen.
- Het rapport “Resultaten Nationale Landschapsenquête een recent groot landelijk onderzoek” van de WUR³ geeft aan dat een meerderheid zich (grote) zorgen maakt over de ontwikkelingen in het landelijk gebied en hun leefomgeving. Voor wat betreft windmolens en zonnevelden: met name kleinschalige landschappen en natuurgebieden worden door een grote meerderheid als ongeschikt beschouwd voor windmolens en zonnevelden. Ook dorps- en stadsranden en weidse landschappen beoordeelt men als ongeschikt als locatie voor zonnepanelen.
- De belevingswaarde, met name in de zin van hoe mooi mensen het landschap vinden, zal door het realiseren van een zonneveld doorgaans afnemen. Qua beleving zal de negatieve impact van een zonneveld groter zijn naarmate het landschap in z’n huidige staat hoger gewaardeerd wordt.⁴
- Dat het landschap voor mensen belangrijk is, blijkt uit een onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau naar de Nederlandse identiteit.⁵ Ruim driekwart van de Nederlanders noemt het Nederlandse landschap als datgene wat hen aan Nederland en elkaar verbindt.

¹ [Waarom zon en wind tekortschieten - Rheden Rationeel](#)

² <https://www.pbl.nl/publicaties/zorg-voor-landschap>

³ <https://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/fulltext/471086>

⁴ <https://edepot.wur.nl/475349>

⁵ https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/monitors/2019/06/26/denkend-aan-nederland/SCR_H13.pdf



De achteruitgang van de kwaliteit van ons landschap gaat hand in hand met het verlies aan biodiversiteit. Landschap en biodiversiteit zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Als het landschap geen ruimte en geen goede voorwaarden biedt voor de habitats van specifieke planten- en diersoorten, verdwijnen die. Het omgekeerde is gelukkig ook waar. Behoud en herstel van ons traditioneel diverse landschap leidt tot meer geschikte habitats en vergroting van de biodiversiteit.

Het plaatsen van grote windmolens en het aanleggen van zonnevelden die relatief heel veel ruimte in beslag nemen, maakt ons landschap (nog) industriëler, minder mooi en minder natuurlijk. Een grote windmolen is van meer dan 20 km afstand al te zien. Met alle bouwplannen zal er in Nederland vrijwel geen plek meer zijn waar de horizon weids en open is. Overal zie je dan windmolens staan!

Vanwege Corona is er veel drukte in de recreatie- en natuurgebieden in heel Nederland. Nu al blijkt dat de gebieden deze toestroom niet of nauwelijks nog aankunnen.⁶ We moeten zeer zuinig zijn op ons landschap, ook voor onze gezondheid en welzijn!

Natuur en milieu

- De overheid heeft verschillende energiescenario's voor het ruimtebeslag laten uitzoeken en uit het meest voor de hand liggende scenario komt naar voren, dat zo goed als elke beschikbare vierkante kilometer op land, zee en binnenwater vol komt te staan met wind- en/of zonneparken.^{7 8} De huidige RES is nog maar een fractie van de totale opgave. Het is dan ook deze schaalgrootte die zorgt voor de enorme impact op de leefomgeving, het landschap, de natuur en biodiversiteit. Op land en water.
- Uit onderzoek⁹ blijkt dat er overwegend negatieve effecten van zonnevelden op de bodem-gerelateerde ecosysteemfuncties verwacht worden. Een gezonde bodem is een levende bodem waarin natuurlijke processen en functies onbelemmerd kunnen verlopen, zoals de omzetting en levering van nutriënten, vorming en instandhouding van de bodemstructuur, waterregulatie, onderdrukking van plantenziekten en koolstofvastlegging. Over de mate en ernst van de effecten van zonnevelden op deze functies is slechts weinig bekend. Langdurige overdekking van de bodem onder zonnepanelen leidt naar verwachting tot afname van bodemvruchtbaarheid. Herstel van goede landbouwgrond kan langer dan een generatie duren.
- Het opofferen van landbouwgrond aan zon- en windmolens leidt tot vernietiging van tropisch regenwoud elders, aldus een artikel in het gezaghebbende tijdschrift Nature¹⁰: "EU member states are outsourcing environmental damage to other countries, while taking the credit for green policies at home."

⁶ <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/boswachters-de-natuur-lijdt-onder-het-corona-effect~bb74aa3a/>

⁷ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/03/31/klimaatneutrale-energiescenario's-2050> en <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/03/31/ruimtelijke-uitwerking-energiescenario's>

⁸ https://youtu.be/MkUWYC_X6co

⁹ <https://www.louisbolck.org/downloads/3270.pdf>

¹⁰ <https://www.nature.com/articles/d41586-020-02991-1#:~:text=26%20October%202020-,Europe's%20Green%20Deal%20offshores%20environmental%20damage%20to%20other%20nations,Union%20and%20destroys%20tropical%20forests>



- Het opruimen van windmolens en zonnevelden is tot op heden een bijna onmogelijke klus met als gevolg blijvende landschapsvernietiging en onverwoestbare restproducten die grotendeels niet recyclebaar zijn vanwege materiaal of kosten ervan.¹¹
- Uit onderzoek¹² komt naar voren dat de gevolgen van aanvaringen met windmolens voor de vogelpopulaties groot kunnen zijn, zelfs wanneer de extra sterfte op juridische gronden aanvaardbaar wordt geacht. Ditzelfde geldt voor vleermuispopulaties, maar ook voor insecten¹³.
- “Studie na studie laat zien dat dieren en planten ongestoorde natuur nodig hebben om te floreren, en dat een beetje biodiversiteit tussen de menselijke activiteit niet afdoende compenseert voor de extra ruimte die die activiteit inneemt.”¹⁴
- Binnen het Natura 2000-netwerk of Nationaal Natuurnetwerk (NNW) zal een zonneveld bijna altijd ten koste van de oppervlakte van belangrijke natuurtypen gaan.^{15 16} In agrarische gebieden waar natuurbeheersmaatregelen worden uitgevoerd t.b.v. soorten gebonden aan agrarisch cultuurlandschap is dit meestal niet te verenigen met een zonneveld.
- Er is weinig onderzoek gedaan naar de opwarming door zonnevelden. Onderzoek wijst erop dat het Heat Island Effect van een zonneveld vergelijkbaar of zelfs groter kan zijn dan dat van stedelijk gebied. Het belang van de opwarmingseffecten van zonnevelden moet afgewogen worden tegen de reductie van CO₂-uitstoot.¹⁷
- Uitgeputte grond neemt slecht water op, terwijl dat bij stortbuien door klimaatverandering steeds belangrijker is.¹⁸
- In veel gevallen wordt bij het ontwerp van zonnevelden nog te weinig nagedacht over het beheer na realisatie. Terwijl dit essentieel is voor het ontwikkelen en in stand houden van biodiversiteit.¹⁹

Gezondheid en welzijn

- Er is voldoende bewijs dat de stress ten gevolge van chronische hinder of het gevoel dat door de windmolens de omgevings- of levenskwaliteit afneemt, een negatieve invloed kan hebben op de gezondheid en het welbevinden van mensen die in de buurt van windmolens wonen.²⁰
- Uit het laatste en recente onderzoek van het RIVM “Gezondheidseffecten van windmolengeluid: een update”²¹ blijkt dat hinder optreedt als gevolg van geluid: hoe sterker het geluid (in dB) van windmolens, hoe groter de hinder ervan. Uit de literatuur bleek niet dat het zogeheten

¹¹ https://www.youtube.com/watch?v=kcMNf5nC2-c&feature=youtu.be&ab_channel=Klimaatwaarheid

¹² <https://www.wur.nl/nl/Onderzoek-Resultaten/Onderzoeksinstituten/Environmental-Research/show-wenr/Impactvan-windturbines-op-vogelsterfte-vaak-onderschat.htm>

¹³ https://www.dlr.de/tt/Portaldata/41/Resources/dokumente/st/et_1810_10_3_Trieb_BCDR_51-55_ohne.pdf

¹⁴ <https://www.vn.nl/biodiversiteit-energietransitie/>

¹⁵ <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/nee-een-groene-saus-maakt-van-zonnevelden-geen-natuur~b7a99bb5/>

¹⁶ <https://solarmagazine.nl/nieuws-zonne-energie/i22844/natuur-en-milieu-gelderland-zonneparken-in-de-natuur-een-slecht-idee>

¹⁷ <https://klimaatgek.nl/wordpress/2020/06/08/het-wordt-warmer-door-zonneakkers/>

¹⁸ <https://www.trouw.nl/nieuws/ecologen-zonneparken-zijn-funest-voor-de-natuur~bf9edb6b/>

¹⁹ <https://edepot.wur.nl/475349>

²⁰ <https://www.rivm.nl/sites/default/files/2018->

[11/Kennisbericht Geluid van windturbines versie 1punt0 20150611.pdf](11/Kennisbericht_Geluid_van_windturbines_versie_1punt0_20150611.pdf)

²¹ <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2020-0150.pdf>



Rheden Rationeel Factsheet

Windmolens en zonnevelden, de feiten over de gevolgen

'laagfrequent geluid' (lage tonen) van windturbines voor extra hinder zorgt tot die gerelateerd aan "gewoon" geluid. Voor andere gezondheidseffecten zijn de resultaten van wetenschappelijk onderzoek niet eenduidig: deze effecten hangen niet duidelijk samen met het geluidniveau, maar soms wel met de ervaren hinder.

- “Allerlei instanties hebben de afgelopen jaren gewaarschuwd voor geluidsoverlast door windmolens. Het RIVM berekende al in 2015 dat 8 à 9 procent van de omwonenden ernstige hinder zal ervaren.²² De WHO waarschuwde in 2018 dat omgevingsgeluiden zoals treinen, vliegtuigen, maar ook windmolens ernstige gezondheidsschade kunnen opleveren”.^{23 24} Ook de GGD-en uit hun zorgen over de geluidsoverlast die windmolens met zich meebrengen voor de direct omwonenden.²⁵ “Ook wetenschappers en politici stellen vragen bij de geluidsoverlast. Klinisch-fysicus-audioloog van het Leids Universitair Medisch Centrum Jan de Laat doet onderzoek naar nadelige gezondheidseffecten van laagfrequent geluid afkomstig van windmolenparken. Hij wijst erop dat oude studies vooral gaan over kleine windmolens, terwijl de turbines tegenwoordig vaak 100 meter hoog zijn en het geluid verder kan dragen”.²⁶
- Als bewoners willen voorkomen dat hun omgevings- of levenskwaliteit verslechtert of hun woning in waarde daalt, is dit begrijpelijk en het verwijt van NIMBY is daarom onterecht. De gehinderden zijn het gevolg van het wettelijk accepteren van een zeker percentage ernstig gehinderden²⁷, enig begrip en medeleven is op zijn plaats! Kijk en luister [hier](#) naar beelden van slagschaduw en het geluid van windmolens.

Financiën

Michael Shellenberger hield een betoog voor een commissie van het Huis van Afgevaardigden in de Verenigde Staten en beschrijft de hoge kosten van zon en wind in hoofdstuk 1.²⁸ Zonne-energie en wind maken elektriciteit duurder omdat ze onbetrouwbaar zijn, 100 procent back-up vereisen en een lage energiedichtheid hebben, waardoor uitgestrekt land, transmissielijnen en mijnbouw nodig zijn. Zon- en windontwikkelaars betalen niet voor de kosten die ze maken, maar rekenen deze door aan elektriciteitsverbruikers en andere producenten.

Wie de werkelijke kosten van hernieuwbare energie wil kennen, moet de systeemkosten meerekenen: de overcapaciteit, batterij-opslag, aansluiting en transmissie over lange afstanden, het

²² <https://www.rivm.nl/nieuws/geluid-van-windturbines-nader-bekeken>

²³ <https://www.euro.who.int/en/publications/abstracts/environmental-noise-guidelines-for-the-european-region-2018>

²⁴ <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/zwoep-zwoep-zwoep-doen-de-windmolens-naast-zijn-boerderij-boer-ad-kan-het-niet-meer-aanhoren~b9dae14a/>

²⁵ <https://ggdghor.nl/actueel-bericht/ggd-ghor-nederland-positief-over-klimaatbeleid-maar-blijft-aandacht-vragen-voor-gezondheid/>

²⁶ <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/zwoep-zwoep-zwoep-doen-de-windmolens-naast-zijn-boerderij-boer-ad-kan-het-niet-meer-aanhoren~b9dae14a/>

²⁷ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2020Z17360&did=2020D43403>

²⁸ [Testimony of Michael D. Shellenberger For the House Select Committee On the Climate Crisis — Environmental Progress](#)



Rheden Rationeel Factsheet

Windmolens en zonnevelden, de feiten over de gevolgen

oppervlaktegebruik, en ten slotte ook de fossiele back-up.²⁹ Door de vele verborgen kosten is het inschatten van de kosten voor de toepassing van zon en wind bij de opwekking van stroom complex.

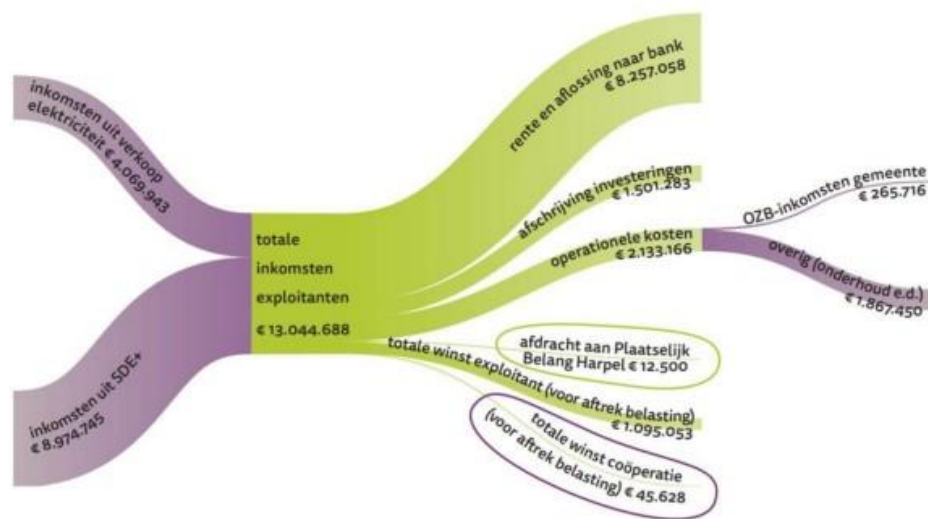
Een vergelijking met andere Europese landen maakt duidelijk dat hoe hoger het aandeel zon en wind is, hoe hoger de kosten zijn voor de burgers. Uit die vergelijking blijkt ook dat de huidige jaarlijkse energiekosten in Nederland nu al €4,8 miljard hoger liggen dan zonder zon en wind. Met de huidige klimaat- en energieplannen kan dit oplopen tot €15 - €19 miljard per jaar in 2030.³⁰

De elektriciteit die met windmolens en zonnevelden wordt opgewekt, is dus -veel- duurder dan de stroom die met gas- en kolengestookte centrales wordt opgewekt. Het verschil met de marktprijs wordt als subsidie³¹ aan de investeerders uitgekeerd. De SDE++ subsidies zijn -naast investeringsaftrek en andere Nederlandse en Europese subsidies- ook in te zetten voor de ontwikkeling van een windmolen- of zonneveld-project en zelfs voor vervanging van bestaande molens door grotere en modernere.

De Noordelijke Rekenkamer heeft voor de Provinciale Staten van Groningen in maart een rapport³² gepubliceerd waarin de geldstromen voor zonneakkers en windparken zijn onderzocht.

Voor zonnepark Vlagtwedde bestaat ruim 2/3 van de inkomsten uit subsidie:

Figuur 4 Stroomdiagram met geschatte geldstromen in het eerste jaar na oplevering bij zonnepark Vlagtwedde



²⁹ <https://maartenboudry.be/2020/11/vroegtijdig-kerncentrales-sluiten-voor-het-klimaat-het-toppunt-van-belgisch-surrealisme.html#:~:text=Wie%20de%20werkelijke%20kosten%20van,nu%20bij%20Europa%20moet%20smeken>

³⁰ <https://www.climategate.nl/2020/11/de-kosten-van-zonne-en-windenergie/>

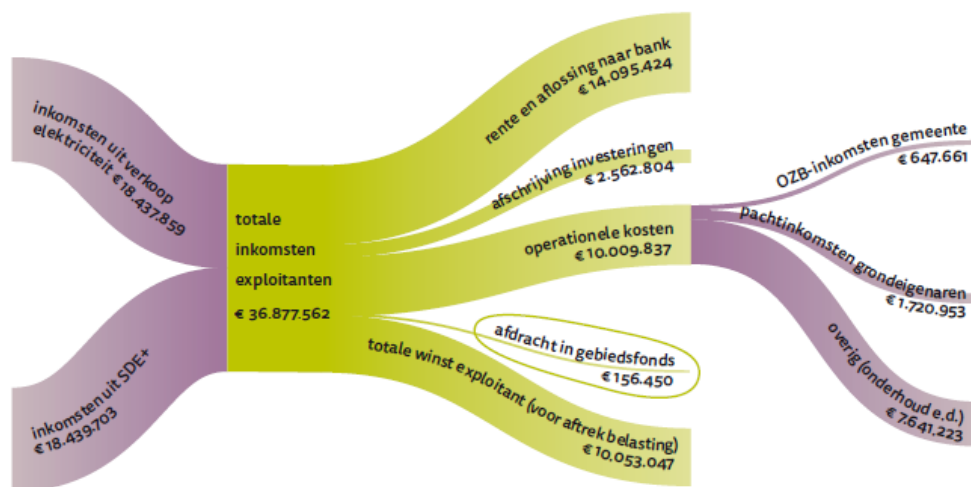
³¹ <https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/stimulering-duurzame-energieproductie-en-klimaattransitie-sde>

³² https://www.noordelijkerekenkamer.nl/images/Documenten/2019-Energietransitie-Lusten-Lasten/NR_20200302_Verdeling-onder-hoogspanning_Gr.pdf



Voor windpark N33 zijn de geschatte inkomsten vanuit subsidie en verkoop van stroom ongeveer 50/50:

Figuur 3 Stroomdiagram met geschatte geldstromen in het eerste jaar na oplevering bij windpark N33.



Wat opvalt is het enorme aandeel van de bank, de hoge winst voor de exploitant en de marginale afdracht naar de regio (de spiegelstukjes en kraantjes voor de lokale verenigingen). De hoogte van de bedragen maakt het niet gemakkelijk voor bewonersparticipatie. De geschatte subsidie betreft ruim €600.000 per molen per jaar!

Ook uit een ander recent onderzoek over zonneparken³³ blijkt: "Uit een representatieve anonieme business case die in het kader van het onderzoek is bestudeerd blijkt dat de kasstroom ongeveer voor 2/3e wordt gegenereerd door de SDE+ subsidie en voor 1/3e door de opbrengst van de stroom. In die opzet was nog geen rekening gehouden met huur van de locatie".

Kortom de zonne- en windmolens zijn alleen rendabel voor de exploitanten door heel veel subsidie. De financiële winsten gaan ten koste van de belastingbetalers. En de immateriële kosten gaan naar de inwoners en het milieu.

Nog enkele interessante wetenswaardigheden:

- In het artikel "Chinezen bouwen het grootste zonnepark van Nederland bij Sappemeer: 117 hectare en 316.216 panelen"³⁴ staat: "Het Chinese bedrijf Chint Solar bouwt het park en strijkt daarvoor Nederlandse subsidies op. Is dat krom? Nillesen: Uiteindelijk gaat het erom dat Nederland zijn traditionele energievoorziening moet omzetten in duurzame energie en op deze manier krijgen we dat kennelijk makkelijker van de grond dan wanneer alleen Nederlanders dat zouden doen."
- Het rapport "Wat levert een Zonneweide per ha op?" van de WUR³⁵ stelt dat de opbrengst van zonnepaneelvelden per ha voor een agrariër aanzienlijk hoger zijn dan bij het verbouwen van wintertarwe of pootaardappelen. Minus de geschatte jaarlijkse kosten voor onderhoud en

³³ https://www.loyensloeff.com/media/477616/l-l_financiering-van-zonneparken-in-nederland.pdf

³⁴ <https://www.dvhn.nl/groningen/Chinezen-bouwen-het-grootste-zonnepark-van-Nederland-bij-Sappemeer-117-hectare-en-316.216-panelen-24490266.html>

³⁵ <https://edepot.wur.nl/336567>



beveiliging van het terrein en onvoorziene kosten (samen €1000 per ha) varieert het zonnestroomsaldo van €21.500 tot €69.500. Dit is een stuk hoger dan het KWIN-poot aardappelsaldo van €8.700 per ha.

- Imco Goudswaard, sustainability manager bij DSM Advanced Solar stelt: "Als we in 2050 de enorme hoeveelheid zonnepanelen die we hebben op elkaar zouden stapelen heeft dit een lengte tot de maan en weer terug".³⁶ Wat zijn de kosten van het opruimen en recyclen van windmolens en zonnenvelden nu daarvoor nog geen businesscase is?
- Toerisme is een belangrijke economische sector in de gemeente Rheden. Het zorgt voor werkgelegenheid en het aantal voorzieningen als wandel- en fietspaden en winkels. De vrijetijdseconomie draagt bij aan een aantrekkelijke gemeente om te wonen en te bezoeken. Zo'n 2 miljoen dagjesmensen recreëren jaarlijks in ons gebied, er zijn ongeveer 100.000 overnachtingen en de bezoekerservaringen zijn positief. Ongeveer 5% van de werkgelegenheid is verbonden aan toerisme.
- Unique Selling Point is De Posbank, die met 110 meter het hoogste punt van Nederland (buiten Zuid-Limburg) is. Vanaf de flanken en toppen van de Veluwezoom heb je prachtige panorama's over IJssel, Achterhoek en Veluwe. De opgave voor de gemeente om de kwaliteit van het gebied te versterken staat in schril contrast met de plannen voor grootschalige opwek.³⁷

Wetgeving

Aspecten betreffende gezondheid en welzijn, milieu en landschap zorgen voor veel weerstand tegen windmolens. Er is weinig draagvlak voor windmolens, wat al heeft geresulteerd in een scheve verhouding tussen zon en wind in de RES'sen. Ook wettelijk gezien zijn er nog vraagtekens over de wetgeving en vergunningen voor windmolens in Nederland n.a.v. uitspraken van het Europees Hof:^{38 39} Een rechtszaak⁴⁰ om duidelijkheid te krijgen of de uitspraken van het Europees Hof ook van toepassing zijn in Nederland krijgt zeer waarschijnlijk een vervolg en kan grote gevolgen hebben voor de bouw van windmolens.

Klimaatalarm

Bijdragen aan het verbeteren van het klimaat en milieu is belangrijk en noodzakelijk. Belangrijk is dan wel dat met de financiële middelen de juiste maatregelen worden genomen die de CO₂-uitstoot verlagen en de aarde afkoelt en overall goed zijn voor moeder aarde.

Klimaatalarmisme is onnodig en schadelijk. Het is schadelijk omdat het ons nu direct dwingt tot overhaaste stappen en onsamenhangende maatregelen.⁴¹

³⁶ <https://www.duurzaambedrijfsleven.nl/energie/31063/energie-zonnepanelen>

³⁷ https://www.rheden.nl/Toerisme_en_recreatie/Masterplan_Toerisme

³⁸ ECLI:EU:C:2016:816, uitspraak 27-10-2016, ook wel genoemd "de zaak d' Oultremont":

<https://www.commissiener.nl/jurisprudentie/C-290.15>

³⁹ ECLI:EU:C:2020:503, uitspraak 25-6-2020: <https://www.commissiener.nl/jurisprudentie/C+24.19>

⁴⁰ <https://www.rtvdrenthe.nl/nieuws/164246/Geen-bouwstop-voor-windpark-Veenkolonien>

⁴¹ <https://nos.nl/artikel/2337270-urgenda-activist-minnesma-stop-subsidie-biomassa.html> als voorbeeld



Klimaatalarmisme is slecht voor het mentale welbevinden van veel mensen.^{42 43}

De feiten vertellen dat er geen reden is voor klimaatalarmisme. Vooraanstaand milieuactivist Michael Shellenberger⁴⁴ heeft afgelopen zomer excuses gemaakt voor dit -ook door hem- beleden alarmisme.⁴⁵ In het artikel "Why everything they say about climate change is wrong"⁴⁶ schrijft hij waarom er geen reden voor is: "First, no credible scientific body has ever said climate change threatens the collapse of civilization much less the extinction of the human species. "Our children are going to die in the next 10 to 20 years.' What's the scientific basis for these claims?" BBC's Andrew Neil asked a visibly uncomfortable XR spokesperson last month".

Shellenberger somt de feiten op:

- Doden door natuurlijke rampen nam de laatste honderd jaar af met 90%:
- Zeespiegelstijging: Het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) verwacht een stijging van 60 centimeter in 2100.
- Mislukte oogsten, hongersnood: We produceren nu voedsel voor 10 miljard mensen. De Food and Agriculture Organization (FAO) verwacht een groei van de voedselproductie van 30% in 2050 en deze groeipercentages hangen veel meer af van de vraag of arme landen toegang krijgen tot tractoren, irrigatie en kunstmest dan van klimaatverandering.

Dit alles helpt verklaren waarom het IPCC verwacht dat klimaatverandering een bescheiden impact zal hebben op de economische groei. Volgens het IPCC zal tegen 2100 de wereldeconomie 300-500% groter zijn dan nu. Zowel het IPCC als de Nobelprijswinnaar Yale-econoom William Nordhaus voorspellen dat een opwarming van 2,5°C en 4°C het bruto binnenlands product (bbp) in diezelfde periode met respectievelijk 2% en 5% zou verminderen.

Shellenberger schreef een er een boek over⁴⁷ en ook op Twitter plaatste hij hier recent tweets⁴⁸ over klimaatalarmisme. Wat belangrijk is, is dat de klimaatverandering vooral impact heeft op de natuur en biodiversiteit. En de ironie wil, dat juist natuur en biodiversiteit zwaar te lijden hebben onder zonnevelden en windmolens.

Ook Bjorn Lomborg⁴⁹ heeft hier een boek aan gewijd: False Alarm. How Climate Change Panic Costs Us Trillions, Hurts the Poor, and Fails to Fix the Planet.⁵⁰ Hij vindt dit klimaatalarm vals alarm en immoreel.

⁴² <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2313399-ecorexia-en-klimaatdepressie-modewoorden-of-serieus-ziektebeeld.html>

⁴³ <https://www.hetkanwel.nl/2019/04/04/deze-vrouwen-willen-geen-kinderen-vanwege-het-klimaat/>

⁴⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/Michael_Shellenberger

⁴⁵ <https://environmentalprogress.org/big-news/2020/6/29/on-behalf-of-environmentalists-i-apologize-for-the-climate-scare>

⁴⁶ <https://www.forbes.com/sites/michaelshellenberger/2019/11/25/why-everything-they-say-about-climate-change-is-wrong/?sh=14463bb012d6>

⁴⁷ [About the Book — Environmental Progress](#)

⁴⁸ Een Twitterdraad: <https://threadreaderapp.com/thread/1333232992135774208.html>

⁴⁹ https://en.wikipedia.org/wiki/Bj%C3%B8rn_Lomborg

⁵⁰ [False Alarm by Bjorn Lomborg | Basic Books](#)



Alternatieven

Het is niet reëel om de huidige weg van de energietransitie te vervolgen. De impact op het landgebruik en landschap zou enorm zijn, en het zal waarschijnlijk onmogelijk blijken om voldoende duurzame energie op te wekken. Ook problemen als de Dunkelflaute⁵¹ (windstille duisternis) blijven liggen. Andere ruimtelijke belangen, zoals het oplossen van de woningnood en het versterken van natuurgebieden zouden bovendien sterk onder druk komen te staan⁵².

Het is niet aan Rheden Rationeel om alternatieven aan te dragen. Wij vinden dat het Klimaatakkoord terug moet naar de tekentafel. We hebben hier wel ideeën over.

Kernenergie

Tot nu toe is kernenergie in Nederland bewust en onterecht⁵³ buiten beschouwing gebleven. Toch wordt telkens duidelijker dat kernenergie een belangrijk onderdeel is van de transitie, omdat het CO₂-neutraal is, nauwelijks ruimte inneemt, de nieuwe generatie reactoren veiliger zijn dan andere energiebronnen en het de enige realistische oplossing lijkt om de klimaatdoelen in 2050 te halen.⁵⁴

Geld, tijd en afval⁵⁵ zijn hierbij vaak argumenten om tegen te zijn. Zorgdragen voor een level playing field maakt het mogelijk in te zetten op kernenergie.

Wat tijd betreft, de komende jaren zal de fabricage en aanleg van windmolens en zonnevelden gepaard gaan met een flink verhoogde CO₂-productie (rekenkundig misschien niet allemaal in Nederland) en inzetten op kernenergie (en minder op zon en wind) geeft ons die extra tijd. De toekomst van kernenergie zit wellicht in de Small Nuclear Reactors (SMRs), kleinere reactoren die uitgerust zijn met 'passieve veiligheid' (ze vallen vanzelf stil als er iets fout loopt, zonder dat je hoeft in te grijpen). Bijkomend grote voordeel is dat je ze relatief snel en in serie kan bouwen.⁵⁶

Over kernenergie kan alleen op nationaal niveau besloten worden, maar vanuit de lokale en provinciale overheid en politieke partijen kan hierop aangestuurd worden om te komen tot een verstandiger energiebeleid i.p.v. het huidige door Den Haag opgelegde klimaatbeleid. Op de kennisconferentie Kernenergie & Thorium voor de gezamenlijke Provinciale Staten werd hier recent aandacht aan besteed.⁵⁷ Onderstaand plaatje komt uit deze presentatie:

⁵¹ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Dunkelflaute>

⁵² <https://denkwerk.online/media/1063/denkwerk-klein-land-grote-keuzes-januari-2020.pdf>

⁵³ <https://maartenboudry.be/2019/03/de-dogmas-van-greenpeace-over.html>

⁵⁴ <https://environmentalprogress.org/the-complete-case-for-nuclear>

⁵⁵ <https://decorrespondent.nl/10694/kernenergie-is-wel-een-goed-alternatief-voor-fossiel-nu-het-probleem-van-radioactief-afval-is-opgelost/913094164708-d2243d11?fbclid=IwAR1yCrG2IsdZFS9K5-r8CX3uKUVipDvizlP4OcwYzLjHOZYfKCqRL3HBuOc>

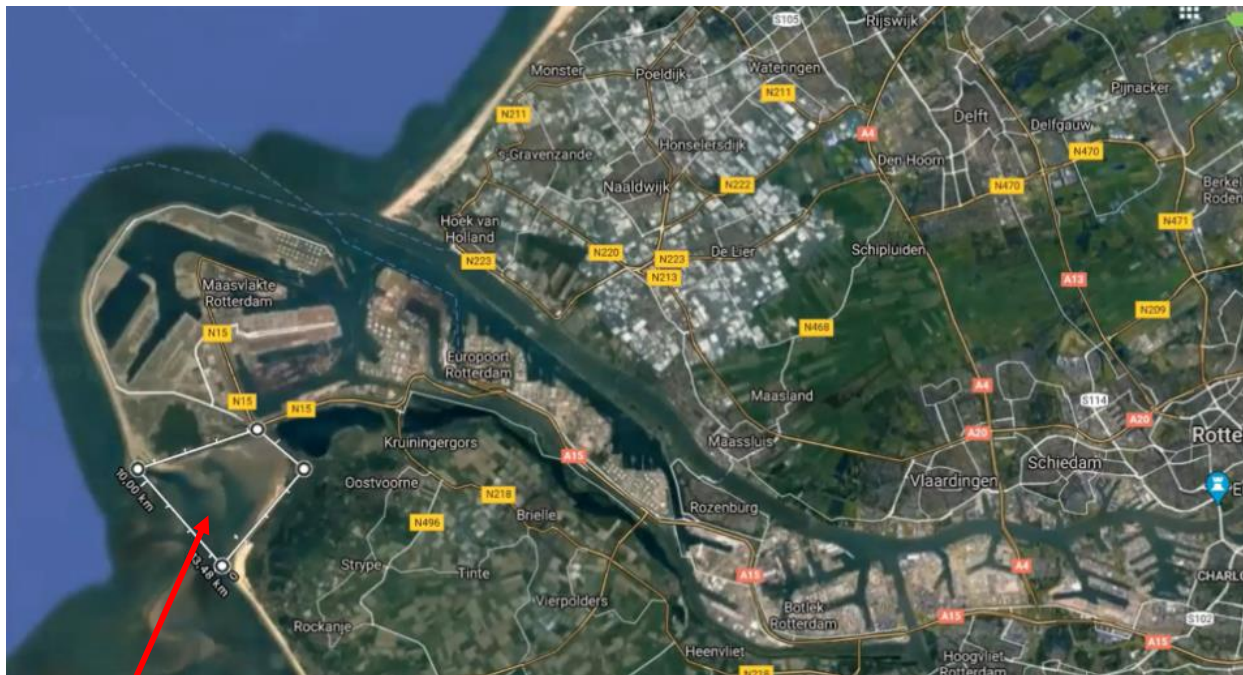
⁵⁶ <https://www.knack.be/nieuws/belgie/vroegtijdig-kerncentrales-sluiten-voor-het-klimaat-het-toppunt-van-belgisch-surrealisme/article-opinion-1665255.html>

⁵⁷ https://www.youtube.com/watch?v=8ebonuAzous&feature=emb_logo



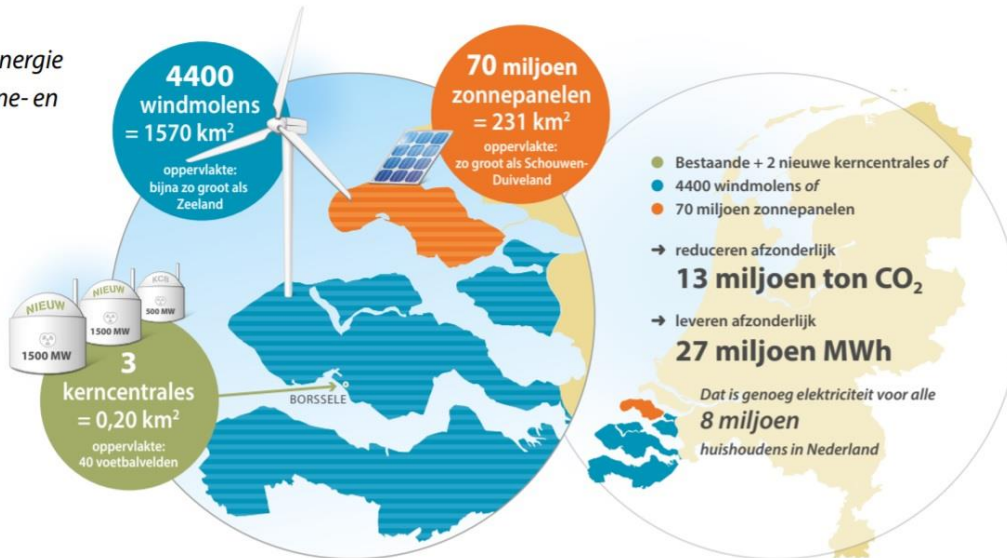
Rheden Rationeel Factsheet

Windmolens en zonnenvelden, de feiten over de gevolgen



Zo ziet Nederland eruit in 2050 met het ruimtebeslag bij energie uit kerncentrales: 10 km² = 100 kerncentrales van 1 GW en dan zonder windmolens en zonnenvelden (het wit omliggende deel wat wordt aangewezen met de rode pijl).

*Ruimtebeslag kernenergie
vergeleken met zonne- en
windenergie*



Tijdens de hoorzitting Kernenergie d.d. 2 december 2020 bleek uit het betoog van EPZ, dat we met kernenergie met 0,2 km² ruimtebeslag 25% van onze huidige stroomverbruik kunnen opwekken.⁵⁸

⁵⁸ Download het rapport Position paper EPZ via [Detail 2020D48739](#) | [Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)



Vastleggen CO2

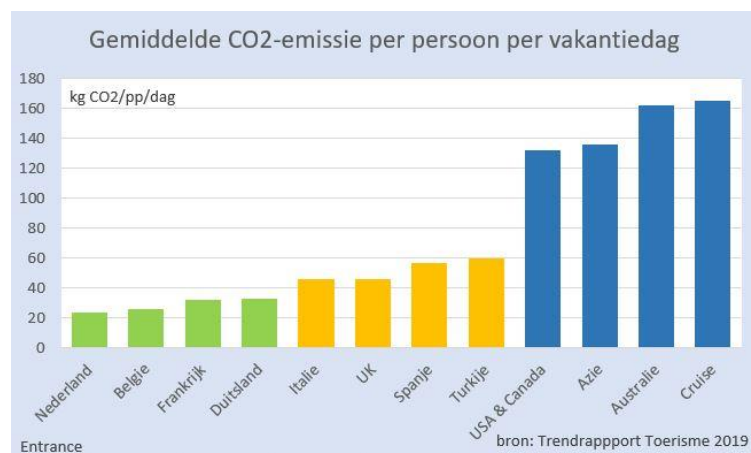
- Loofbos legt jaarlijks 11 ton CO2 (1 ton C = 3,67 ton CO2) per hectare vast. Ruige graslanden ca. 9,5 ton per ha. "De bruto bijgroei voor bos in Nederland wordt geschat op gemiddeld 3,6 ton C per ha per jaar. Hou je rekening met sterfte, dan wordt er jaarlijks netto gemiddeld ca 3 ton C per ha bos vastgelegd".⁵⁹ Als we -een deel van- de zoekgebieden zouden omvormen in (voedsel?) bossen of ruige graslanden, al naar gelang de specifieke eigenschappen per zoekgebied, dan wordt gemiddeld 10 ton CO2 per hectare per jaar vastgelegd. Daarnaast verbetert de biodiversiteit en de opslagcapaciteit voor water. Omgekeerd zorgt het omzetten van grasland in zonneweiden ervoor dat de in de bodem opgeslagen koolstof als CO2 in de atmosfeer komt doordat het gras en het bodemleven afsterft. Ter vergelijking: bij de omzetting van grasland naar akkerland stoot de bodem ca. 3,5-7 ton CO2 per ha per jaar uit.⁶⁰
- In plaats van het inzetten op ingrijpende maatregelen, zoals grootschalige opwek van zon en wind, kunnen moderne kolencentrales voor de komende tien jaar nu al eenvoudig de CO2 opvangen en opslaan in de grond.⁶¹

Isolatie

Een realistische aanpak bij het isoleren van gebouwen, waarbij goed wordt gekeken naar de CO2-opbrengt per geïnvesteerde Euro.

Consuminderen

Hieronder een inzichtelijke grafiek:



"Vakantie op de Veluwe. Geen twee weken 'all-inclusive' met z'n vieren naar het zonnige Turkije. Het scheelt ruim 2000 kg CO2. Daar kunt u uw woning bijna een jaar lang mee verwarmen."⁶²

⁵⁹ <https://www.groenkennisnet.nl/nl/groenkennisnet/show/Koolstofvastlegging-in-de-natuur.htm>

⁶⁰ https://www.ilvo.vlaanderen.be/Portals/68/documents/Mediatheek/Mededelingen/231_Koolstofopbouw_onderr_grasland.pdf

⁶¹ <https://www.ad.nl/wonen/hoogleraar-kraakt-klimaatbeleid-stoppen-met-gas-zorgt-juist-voor-meer-co2~ae3edac7/>

⁶² Martien Visser op Twitter: "Vakantie op de Veluwe. Geen twee weken 'all-inclusive' met z'n vieren naar het zonnige Turkije. Het scheelt ruim 2000 kg CO2. Daar kunt u uw woning een jaar lang mee verwarmen. #grafiekvandedag <https://t.co/aDHDFoF3oR>" / Twitter



Rheden Rationeel



Bovenstaande impressie van het landbouwgebied in Nederland in 2050 maakt duidelijk dat energie uit windmolens en zonnevelden op groene waterstof voor een onleefbaar land zorgen en daarmee onhaalbaar is. Er is nog maar weinig onderzoek gedaan naar de gevolgen ervan voor natuur, landschap en biodiversiteit, waardoor grootschalige opwek een rampzalig experiment lijkt te worden met de aarde.

Wij zijn ervan overtuigd dat het huidige Klimaatakkoord slecht is voor ons land, maar ook elders grote negatieve gevolgen veroorzaakt waar wij verantwoordelijk voor zijn én dat dus het tegenovergestelde effect^{63 64 65} bereikt wordt tegen enorm hoge publieke kosten.

Bewoners krijgen ronkende voorlichting van overheden en stakeholders over groene energie van windmolens en zonnevelden waarmee de aarde wordt gered voor onze kinderen en kleinkinderen en dat is misleidende informatie. Bewoners hebben recht op de feiten en moeten hierover eerlijke voorlichting krijgen. Daarnaast vragen we van u een volksvertegenwoordiging op basis van de feiten bij de besluitvorming over de energietransitie en niet op basis van een dichtgetimmerd, maar slecht doordacht Klimaatakkoord⁶⁶ van de landelijke overheid wat u aan uw bewoners zou moeten verkopen.

⁶³ <https://www.vn.nl/biodiversiteit-energietransitie/>
<https://blendle.com/i/vrij-nederland/hoe-de-energietransitie-ten-koste-gaat-van-de-biodiversiteit-en-wat-we-daaraan-kunnen-doen/bnl-vn-20200121-456737>

⁶⁴ <https://www.nature.com/articles/d41586-020-02991-1#:~:text=26%20October%202020-,Europe's%20Green%20Deal%20offshores%20environmental%20damage%20to%20other%20nations,Union%20and%20destroys%20tropical%20forests>

⁶⁵ <https://www.vork.org/nieuws/green-deal-niet-zo-groen-voor-de-planeet/>

⁶⁶ [position paper tcu - pieter omtzigt d.d. 9 november 2020.pdf \(tweedekamer.nl\)](#)



Rheden Rationeel Factsheet

Windmolens en zonnenvelden, de feiten over de gevolgen

Rheden Rationeel is voor het volledig herzien van het Klimaatakkoord.

Voor meer informatie verwijzen we u naar de artikelen met links naar bronnen, audio- en videofragmenten op [onze website](#).

Wilt u iets aan ons kwijt? Heeft u opmerkingen, vragen? Dat kan door contact met ons op te nemen via rhedenrationeel@outlook.com.

23 december 2020

Wat niet wil dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet.

Afgelopen periode zijn er online gesprekken geweest tussen de gemeente Rheden en bewoners t.a.v. de RES Arnhem Nijmegen. De onderwerpen waren Ruimte en Participatie. De burgers konden hun vragen stellen en hun zorgen uiten.

Een eerste evaluatie vond plaats. De opkomst was volgens de gemeente goed en het gesprek constructief. Wethouder Klomberg geeft aan dat de volgende onderwerpen heel erg leven bij de burgers. Deze worden door hem omschreven als:

- Gezondheidsrisico's en geluidsoverlast door windmolens. De wethouder zegt het mee te nemen.
Als dat werkelijk zo is komen er geen windmolens binnen de afstand van 1500m van de bewoning.
- Communicatie naar de burgers.
Gaaf verbeteren en de internetsites worden opgetuigd.
- De natuur en het landschap zijn voor de bewoners van de gemeente Rheden erg belangrijk. De windmolens met een tiphoogte van 250m worden volgens de stedenbouwkundige in de natuur ingepast.
Dat lukt zelfs Hans Klok niet ben ik bang.
- En last but not least het vertrouwen van de burgers.
Ik denk dat het nog niet zo mee zal vallen dat terug te winnen.

Dat het vertrouwen in de landelijke politiek een deuk opgelopen heeft is niet zo vreemd na het falen in de dossiers Chroom-6 bij defensie, de gaswinning in Noord Nederland en nu actueel de kinderopvangtoeslag affaire enz..

In alle gevallen werden de burgers niet serieus genomen en willens en wetens onjuist voorgelicht. Dit door de overheid die dienstverlenend zou moeten zijn aan de burgers. Er waren hogere machten die dit stuurden. Er moet ook gezegd worden dat er veel goed gaat en er plekken in de wereld zijn waar het slechter toeven is dan in Nederland, maar toch maak ik me zorgen over het dossier energietransitie.

Windmolens zijn de heilige graal en de gezondheidsrisico's vallen mee. Dat krijgen we te horen. We weten ondertussen echter beter.

Denemarken en Duitsland zijn voorlopers en hebben ondertussen ervaring opgedaan. Daar zouden "laatbloeiers" zoals Nederland hun voordeel mee kunnen doen. Ook is er ondersteuning door b.v. Europese regels. Dan hoeven wij eerder gemaakte fouten niet te maken.

Het laatste wat je als overheid zou willen is dat de burgers de dupe/ziek worden van je plannen. Echter, net zoals in eerder genoemde dossiers lijken alle signalen genegeerd te worden. Alarmerende onderzoeksresultaten en protesten worden terzijde geschoven.

De afstand tot bewoning moet volgens de ervaringsdeskundigen, wetenschappers en artsen minimaal 10x de masthoogte zijn. Dat zou bij deze grote masten zomaar 1500m kunnen zijn. Weinig mogelijkheden in de gemeente Rheden dus.

In Nederland hanteren we geluidsnormen i.p.v. afstandsnormen. Bij grote molens waarvan de wiken in hogere koudere luchtlagen komen, is de overlast groter. Dat zou dus moeten resulteren in grotere afstand tot de bewoning. Nu is dat in sommige gevallen 300 tot 400 meter. Alle signalen

wijzen erop dat de gehanteerde normen onjuist en de gezondheidsschade voor bewoners groot zijn.
Willen onze Rhedense raadsleden tegen beter weten in, de plannen goedkeuren?

Advies aan hen: Wat niet wil dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet.



23 december 2020

Echt doen hoor!

Door de Corona zijn de bewegingsmogelijkheden erg beperkt. De lontjes worden korter en het gaat er op de korte termijn echt niet leuker op worden. Ook kan kerstmis niet met familie en vrienden doorgebracht worden. In heel Europa een strenge Lock down. Het romantische reisje naar Parijs kan ook niet doorgaan. Je had ook zo graag de Eiffeltoren nog een keer gezien. Dat mooie grote stalen bouwwerk en dan die hoogte. Toch zo'n 300m hoog.

Er is echter een geluk bij een ongeluk. Om een indruk van de hoogte te krijgen kun je tegenwoordig naar Angerlo. In windpark de Bijvanck staan er nu windmolens met een hoogte van 175m. Maar liefst 4 stuks. Er zal wel gezegd zijn dat ze in de omgeving ingepast zouden worden. Net zoals in de rest van Nederland zijn ze geplaatst onder groot protest en net zoals in de rest van Nederland zonder resultaat. Ik ben er langs gereden. Misschien valt het mee en maak ik me druk om niets.

Beangstigend de impact van die dingen op het open gebied en met name op de bewoning daar. Dat gaat in Spankeren, bij Dieren Noord Oost en Laag Soeren ook gebeuren. Sterker nog, een nog grotere impact! Die worden 240m hoog en kunnen volgens de laatste berichten **zonder problemen** geplaatst worden. Dit is vastgesteld in een onderzoek van Abe Veenstra. Werkelijk onbegrijpelijk. De zichtlijnen die zo van belang zijn voor de Rhedense landgoederen zijn niet belangrijk voor de landgoederen De Bockhort in Spankeren en De Gelderse Toren. Het fantastische uitzicht van bewoners ook niet. Dat de zichtlijnen van Middachten al verpest zijn door Angerlo en die bij de vuilverbranding is men vergeten. Ook op de Veluwe is de natuur belangrijker dan de natte, nieuwe natuur van het Soerense Broek. De beschermde Wespandief in het buitengebied van Spankeren telt niet meer mee en de bewoners al helemaal niet. Abe Veenstra, ik heb geen vertrouwen in je onderzoek. Sorry.

Toen ik er 23 December in Angerlo was zat het hele grasland vol met ganzen. Tientallen en echt niet gefotoshopt!!!! Dat zijn dezelfde vogels als in Spankeren. Die tellen ook niet mee!!



Bewoners van Spankeren, Dieren Noord Oost en Laag Soeren ga op een regenachtige kerstdag eens in Angerlo kijken. Als u dat doet dan bent u meteen van de partij om bezwaar te maken. Dan ziet u de impact op uw leefomgeving.

Advies: Raadsleden van de gemeente Rheden. Ik doe een oproep. Ga eens kijken en vorm uw eigen mening. Fiets dan nog een keer naar de Broekdijk. Dit heeft u eerder gedaan. Ik weet zeker dat u gaat zeggen: Ik wil niet meegewerkt hebben aan die waanzin van windmolens in Spankeren.

Echt doen hoor!

Aan B&W en aan de raadsleden van de Gemeente Rheden

Spankeren, 6 december 2020

Geachte dames en heren,

Als bewoners van Broekdijk 3 in Spankeren willen wij met deze brief nogmaals onze grote zorgen uitspreken over uw plannen inzake de grootschalige energieopwekking in onze gemeente, en in ons geval specifiek in de zone aan de Broekdijk in Spankeren.

De plannen van Pure energie tot het plaatsen van windmolens in onze gemeente is door de gemeente omarmd als oplossing om te kunnen voldoen aan de eisen van de overheid om in 2040 energieneutraal te zijn. Daarbij hebben wij stellig de indruk dat de communicatie vanuit de gemeente met de inwoners (waarvoor wij als bewoners zelf steeds de initiatieven moeten nemen) geen samenspraak met de bewoners is om te komen tot ideeën en oplossingen, maar een noodzakelijke voorgeschreven procedure die bij een dergelijk belangrijk proces behoort. Het besluit is toch al genomen. Deelname aan de online bijeenkomst van 16 november gaf ons ook de indruk dat de betrokkenen vanuit de gemeente keurig "meeveerden" met onze argumenten, maar al onze argumenten naast zich neerleggen.

Specifiek kijkend naar het gebied aan de Broekdijk in Spankeren kan het toch niet zo zijn dat u een dergelijk belangrijk karaktervol landschapsgebied opoffert met ongelooflijk hoge windmolens. Er is al zo veel gedaan om dit gebied te ontwikkelen tot een voor de natuur, en daarmee ook voor de bewoners en toeristen belangrijk gebied.

In uw Masterplan toerisme is, zo lezen wij op de site van de gemeente, aandacht voor spreiding van bezoekers. Omdat het op bepaalde plekken te druk is, wil de gemeente verbindingen versterken tussen natuurgebied, landgoederen, dorpen en IJssel. En laat ons gebied nu net hiervoor ideaal zijn! Dat bevuult u dan toch niet met het plaatsen van windmolens?

Wij vragen ons af of de gemeente wel degelijk onderzoek heeft gedaan naar de effecten van dit plan, maar ook naar de overige opties. Een voorbeeld is dat wij van mening zijn dat de afstand tot de aanwezige woningen te gering is, waarbij de gemeente steeds verwijst naar de landelijke regelgeving. Maar die is niet afgestemd op molens van 240 meter hoogte. Nog deze week lasen wij in het Parool dat door audioloog Jan de Laat van ziekenhuis LUMC in Leiden de vuistregel is aangegeven dat de afstand tot woningen minstens tien keer de ashoogte moet zijn. Er zijn in de (medische) literatuur veel onderzoeken naar de schade aan leefbaarheid en gezondheidsklachten door geluidsoverlast, slagschaduw en etc. Is hier wel onderzoek naar gedaan? U dient die effecten te onderzoeken en degelijk te rapporteren.

Uit de online bijeenkomst van 16 november is erg duidelijk geworden dat er totaal geen draagvlak is voor uw plannen. Dan kunt u deze toch niet doordrukken. Van een democratisch proces lijkt geen sprake. Het ontbreken van draagvlak geldt trouwens in onze hele land. Hoeveel plannen zijn er al niet gesneuveld? Dit is niet de wijze om het doel te behalen. En daarbij, heeft de Rijksbouwmeester niet onlangs aangegeven dat dit alles leidt tot een verrommeling van ons land. Laten we dat ook in ogenschouw nemen.

Dit alles betekent zeker niet dat wij als bewoners niet willen meedenken aan oplossingen om in 2040 CO2 neutraal te zijn. Op uw gemeentesite lezen wij over een nieuwe Regeling toekomst bestendig wonen. Dat zijn belangrijke initiatieven die de burgers betrekken bij verduurzaming en energiebesparing. Daarmee worden bewoners betrokken bij het doel. Dat is participatie! Wij hopen u hiermee overtuigd te hebben van onze bezorgdheid. Wij wonen op een fantastische plek in de natuur en hopen daarvan te mogen blijven genieten.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature line]

[Redacted signature line]

[Redacted signature line]



Aan het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Rheden.
Postbus 9110
6994 ZJ De Steeg

Velp, 22 januari 2021

Betreft: Analyse Energie en Landschap

Geacht college,

De gemeente is primair bevoegd gezag voor het planologisch toelaten van grootschalige opwekking van energie in het landschap, met inachtneming van het Klimaatakkoord en op voet van de Regionale Energie Strategie (RES).

Wat zou er bij ons dorp Velp kunnen komen? Die vraag hebben we ons gesteld en voor de beantwoording hebben we enig onderzoek gedaan.

De noodzaak van grootschalige opwek ondersteunen wij. De stappen daar naar toe vragen echter maximale prudentie: formulering van voornemens, locatiekeuze, verankering in beleid, en de realisatie. Ook communicatie en participatie vergen serieuze aandacht.

Bijsturing en heroverweging moeten mogelijk blijven, in ieder stadium van het proces tot 2030, en daarna.

Wij volgen het debat over mogelijkheden voor grootschalige opwek in Rheden al enige tijd op afstand. Wij hebben deelgenomen aan de eerste online informatieavond en ontvangen berichten via de media, zowel lokaal als daarbuiten.

Als BKV is ons een aantal zaken niet geheel duidelijk. Daarom hebben we vragen en delen we graag met u een aantal standpunten in inzichten die voor Velp actueel en aan de orde zijn.

1. Zon-energieopwekking – aan de rand van het dorp Velp

In uw Analyse Energie & landschap (concept, november 2020) benoemt u kleine zoekgebieden voor zonnevelden naast ons dorp.

Daaronder zijn weilanden en de akker ten westen van landgoed Biljoen en weiland ten westen en zuiden van Overhagen: de omgeving van het kerngebied Biljoen. Deze gebieden worden in bovengenoemde Analyse gekwalificeerd als ‘weinig kansrijk’ voor zonnevelden. In onze optiek verdienen die gebieden echter de kwalificatie ‘niet kansrijk’. Dat lichten we hieronder toe.

De ligging biedt een landschappelijk fraai uitzicht. Het raamwerk van lanen, met combinatie van Franse en Engelse landschapsstijl van parkbos en vijvers, is uniek. Het is nagenoeg de enige locatie waar vanaf de bebouwde kom van Velp een vrij uitzicht bestaat - en wat voor uitzicht! Wij willen dit koesteren.

De eigenaar van het rijksmonument Biljoen, Gelders Landschap en Kastelen, voert momenteel een wisseling van grondgebruikers/pachters op Biljoen door. Extensivering van grondgebruik maakt daarvan deel uit. Aanleg van omheinde zonnevelden, hoe ‘groen’ de uitleg daarvan ook mag zijn, hoort daar wat ons betreft niet bij.

Ten slotte is er amper ruimte voor zonnevelden op andere delen van Biljoen, wat de Analyse ook aangeeft.

Dit lijkt ons een goed moment om de status van deze velden als zoekgebied voor zon, in de ‘Analyse Energie & Landschap’ aan te passen van ‘weinig kansrijk’ naar ‘niet kansrijk’.

Wij verzoeken u deze aanpassing van de Analyse Energie en Landschap te realiseren voordat deze definitief wordt.

De akkers aan het begin van de Ossendaalselaan en naast de Zutphensestraatweg zijn beeldbepalend voor de entree van Velp en voor het zicht op de Keienberg. Met instemming zien wij dat deze als ‘niet kansrijk’ voor zon zijn aangemerkt. Houden zo!

2. De Beemd - zon

Ook ligt een opgave voor zon-energie in het bod voor de RES op het gebied Velperwaarden (De Beemd). Het zou daarbij om enkele tientallen hectares kunnen gaan. Dit lijkt ons buiten proporties gelet op het landschap.

In 2021 gaat de realisatiefase van het Rivierklimaatpark in. Wij vrezen dat een groot zonneveld dan wel windpark (of beide) op deze locatie een onvoorstelbare aantasting van landschap en bodem met zich meebrengt, zowel bij de bouw of aanleg, als tijdens de exploitatie.

Wat zijn hierover uw gedachten? Hoe stelt de gemeente zich dat voor? Hoe gaat u dit bij de Velpse gemeenschap brengen? Heeft u hierover contact met omwonenden?

3. De Beemd - wind

Wat betreft zoeklocaties voor grootschalige energieopwekking met windmolens benoemt u het zoekgebied 'De Beemd'.

Ons is de prioriteit hiervan voor de gemeente Rheden niet duidelijk. Als onderdeel van het concept bod voor de RES is het potentieel van windmolens op het bedrijventerrein zo goed als nihil.

De naastliggende Velperwaarden zijn deels Natura2000 gebied; er worden natuurlijke omstandigheden gecreëerd voor een natuurinclusieve landbouw door eigenaar Natuurmonumenten en de pachtende boer. Ons is niet duidelijk waarom de gemeente dit betrekkelijk kleine, besloten gebiedsdeel kiest voor een bijdrage aan de regionale ambitie. Temeer daar in de gemeente een veel groter en vergelijkbaar gebied beschikbaar is, namelijk de Havikerwaard. De informatie hierover in de Analyse Energie & Landschap is naar onze mening eenzijdig ingekleurd en negeert het grote ruimtepotentieel van de Havikerwaard.

Uit onderzoek van de provinciale Omgevingsverordening blijkt dat de status 'ganzenrustgebied' niet absoluut is en kan inschikken. Daarnaast is in het laatste Actualisatieplan nr. 7 het verbodsgebied windenergie voor Velperwaarden en Biljoen opgeheven.

Wij begrijpen de schuivende positie van de Provincie onder druk van het grote openbare belang van de energietransitie. Tegelijk vragen wij ons oprecht af, hoe wijs het is om uitgerekend op deze locatie een windpark te bedenken met mogelijk 5 zeer hoge windmolens: de schaal van het landschap laat dit in onze ogen simpelweg niet toe.

Gezien de nabijheid van bedrijven op de Beemd en bewoning in de kom van ons dorp kunnen eventuele windmolens alleen op maximale afstand van bebouwing een plek vinden. Daarbij rijst de vraag naar de afweging van 'landschapsschaal en leefbaarheid' versus 'efficiëntie' (energieopwekking, zowel als kapitaalinput) van een windpark. Ook hier komt bij ons de vraag naar de al genoemde natuurdoelstelling op.

Ten slotte rijst bij ons de vraag naar het realiteitsgehalte van een wingebied voor energie in het winterbed van de IJssel. Hoe kan daar een windpark of zonneveld hoogwaterbestendig en duurzaam worden aangelegd?

Heeft Rijkswaterstaat hierover al een standpunt bepaald? Dit standpunt is van cruciaal belang.

Wij vertrouwen spoedig een reactie van u te ontvangen en kijken graag uit naar mogelijkheden voor een online gesprek en gedachtenwisseling.

Met vriendelijke groet,

Stichting Behoud Karakter Velp



Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 2 februari 2021 18:43
Aan: Dorus Klomberg
Onderwerp: Windenergie de Beemd-Velperwaarden

Geachte heer Klomberg,

Hierbij wil ik u vragen om het gebied de Beemd-Velperwaarden uit te sluiten als onderzoeksgebied voor windenergie.

Vanwege de kwetsbaarheid van de natuur lijkt het mij onverantwoord om in dit gebied windmolens te gaan plaatsen. Ook is er overlast voor de inwoners van Velp, wat niet aanvaardbaar is.

Verwachtend u voldoende geïnformeerd te hebben,

Met vriendelijke groet,
[REDACTED]

Spankeren 20/1/21

Aan de raadsleden van de gemeente Rheden,

In de media verschijnen tegenwoordig regelmatig berichten over de plaatsing van windturbines en de gevolgen daarvan. Meestal zijn het negatieve berichten die gaan over gezondheidsklachten, geluidsoverlast en gevolgen voor de natuur. Dit aangemoedigd door de torenhoge subsidies die daarna dan naar het buitenland wegvloeien.

Nu heeft u die in onze gemeente en met name in Spankeren gepland.

Ik maak me grote zorgen over de gezondheid van ons gezin omdat wij dan binnen de straal van één kilometer wonen.

Geluidsoverlast en daardoor gestoorde nachtrust, lichten die knipperen enz. met aantoonbaar financiële schade, lichamelijke en psychische klachten tot gevolg.

Dat is niet iets om zomaar aan voorbij te gaan. Buiten het feit dat ze in Spankeren bij een natuurgebied komen waar echt geen windmolens thuis horen.

Hoe kan het dat u daar zomaar aan voorbij gaat?

Ik maak me zorgen om mijn gezin. Niet alleen wij, de inwoners van Spankeren zullen er last van krijgen maar ook diegene die in Dieren Noord-Oost en Laag-Soeren wonen. We zullen helaas in actie moeten komen om het tot de gemeente door te laten dringen.

Het minste wat ik kan doen is mijn zorgen kenbaar maken aan de gemeente, niks doen is geen optie.

Misschien heb ik u door middel van deze brief toch nog aan het nadenken gezet.

Wat zouden jullie er van vinden als u hier zou wonen?

Ik vraag u uw plannen te herzien en geen windmolens te plaatsen.



Spankeren.

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van [REDACTED]

Verzonden: maandag 25 januari 2021 18:39

Aan: Griffie <griffie@rheden.nl>

Onderwerp: Windmolens

Beste medewerker,

Bij deze maak ik bezwaar tegen het plaatsen van windmolens in Soerense Broek.

-In een waardevol natuurgebied!

-Veel te dicht bij woonwijk, en überhaupt woningen!

Beiden Beiden ontoelaatbaar.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van [REDACTED]

Verzonden: maandag 1 februari 2021 12:52

Aan: Griffie <griffie@rheden.nl>

Onderwerp: [MOGELIJK SPAM] Windmolens Broekdijk Spankeren

t.a.v. Burgermeester/Wethouders/Raadsleden,

Bij ons in de buurt heb ik gelezen en gehoord dat men windmolens wil plaatsen. De plek die daarop is aangewezen ligt in Natura 2000 en ook nog eens tegen een kwetsbaar natuurgebied. Tevens heb ik gehoor dat dit in mei 2021 wil laten realiseren. Hier heb ik toch alle twijfels over of dit juist is. In een natuurgebied zulke windmolens plaatsen is vragen om problemen. Vooral problemen in het kwetsbare natuurgebied waar de Broekdijk langsloopt. Door de wrijving van de lucht zullen veel vogels de dood vinden in dit gedeelte van Spankeren.

Als Gemeente zal je je ook af kunnen vragen waarom je dit wil? Natuurgebieden zijn al schaars in Nederland, de Gemeente Rheden moet door de drukte ieder weekend de toegang tot de Posbank al op slot gooien door teveel toeristen. Denk je dat de toeristen onder een windmolen gaan doorfietsen? Een beetje boerenverstand zegt denk ik al genoeg.

Eens ben ik het niet met dit idee, de strijd die nu los gaat barsten of is gebarsten is zonde van alle energie van iedereen. Het is zonde dat de burger hierin niet word meegenomen.

Ten slotte heb ik 2 vragen:

1. Wie is de projectontwikkelaar van de windmolens?
2. Wie is de eigenaar van de windmolens?

Ik wens u wijsheid toe tot een goed besluit voor de burgers.

Van: Verzonden: dinsdag 2 februari 2021 20:30
Aan: Energiek <energiek@rheden.nl>
Onderwerp: Reactie op uw oproep van 28-01-2021

Verstuurd vanaf mijn iPad

Begin doorgestuurd bericht:

>

>> Geachte heer, mevrouw,

>

>> Naar aanleiding van uw bericht van 28 januari jl. wil ik met deze mail, zoals velen met mij, ernstig bezwaar maken tegen het voornemen van de Gemeente Rheden om windmolens te plaatsen in het gebied ten zuiden van de Broekdijk in Spankeren.

>>

>> Ik woon in dit unieke gebied. Er is hier in de afgelopen jaren veel natuurgebied ontwikkeld, waarvan bewoners, wandelaars, fietsers en anderen enorm van genieten. Een gebied met een hoge recreatiewaarde. Maar de gemeente Rheden beschouwd dit gebied, ver weg van De Steeg en Velp, als een plek waar zonder problemen molens geplaatst kunnen worden. Mooi in een uithoek!

>>

>> Maar u beseft zeker niet, hoe waardevol het kwetsbare gebied is. De verbinding tussen IJssel en Veluwezoom/Laag Soeren met een prachtig door Natuurmonumenten ontwikkeld gebied en een landbouw/weilandengebied met een hoge cultuurhistorische waarde, is gezien de reacties in de door de bewonerscommissie uitgezette petitie, voor alle mensen die daarop hebben gereageerd, van enorm belang. U benadrukt in diverse stukken zelf het belang van dit gebied.

>>

>> Een ontzettende misser van de gemeente om dit zonder pardon op te offeren.

>> Dit beleid leidt absoluut tot vermindering van gebruik en genieten van dit open gebied door verlies van rust, ruimte en natuurbeleving.

>> Tevens zal voor de omwonenden en de bewoners van Dieren en Spankeren het woongenot in belangrijke mate teniet worden gedaan. De leefbaarheid vermindert door slagschaduwen, constant laag frequent geluid en knipperende lichten. Invloed op gezondheid, maar ook voor de dieren die in dit gebied leven door geluid en trillingen. Vogels verdwijnen, maar ook bijvoorbeeld de in dit gebied levende reptielen vluchten voor dit geluid.

>> Wat is dan nog het bestaansrecht van het steeds mooier wordende Soerense Broek.

>>

>> U verpatst het gebied aan energiemaatschappijen, aan partijen die met een systeem van subsidies de schijn ophouden. En het is allang bekend, dat de opbrengst van de molens veel geringer is dan wordt voorgespiegeld.

>>

>> De Gemeente Rheden probeert door zo weinig mogelijk ruchtbaarheid en informatieverstrekking de bewoners niet te laten kennen in wat er speelt. Dan kan de beslissing er zo snel mogelijk worden doorgeduwd. Maar zo zien wij dit als omwonenden toch niet. Wij betrekken de bewoners er wel bij. En zie, er is geen draagvlak, maar alleen afkeuring. U informeert niet, u dwingt. En dit wekt enorme weerstand op.

>>

>> Ik roep u op te stoppen met dit plan. Wees wijzer en zorg voor een gemeente die terecht trots mag zijn op hetgeen genoemd in de het juryrapport van de BNG Bank Erfgoedprijs 2019.

>

>> Er zijn genoeg manieren om energiebesparing te realiseren. En uw burgers doen graag mee, als u zorgt voor een prettige woonomgeving en woongenot.

>

> Met vriendelijke groet,

>



Van [REDACTED]
Verzonden: zaterdag 6 februari 2021 16:16
Aan: Dorus Klomberg
Onderwerp: Windenergie

Geachte heer Klomberg,

Hierbij wil ik u vriendelijk, doch dringend, vragen om het gebied de Beemd-Velperwaarden uit te sluiten als onderzoeksgebied voor windenergie. Vanwege de kwetsbaarheid van de natuur lijkt het mij onverantwoord om in dit gebied windmolens te gaan plaatsen. Ook ontstaat er onaanvaardbare overlast voor de inwoners van Velp.

Verwachtend u voldoende geïnformeerd te hebben,

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van [REDACTED]

Verzonden: maandag 8 februari 2021 13:39

Aan: Energiek <energiek@rheden.nl>

Onderwerp: bezwaar tegen voornemen windmolen(s) Soerens Broek te Spankeren en hele gemeente Rheden.

Geachte heren/dames,

Wat zijn wij geschrokken van het voornemen van de gemeente Rheden om windmolens te willen plaatsen in het prachtige Soerense Broek te Spankeren. Zo wie zo horen windmolens niet thuis in onze groene gemeente Rheden. Een zonnepark kan er nog net mee door. Deze geven geen geluidsoverlast of slagschaduw. Al blijft het zonde van de mooie groene weilanden. Al het leven verdwijnt op deze percelen. Liever meer daken bedekken met zonnepanelen of inzetten op waterstof/watermolens.

WIJ MAKEN ERNSTIG BEZWAAR TEGEN UW VOORNEMEN windmolen(s) te willen gaan plaatsen in het Soerense Broek en op andere plaatsen in de gemeente Rheden.

*Een pretentieus rapport mochten wij inzien in concept SEO. Moeilijke hoogdravende zinnen/woorden die slecht nieuws mooi praten.

*De bouwlocatie voor de windmolens zijn niet opgenomen in de RES. Neem hiervan nota raad van de gemeente Rheden !

*Te dicht op bebouwing. De windmolens geven hinderlijke geluidsoverlast en slagschaduw. Handteer dezelfde normen als Duitsland waar reeds meerdere molens staan en men door scha en schande wijs is geworden. Afstand bebouwing 10x de hoogte van de te bouwen windmolen.

In onze dichtbevolkte groene gemeente is er geen plaats voor windmolens, zeker niet zo dicht op Dieren Noord-Oost. U dient voor burgers te zorgen !!

*Vernieling/ontsiering/verstoring van een recent aangelegd natuurterrein door Natuurmonumenten aan de Broeksdijk te Spankeren.

*Te weinig opbrengst ten aanzien van kosten en overlast. Bovendien windschaduw door het Veluwe Massief waardoor opbrengst marginaal wordt. Daarom niet opgenomen in RES bouwlocaties.

*Er goede alternatieven zijn. Zonne-energie, waterstof en watermolens.

*Regeren is vooruitzien gemeenteraad !!!! Na vijftien jaar zijn de molens afgeschreven. De eigenaren (vaak buitenlandse) hebben dan miljoenen euro's aan Nederlandse subsidie in hun zak gestoken en wij zitten met opruimkosten. Waar laten wij dit afval. Het is niet recyclebaar..... net als het asbest op 1 grote hoop ??? .Wij als burger willen geen cent ontvangen als zoethoudertje door deze horizonvervuilers. Deze klimaatmaatregelen laten als erfenis voor onze kinderen 1 grote puinhoop achter !

*De omgevingsvergunningswet is er gelukkig nog niet door. Anders was het probleem nog veel groter door de grote invloed van energiebedrijven met hun onuitputtelijke geldbron om dure rapporten te laten schrijven en direct omwonenden om te kopen om akkoord te gaan met de plannen zodat de Raad van .State de plannen niet anders kan dan goedkeuren.

*Wat zijn wij blij met de kiekendief. Deze vogel zorgt even voor een gezond verstand pauze. U heeft de tijd om tot inkeer te komen en te beseffen dat het plan om windmolens te plaatsen een hele domme is. Verspil aan deze plannen (rapporten) geen gemeentegeld dat hard elders nodig is in deze crisistijd!!

Wij wensen u veel wijsheid, en de volgende gemeenteraadsverkiezing stemmen wij in ieder geval op Magda Rook !!! Dit naar aanleiding van haar ingezonden brief in de laatste Regiobode.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
en
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Van: [redacted] <[redacted]> [redacted]

Verzonden: zaterdag 13 februari 2021 12:28

Aan: Energiek <energiek@rheden.nl>

Onderwerp: FW: een vraagje/grootschalige energieopwek..

Goedendag,

Hierbij wil ik een visie geven op de visie van de gemeente op grootschalige energieopwek. Zoals bij diverse gelegenheden al eerder gebleken staat voor de gemeente (wethouder Klomberg) opwek d.m.v. windenergie voorop en redelijk vast.

Argumenten als natuur/landschapsbelang worden achteloos terzijde geschoven.

Zelfs is men niet bereid aandacht te geven aan geluiden van veel kanten m.b.t. gezondheidsschade voor omwonenden.

In het afgelopen jaar is overleg vrijwel onmogelijk gebleken.

Eenzijds vanwege corona, anderzijds door de halsstarrige houding van de wethouder.

Als U terugkijkt zult U met mij zien dat zijn standpunt niets afwijkt van de visie gepresenteerd in 't Rhedens vorig jaar om deze tijd.

Ondanks alle ingebrachte bezwaren, ingebrachte alternatieven en kritieken.

Niets daarvan is terug te vinden in de gehanteerde plannen.

Ook ik heb tijdens fysiek en digitaal overleg gewezen op een gebrek aan wind aan deze zijde van het Veluwemassief, wat het rendement van windmolens negatief beïnvloedt

Zelf blazen biedt geen soelaas.

Ook het belang van (trek)vogels in de Soerense Broek is meermalen genoemd in evenredige samenhang met de ganzenrustgebieden langs de IJssel.

Nu staat windenergie daar op hold onder invloed van de wespandief.

Desondanks geeft de wethouder aan in een persbericht 'er expliciet niet voor te kiezen het zoekgebied Spankeren voor windenergie helemaal uit te sluiten voor de verdere toekomst'.

Hij geeft zelfs aan de molens tijdelijk stil te willen zetten. Een nog verdere afname van het rendement en opwek.

Wat De Beemd betreft kan ik hem wel volgen. Daar wordt in de RES gekeken naar een mogelijke cluster met meerdere gemeenten.

Daar lijkt mij ook een beter rendement mogelijk door een andere positie t.o.v. het Veluwemassief.

Maar ook daar blijven 'vogelbelangen' en gezondheidsrisico's een factor om nader te beschouwen.

Voor mij zijn windmolens in de rest van onze mooie gemeente 'not done' i.v.m. landschappelijke- en natuurwaarden, in brede zin.

Nog afgezien van de niet onderkende gezondheidsrisico's. Gelukkig komt hiervoor nu eindelijk een onafhankelijk platform.

In principe staat men een volledige informatie voor naar bewoners en belanghebbenden.

Mij is niet gebleken dat de doelstelling, draagvlak creëren onder omwonenden, is gehaald.

Er is een visualisatie beschikbaar vanuit de RES, waarbij het mogelijk is een windmolen te plaatsen op elk punt.

Dit heb ik gezien op de laatste digitale bijeenkomst van de RES.

De gevolgen voor landschap, slagschaduw effecten en aanzien worden hiermee zichtbaar.

Ik mis dit nog altijd in de informatievoorziening.

Ook heb ik kritiek op het veel genoemde overleg.

Een goed overleg is niet mogelijk in 10 minutengesprekken en digitale bijeenkomsten.

Het uiteenzetten van zienswijzen en afwegen van elkaars standpunten is in 10 minuten niet mogelijk.

Waarbij aangetekend dat de digitale bijeenkomst van de gemeente zo goed mogelijk was georganiseerd.

Hoe nu verder?

Het wordt m.i. hoog tijd nu wel serieus te gaan kijken naar de mogelijkheden en ontwikkeling van bijv. waterstof, waterenergie en kernenergie.

Gedurende het laatste jaar geopperde alternatieven die achteloos terzijde werden gelegd.

Waterstof zou bijv. een belangrijke rol kunnen spelen bij energiebesparing, bijv. in het verkeer. (veel grotere actieradius dan elektrische voertuigen)

Waterkracht en kernenergie voor de opwek.

Ook de rol van Liander zou aan de orde moeten komen.

Bijv. door onderzoek naar mogelijkheden van energieopslag.

Andere landen zijn daar veel verder mee.

Het vliegwielprincipe zou daarin een rol kunnen spelen.

Ongetwijfeld biedt nadere inventarisatie en onderzoek nieuwe inzichten.

Ik ben geen technicus die de oplossingen in zijn binnenzak heeft.

Wel ben ik altijd bereid mee te denken voor zover mogelijk.

Ik wens U veel wijsheid toe.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]
[redacted]
[redacted]

Van [REDACTED]
Aan: Energiek <energiek@rheden.nl>; Dorus Klomberg <d.klomberg@rheden.nl>
Onderwerp: Betreft: onze reactie op "Samen Energie Opwekken"

Geachte heer Klomberg,

Wij zijn bewoners van en rond de Lichtenbeltweg in Leuvenheim. Onze mooie buurt ligt vlak bij het Soerense Broek, de plek die de gemeente Rheden heeft aangewezen als serieuze optie om ten zuiden van de Broekdijk windmolens te gaan plaatsen.

Naar aanleiding van uw voelen wij ons genoodzaakt onze stem te laten horen en ernstig bezwaar te maken tegen deze plannen.

Wij wonen in een uniek gebied. Er is in het Soerense Broek en in de omgeving daarvan de afgelopen jaren veel natuurgebied ontwikkeld, waarvan bewoners, wandelaars, fietsers en anderen enorm genieten. Een gebied met een hoge recreatiewaarde. Maar de gemeente Rheden beschouwt dit gebied, ver weg van De Steeg en Velp, blijkbaar als een plek waar zonder problemen molens geplaatst zouden kunnen worden. Mooi in een uithoek!

Maar u beseft zeker niet, hoe waardevol dit kwetsbare gebied is. De verbinding tussen IJssel en Veluwe met een prachtig door Natuurmonumenten ontwikkeld gebied, weilanden, akkerlanden en bosgebied met een hoge cultuurhistorische waarde, is van enorm belang. De door de bewonerscommissie rond de Broekdijk uitgezette petitie gaat dit onmiskenbaar laten zien.

Een enorme misser van de gemeente om dit gebied zonder meer op te offeren. De plannen van de wethouder leiden absoluut tot verlies van rust, ruimte en natuurbeleving.

Tevens zal voor ons als omwonenden, maar ook voor de bewoners van Dieren, Spankeren en Laag Soeren het woongenot in belangrijke mate teniet worden gedaan. De leefbaarheid vermindert sterk door slagschaduwen, constant laag frequent geluid en knipperende lichten. Invloed op onze gezondheid, maar ook op die van dieren die in dit gebied leven door geluid en trillingen. Vogels verdwijnen, maar ook bijvoorbeeld de in dit gebied levende reptielen vluchten voor dit geluid.

U geeft zich hiermee over aan grote energiemaatschappijen, aan partijen die met een systeem van subsidies de schijn ophouden. En het is allang bekend, dat de opbrengst van de molens veel geringer is dan wordt voorgespiegeld.

De Gemeente Rheden probeert door zo weinig mogelijk ruchtbaarheid en informatieverstrekking de bewoners niet te laten kennen in wat er speelt. Dan kan de beslissing blijkbaar snel worden genomen. Maar zo zien wij dit als omwonenden toch niet. Zo creëert u geen draagvlak, maar enkel afkeuring. En dit wekt bij ons enorme weerstand op.

Wij vragen u met klem uw plannen te heroverwegen. Zo gaat u niet om met uw bewoners en op deze manier behoudt u niet het unieke buitengebied van uw gemeente.

En voor wat betreft energiebesparing en het behalen van energiedoelen: wij doen graag mee, maar dan wel op een wijze waarbij ook wij ons prettig voelen. En als u zorgt voor een prettige woonomgeving en woongenot.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van [REDACTED]
Verzonden: zaterdag 13 februari 2021 20:55
Aan: Energiek <energiek@rheden.nl>; Dorus Klomberg <d.klomberg@rheden.nl>
CC: Tiny Richter <scriba@pknvelp.nl>; groeneteam@pknvelp.nl
Onderwerp: Energiewinning Rheden

Geacht college,

Naar aanleiding van de geplande plaatsing van windmolens in de Velperwaarden wil de Protestantse Gemeente Velp graag haar visie geven op energiewinning in de gemeente Rheden. Wij hopen punten aan te reiken om straks mee te nemen bij de uiteindelijke besluitvorming.

Vanuit de zorg voor de Schepping is de PGV aangesloten bij de Groene Kerken van Nederland. Door zelf zo groen mogelijk proberen te zijn in hoe we omgaan met onze gebouwen en grond, en ook hoe we omgaan met mensen, zonder een ander de maat te nemen. Vanuit die positie willen wij initiatieven steunen die bijdragen tot de afname van het gebruik van fossiele brandstoffen, maar zijn daarbij wel kritisch op de afwegingen voor wat betreft de locatie en uitvoering. We moeten de nadelen hier en nu afwegen tegen de voordelen elders en ooit.

Zoals bij vrijwel alles is ook hier een genuanceerde visie aan de orde. Windturbines doen helaas in veel gevallen afbreuk aan het landschap en vormen een gevaar voor vogels en vleermuizen. Zoals u weet zijn de Velperwaarden als Natura 2000-gebied belangrijk voor vogels en is de IJsselvallei bovendien een migratieroute voor onder meer de meervleermuis. De overgang van het riviereengebied naar het Veluwemasief is een uniek landschap waar zorgvuldig mee omgegaan moet worden.

Om die reden zijn wij van mening dat uit onderzoek onomstotelijk moet blijken dat er (in combinatie met reeds aanwezige windturbines in de directe omgeving) geen ecologische schade optreedt bij de plaatsing. Dat er incidenteel een dier tegen een windturbines vliegt is één ding, dat er schade optreedt aan (lokale) populaties die voorkomen had kunnen worden door een betere locatiekeuze elders (binnen de RES), is een ander. Wij delen daarom de zorg met betrekking tot de wespendif, maar net zo zeer de zorg van mensen in Velp-Zuid die overlast vrezen voor licht en geluid effecten.

Daarnaast zijn wij van mening dat windturbines op omstreden of gevoelige locaties een tijdelijke oplossing moeten zijn totdat andere energiebronnen beschikbaar zijn. Daarom is het van belang dat bij de plaatsing van de windturbines ook nagedacht moet worden over de periode dat deze noodzakelijk zijn. Met andere woorden, eenmaal geplaatst, moeten windturbines geen permanent verschijnsel zijn, maar 'slechts' een tijdelijk middel. De bestemming, vergunning, ontheffing en dergelijke moeten daarom in de tijd begrensd zijn, bijvoorbeeld 15 of 20 jaar, waarna opnieuw een afweging over verlenging moet worden gemaakt. Daarmee is ook de visuele impact op ons mooie landschap tijdelijk en daarmee acceptabel(er).

Wij roepen de gemeente Rheden dan ook op om laten zien op welke alternatieve wijzen zij zoekt naar het winnen van energie uit duurzame bronnen.

Het moet ook duidelijk zijn dat de energie benut wordt door inwoners van Velp en niet bijvoorbeeld door nieuwe energiegebruikers zoals datacenters en dergelijke. Het eigendom dient dan ook bij de Velpse burgers te liggen en niet bij bedrijven waarover geen zeggenschap meer bestaat. Voor het draagvlak onder Velpenaren is het belangrijk dat dit concreet in beeld wordt gebracht zodat bewoners kunnen zien wat er met de opbrengst gebeurt en waar de 'winst' wordt geboekt. Dat is anders dweilen met de kraan open en laat de nadelen lokaal aanwezig terwijl er geen voordelen aan te wijzen zijn. Het 'leveren aan het netwerk'-argument is dan niet voldoende.

Tot slot willen wij meegeven dat het inzetten van zonneweides op wat nu 'grasfalt' is, weidegebieden (of maisakkers) met extreem lage biodiversiteit, onze voorkeur heeft ten opzichte van windturbines zolang er bijvoorbeeld 10 á 20% van de oppervlakte wordt gebruikt voor insectenrijke vegetatie(stroken). Wellicht met een wat lagere energie opbrengst, maar het is een route om zowel energie te winnen, stikstofruimte voor bouw te creëren en de biodiversiteit te verhogen. Bovendien krijgt de agrarisch ondernemer een eerlijke (pacht)prijs voor een eerlijk product.

Om daadwerkelijk te kunnen bijdragen aan de energietransitie willen wij ons binnen de genoemde voorwaarden ook als stakeholder aanmelden voor het verdere vervolg.

[REDACTED]

Belangengroep Velp Zuidoost

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Rheden
Postbus 9110
6994 ZJ De Steeg

Velp , 10 februari 2021

Onderwerp: Inhoudelijke reactie op de conceptanalyse Energie en Landschap,
versie november 2020.

Geacht college,

Hierbij ontvangt u van ons de inhoudelijke reactie op de concept Analyse E&L voor de mogelijkheden voor opwek van energie. U gebruikt deze analyse als bouwsteen voor de ontwikkeling van het gemeentelijk beleidskader voor opwek van energie door middel van wind en zon. Wij verzoeken U dringend bij het vaststellen van de definitieve Analyse Energie en Landschap en vervolgens bij het opstellen van het beleidskader met onze reactie rekening te houden.

Een algemene opmerking is dat bij de afwegingen met betrekking tot de zoekgebieden de visie van de gemeente over haar eigen gebieden niet is beschreven. De omgevingsvisie wordt in de analyse niet gebruikt. Wij vragen ons af waarom in de Analyse E&L wel restricties vanuit andere overheden zijn meegewogen, maar die van onze eigen gemeente niet. Wij vinden dit een gemis.

Wij hebben onze reactie verder beperkt tot de directe relatie met de omgeving van Velp.
Puntsgewijs geven wij hieronder de opmerkingen weer:

1. Als uitgangspunt bij het weergeven van beperkingen t.a.v. plaatsing van windturbines is in de analyse E&L uitgegaan van sterk verouderde normen en regels. Deze regels uit: "Ruimtelijke verkenning energie en klimaat, Posad e.a." stammen uit 2010. Zij zijn gebaseerd op kleine windmolens die toen gangbaar werden tot een capaciteit van 2 Mw en een maximale tiphoogte van 150 meter. De implicaties van de voorgestelde windturbines met een hoogte van 245 m worden door het gebruik van oude normen en uitgangspunten sterk onderschat. De mogelijkheden van grote windturbines voor de Rhedense situatie worden daardoor sterk overschat en zijn voor de situatie in de Velperwaarden, de landerijen om Biljoen en op het steenfabrieksterrein aan de IJssel onmogelijk uit technisch oogpunt. (blz 9) Gelet op nieuwe inzichten ten aanzien van geluidshinder zou uitgegaan moeten worden van het hanteren van het voorzorgprincipe. Dit betekent een afstand tot de woonomgeving van 10 x de tiphoogte (1650 m; onderzoek de Laat van Universiteit Leiden en toepassing in Duitsland)
2. Bij de weergave van het ruimtebeslag van windturbines wordt aangegeven dat de turbines bereikbaar dienen te zijn door middel van een onderhoudspad (eufemistische uitdrukking voor een asfaltweg met breedte 5 m!) en zal er ook ondergrondse infrastructuur nodig zijn voor de levering van van de opgewekte energie aan het net. In de Analyse E&L wordt voor de Velperwaarden geen inzicht gegeven voor de gevolgen van de enorme ingrepen van de inrichting van de turbine-opstelplaatsen, de infrastructuur van wegen en leidingen en de werken die nodig zijn om de opstuwing bij hoogwater te compenseren. Wij verwachten een zeer negatieve invloed op de kwetsbare natuur en verstoring van de verdere natuurontwikkeling . (blz 10)

3. Aangegeven wordt in de Analyse E&L dat bij het steeds grotere formaat van de turbines het steeds lastiger wordt om nog aansluiting te vinden bij landschappelijke structuren van een vergelijkbare schaal. Het grote formaat van windturbines maakt ook dat ze van verre zichtbaar zijn. In de Analyse E&L wordt veel aandacht geschonken aan de zichtbaarheid die is waar te nemen van verre afstand. Dat is zeer waarschijnlijk ook de reden dat de visualisaties die in de Analyse E&L zijn opgenomen alle van verre afstand opgesteld zijn, c.q. beleefd kunnen worden. In de Analyse E&L wordt de impact en de beleving op korte afstand volledig genegeerd. De beleving vanuit de woonomgeving en de beleving in het gebied zelf ontbreken daardoor in de analyse. Dit heeft als resultaat dat voor de ontwikkeling van beleid voor windturbines in de Velperwaarden te gemakkelijk geen rekening gehouden wordt met de enorme negatieve visuele beleving van de windturbines vanuit de stedelijke omgeving Velp. Bovendien zal de beleving in het natuurgebied zelf, de fietsers en de wandelaars (o.a. over het struinpad in de Velperwaarden) en de recreanten aan de IJssel (welbekende "bankje van Velp") zeer negatief worden.
4. Bij de bepaling van het speelveld voor windenergie (blz 16 ev) is sprake van een sterke overschatting van de technische ruimte. De aangegeven gebieden in de Velperwaarden zijn te groot c.q. onmogelijk. Onder punt 1 hebben we al aangegeven dat gewerkt is met sterk verouderde regels voor het bepalen van de beperkingen. Zelfs bij toepassing van die verouderde regels zou nog steeds een ruimtelijke afstand tot het woongebied Velp van 825 m moeten worden gehanteerd (5 x de rotordiameter van 165 m). Nu wordt in de Analyse E&L 500 m afstand aangehouden om nog enig gebied over te houden. Dit maakt de analyse erg ongeloofwaardig. Er is geen rekening gehouden met de ligging van twee hoofdtransportleidingen voor afvalwater vanuit Arnhem en Velp naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie in Duiven. Deze leidingen lopen door de aangegeven technische ruimte. Er is geen rekening gehouden met bescherming van deze zeer belangrijke leidingen. Tenslotte is onvoldoende beschermingsruimte in acht genomen tot de regionale hoofdtransportgasleiding die door de Velperwaarden loopt. Onze conclusie is dat de technische ruimte veel te groot is aangegeven. Plaatsing van windturbines zo dicht op de hoofdtransportgasleiding en op de hoofdtransportrioolleidingen zijn zeer riskant.
5. De gehele Velperwaarden zijn uiterwaardengebied, de uiterwaarden zijn de verbindingzones voor flora en fauna langs de rivieren en verbonden met o.a. natuur op de Veluwe. De ecologische verbindingzone en de functie daarvan komt in de Analyse E&L niet aan bod. Bij de gemeente moet toch bekend zijn dat bij de ontwikkeling van de Beemd uitdrukkelijk gekozen is voor een groene verbinding van de Veluwe, via landgoed Biljoen naar de uiterwaarden. Resultaat daarvan is onder andere een rijke reeënpopulatie in de Velperwaarden. In de Analyse E&L had naar onze mening voor de Velperwaarden direct al kunnen worden geconcludeerd dat plaatsing van windturbines significante effecten op de beschermde doelsoorten en habitats heeft. De gemeente zou daarom direct kunnen besluiten om in de Velperwaarden geen windturbines toe te laten. Hiermee wordt voorkomen dat eventuele initiatiefnemers zeer teleurgesteld worden, waarschijnlijk na harde "gevechten" met de inwoners van geheel Velp, die als belanghebbenden kunnen worden aangemerkt. De gemeente zou moeten kiezen voor het beschermen van haar eigen inwoners.
6. Op grond van het beschrevene over de landschappelijk en cultuurhistorisch kwaliteiten zou in de Analyse E&L voor de Velperwaarden direct al de conclusie getrokken kunnen worden dat plaatsing van windturbines niet inpasbaar is. In de Analyse E&L wordt de onmogelijkheid van inpasning niet goed afgerond. De impact vanaf de Veluwe en ook in het gebied Velperwaarden

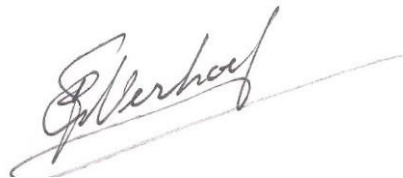
zelf, vanwege de kleinschaligheid, is gigantisch negatief. Verwacht moet worden dat in de Velperwaarden sprake is van archeologische waarden. Van omgeving “Den Durk” is dit zeer aannemelijk. Plaatsing van turbines in deze omgeving zou al direct uitgesloten kunnen worden. In het oostelijk deel van de Velperwaarden liggen nog nadrukkelijk herkenbare stroombanen van de IJssel en ook zijn er bijzondere kronkelwaarden. Deze structuren zijn aardkundig waardevol. Ze hebben bovendien vanwege de bodem, vorm en hoogteverschillen grote potenties voor natuurontwikkeling dit eventueel in nauwe samenhang met de zo nadrukkelijk gewenste natuurinclusieve landbouw.

7. Op blz 26 van de Analyse E&L wordt de conclusie getrokken dat op de lange termijn, na nader onderzoek en afstemming met betrokken partijen, in de Velperwaarden plaats zou kunnen zijn, voor een eventuele mogelijkheid voor wind. Beschreven wordt: “Aansluitend bij het infrastructurele en industriële landschap langs de A12 is een opstelling van enkele windtubines nabij de Beemd verdedigbaar. Door een opstelling dicht bij de A12 zou aangesloten kunnen worden op de plannen voor opstellingen van windturbines bij Arnhem, Westervoort en Duiven, waardoor hiermee een zekere mate van clustering ontstaat.” Wij zijn zeer verbaasd over dit voorstel dat uit de analyse zou moeten volgen. Geen van de genoemde gemeenten hebben intenties om in of bij de uiterwaarden windturbines te (laten) bouwen. Duiven grenst niet aan de IJssel. Westervoort en Zevenaar hebben aangegeven geen windturbines toe te laten. Zowel Duiven (B&W besluit mei 2020) als Zevenaar hebben besloten geen windturbines dicht bij haar woonkernen toe te staan. Daarom zijn de voorstellen voor plaatsing bij de toekomstige verlengde A15 met aansluiting A12 geschrapt. Ook de turbines ten westen van bedrijventerrein Nieuwgraaf zijn geschrapt omdat die overlast geven voor de woonkern in Westervoort. Kortom de omliggende gemeenten willen hun inwoners beschermen tegen de grote overlast van windturbines. Gelet op bovenstaande kan geconcludeerd worden dat verdere industrialisatie in de richting van de IJssel niet zal plaatsvinden. De gemeente Rheden staat in deze toekomstplannen geheel alleen. Wij verwachten dat u het Natura 2000 gebied en de ecologische verbindingszone langs de rivieren blijft respecteren.
8. Voor onze opmerkingen over de mogelijkheden voor opwek van zonne-energie verwijzen wij graag naar de brief aan U van de Stichting Behoud Karakter Velp van 22 januari 2021. Wij onderschrijven de brief geheel. In de Analyse E&L wordt aangegeven dat in Natura 2000 gebied en daarmee de uiterwaarden geen sprake moet zijn van significantie negatieve effecten voor instandhouding van doelsoorten. Wij achten deze lijn te zwak. Onsinziens dient ingezet te worden op versterking van natuur en ecologie in de uiterwaarden, lees Velperwaarden, zoals die versterking al is ingezet en verwoord in de plannen voor de verder ontwikkeling van gebiedsontwikkeling Rivierklimaatpark IJsselpoort. Een overweging kan zijn aan te sluiten bij de genoemde ‘Gedragscode zon op land’ om Natura 2000 en specifiek de uiterwaarden buiten beschouwing te laten als mogelijke locatie voor zonnevelden.

Wij verzoeken U dringend bij het vaststellen van de definitieve Analyse Energie en Landschap en vervolgens bij het opstellen van het beleidskader met onze reactie rekening te houden.

Met vriendelijke groet,

Namens veel omwonenden, Belangengroep Velp Zuidoost,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'B. van der Veld', written over a light blue grid background.A handwritten signature in black ink, appearing to be 'H. van der Veld', written over a light blue grid background.A solid black rectangular redaction mark.A solid black rectangular redaction mark.A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. van der Veld', written over a light blue grid background.A solid black rectangular redaction mark.A solid black rectangular redaction mark.A large, bold, handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. van der Veld', written over a light blue grid background.

Afschrift: Raadsfracties in gemeente Rheden.

Va [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 12 februari 2021 13:55
Aan: Energiek <energiek@rheden.nl>
Onderwerp: windmolens

Hallo,

Ik heb hier eigenlijk helemaal geen zin in want, het is prachtig weer buiten. En het is prachtig nu in onze mooie gemeente. Of je nu van de boosen houd , de heide, de nieuwe natuur in Spankeren of het mooie rivierengebied, er is voor iedereen wel een speciaal plekje te vinden. En dan nu het punt waarom ik tóch achter mijn toetsenbord zit. De meeste mensen willen dat die mooie plekjes blijven bestaan in onze mooie gemeente en daar horen geen 200 meter plus hoge windmolens bij. En die dingen wil men ook nog neerzetten op plekken waar het gemiddeld zachter waait dan op heel veel andere plekken, een rendement van niets dus. En dan zijn er nog wel een paar dingen die tegen dit project spreken, maar die hoef ik toch niet allemaal op te schrijven want de kranten, regiobode en sociale media staan er vol mee. Dit is ook allemaal bekend bij degene die hierover beslist. En dan is daar ineens moeder natuur die deze windmolens niet wil en het dan wel zelf maar regelt. En dat doet ze met de wespendif. De wespendif is een door de Europese unie beschermde vogelsoort en fervent tegenstander van windmolens omdat hij daar tegenaan vliegt en meestal overleefd een vogel dat niet. Ik ben lang niet meer zo blij geweest met een vogel, maar wat lees ik vandaag in de regiobode. "De gemeente Rheden wil de zoekgebieden bij Velp en Spankeren niet helemaal uitsluiten voor de verdere toekomst" omdat er nader onderzoek moet worden gedaan volgens Dorus Klomberg. Waarna moet er onderzoek worden gedaan? Of die wespendif in onze gemeente slimmer is of beter kan vliegen en die wieken van onze windmolens wel kan ontwijken. Er wordt er altijd wel weer een draai aan gegeven, want voor het milieu moet alles wijken zelfs de natuur. Ik vraag me altijd af of hier niet meer achter zit. Als ik namelijk windmolens in bezit had, dan wilde ik zoveel mogelijk verdienen aan die dingen, dus dan zou ik ze ergens neer zetten waar het waait en dus niet achter de posbank. Of is dit weer een gevalletje veeeeeeel subsidie voor mijnheer Vattenfall?? En dan denk ik, hoe zou het toch komen dat veel mensen geen vertrouwen meer hebben in de politiek.

[REDACTED]